

Strategia Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035



2025

Opracowanie:



Urząd Gminy w Bądkowie

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki
i Rozwoju oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035
opracowano w oparciu o materiały źródłowe Urzędu
Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych,
a także Głównego Urzędu Statystycznego.



SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
1. STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY BĄDKOWO	7
1.1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej.....	7
1.2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej.....	9
1.3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej.....	12
1.4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych.....	14
1.5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej.....	19
2. STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY BĄDKOWO.....	22
2.1. Misja i wizja.....	22
2.2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym.....	23
2.3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Bądkowo.....	37
2.4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.....	46
2.5. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	56
2.6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	62
2.7. Ramy finansowe i źródła finansowania.....	64
Spis rycin.....	66
Spis tabel.....	66
ZAŁĄCZNIKI.....	67
ZAŁĄCZNIK 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ GMINY BĄDKOWO.....	68
ZAŁĄCZNIK 2: KWESTIONARIUSZ ANKIETY	126
ZAŁĄCZNIK 3: TABELA EWALUACYJNA.....	133

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2035 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych. Umożliwia również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne i środki finansowe, oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych. Strategia Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w Gminie Bądkowo, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu: Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – Strategią Przyspieszenia 2030+ oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Niniejsza Strategia Rozwoju Gminy będzie również wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w Gminie w trakcie jej obowiązywania.

Prace nad Strategią rozpoczęto w listopadzie 2024 roku, kiedy Wójt Gminy Bądkowo podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Kolejnym krokiem było podjęcie uchwały nr IX/37/2024 Rady Gminy Bądkowo z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035, w tym trybu konsultacji. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej Gminy, którą pogłębiono podczas badania ankietowego wśród mieszkańców. Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej pozwoliła na zdefiniowanie obszarów problemowych i najważniejszych wyzwań w zakresie tych sfer, a także silnych stron jednostki i jej szans rozwojowych. Informacje pogłębiono podczas warsztatu strategicznego, w którym udział wzięli urzędnicy, mieszkańcy oraz przedstawiciele władz Gminy. Podczas warsztatu wypracowano również misję i wizję Gminy, a także założenia do celów i kierunków działań, których realizacja wpłynie na urzeczywistnienie określonej na 2035 rok wizji. Ustalenia oraz rekomendacje w zakresie prowadzenia gminnej polityki przestrzennej omówiono i zdefiniowano w trakcie wywiadu pogłębianego z planowania przestrzennego, w którym wzięły udział osoby odpowiedzialne za inwestycje, gospodarkę przestrzenną oraz ochronę środowiska w Gminie Bądkowo. Propozycje zapisów skonsultowano z przedstawicielami władz Gminy i w kwietniu 2025 roku przygotowano projekt Strategii, który następnie został poddany konsultacjom społecznym oraz przedłożony Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego do zaopiniowania.

Ważnym elementem prac nad Strategią była partycypacja społeczna. Analiza wyników ankiet wypełnionych przez mieszkańców jest istotnym i integralnym elementem diagnozy strategicznej, a część programową, zawierającą cele i kierunki działań, współtworzyli uczestnicy warsztatu strategicznego. Projekt Strategii przed przyjęciem został poddany konsultacjom społecznym, aby zweryfikować jego zapisy z oczekiwaniami mieszkańców.

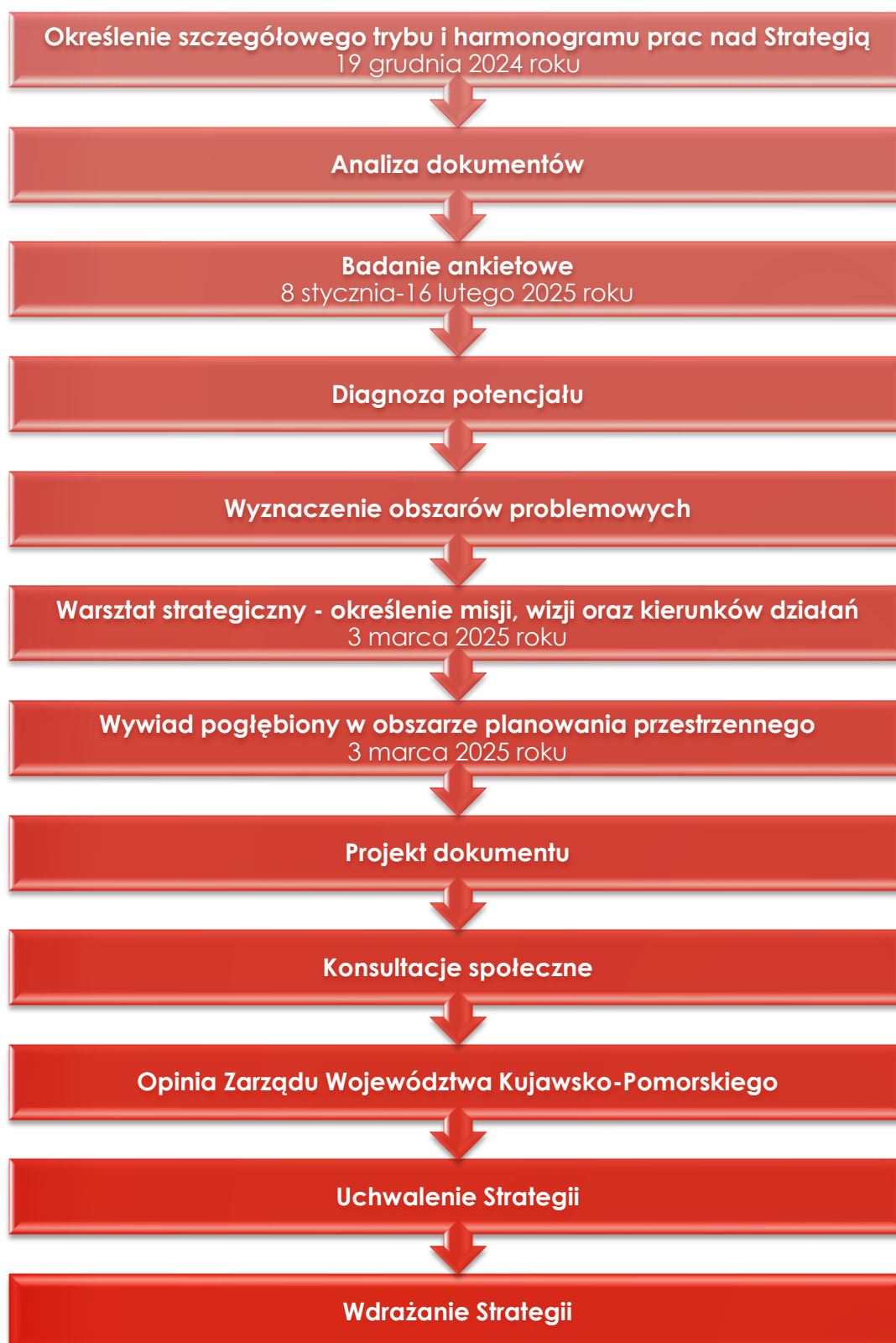
Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Strategię sporządzono z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w tym zmian wprowadzonych ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2020 poz. 1378, Dz. U. 2022 poz. 1079, Dz. U. 2024 poz. 862), oraz ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 1688). Zgodnie z treścią ww. ustaw Strategia zawiera wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy. Pogłębiona diagnoza stanowi natomiast Załącznik nr 1 do niniejszej Strategii.

Urząd Gminy w Bądkowie podczas prac wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

- Irma Kuznetsova – kierownik zespołu,
- Bartosz Pluciński – koordynator projektu,
- Joanna Cieślińska – recenzent.

Poszczególne etapy procesu opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035 przedstawiono na rycinie 1.





Ryc. 1. Etapy prac nad Strategią Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035

Źródło: opracowanie własne.

1. STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY BĄDKOWO

W celu wyznaczenia kierunków rozwoju Gminy Bądkowo sporządzono diagnozę jej sytuacji przestrzennej, gospodarczej oraz społecznej, która stanowi załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu. Na bazie diagnozy, warsztatu strategicznego oraz wywiadu w obszarze planowania przestrzennego z pracownikami Urzędu Gminy, zidentyfikowano kluczowe potencjały rozwojowe oraz problemy Gminy i jej najbliższego otoczenia. Przedstawione w rozdziale pierwszym wnioski w sferach przestrzennej, gospodarczej i społecznej stanowiły fundament do przeprowadzenia analizy SWOT, a następnie ustalenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

1.1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

- Gmina Bądkowo to gmina wiejska położona w centralnej części Polski, w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie aleksandrowskim (ryc. 2). Gmina graniczy z: gminą Zakrzewo, gminą Koneck i gminą Waganiec (wszystkie z powiatu aleksandrowskiego), gminą Lubanie i gminą Brześć Kujawski (obie z powiatu włocławskiego) oraz gminą Osiecin (powiat radziejowski). Powierzchnia Gminy Bądkowo wynosi 80 km² (ok. 16,8% powierzchni powiatu).



Ryc. 2. Położenie Gminy Bądkowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGiK.

- Gmina jest położona w odległości ok. 10 km od węzła autostrady A1 Włocławek Północ (czas dojazdu samochodem ok. 10 min), ok. 20 km na

zachód od Włocławka (ok. 20 min) oraz ok. 45 km od Torunia (ok. 45 min) – jednego z dwóch ośrodków regionalnych województwa kujawsko-pomorskiego. W skład gminnej sieci drogowej wchodzi droga wojewódzka nr 252 Inowrocław-Róznino (zidentyfikowana w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii Przyspieszenia 2030+ jako droga o kluczowym znaczeniu dla spójności komunikacyjnej województwa) oraz nr 301 Lubanie-Osięcino. Z tego powodu Gmina charakteryzuje się dobrą dostępnością komunikacyjną w zakresie komunikacji kołowej.

- Na terenie Gminy znajduje się ok. 159 km dróg, z czego 50% stanowią drogi asfaltowe, a pozostałe posiadają nawierzchnię nieutwardzoną-wzmocnioną. Należy jednak podkreślić, że Gmina w ostatnich latach regularnie realizowała inwestycje dot. modernizacji i przebudowy dróg.
- W Gminie Bądkowo organizowany jest zarówno publiczny, jak i prywatny transport zbiorowy, a w każdej gminnej miejscowości funkcjonują przystanki autobusowe, co umożliwia transport i komunikację osobom nieposiadającym prywatnego samochodu, a także ogranicza negatywne oddziaływanie na środowisko.
- Przez Gminę nie przebiegają linie kolejowe, nie ma tu także ścieżek rowerowych, co bardzo utrudnia korzystanie z alternatywnych, dla samochodu i autobusu, środków transportu.
- Mieszkańcy kilku gminnych miejscowości (Łówkowice, Wójtówka, Sinki, Kaniewo, Kalinowiec, Tomaszewo, Biele, Kryńsk) nie posiadają dostępu do szerokopasmowego Internetu, co obniża ich atrakcyjność osiedleńczą i ogranicza możliwości prowadzenia w nich działalności gospodarczej. Niezbędny jest zatem rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej.
- W Klasyfikacji funkcjonalnej gmin Polski na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego Śleszyńskiego i Komornickiego Gmina Bądkowo zaliczona została do grupy gmin charakteryzujących się intensywną funkcją rolniczą. Około 94% powierzchni Gminy stanowią użytki rolne. Jednostka charakteryzuje się też wysokim udziałem gruntów rolnych klas I-III (40,7%). Zgodnie z treścią Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku, cała Gmina należy jednocześnie do obszaru niedoboru wody dla rolnictwa. Zgodnie z danymi z Planu przeciwdziałania skutkom suszy, na terenie Gminy występują obszary silnie (większość powierzchni Gminy) oraz umiarkowanie zagrożone suszą. Wymienione uwarunkowania z jednej strony wskazują na duży potencjał Gminy do rozwoju rolnictwa, z drugiej jednak – na wynikające z tego ograniczenia, np. w zakresie rozwoju zabudowy mieszkaniowej, oraz wyzwania związane z prowadzeniem nowoczesnej i perspektywicznej gospodarki wodnej.
- W treści Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii Przyspieszenia 2030+ Gminę zaliczono także do Miejskiego obszaru funkcjonalnego Torunia (MOF Torunia). Jednostka należy do Stowarzyszenia Metropolia Toruńska, które pełni funkcję Związku ZIT¹, dzięki czemu na terenie

¹ Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) – forma współpracy samorządów współfinansowana ze środków Funduszy Europejskich. Partnerstwa miast wojewódzkich lub regionalnych i otaczających je gmin oraz władze województw wspólnie ustalają cele i wskazują inwestycje niezbędne do ich osiągnięcia.

Gminy mogą być realizowane projekty uwzględnione w Strategii ZIT MOF Torunia, finansowane z funduszy europejskich.

- Bardzo niski udział powierzchni Gminy pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego utrudnia zachowanie ładu przestrzennego. Perspektywy poprawy sytuacji należy upatrywać w reformie krajowego systemu planowania przestrzennego i związanej z nią konieczności opracowania planu ogólnego, czyli aktu prawa miejscowego, obejmującego swym zasięgiem całą Gminę.
- Na terenie Gminy Bądkowo nie występują obszarowe formy ochrony przyrody. Znajduje się tu natomiast jeden pomnik przyrody Dąb „Wiktor”, a wzdłuż Kanału Bachorze wyznaczony został korytarz ekologiczny. Biorąc także pod uwagę brak szlaków turystycznych i małą liczbę zabytków można stwierdzić, że potencjał turystyczny Gminy jest ograniczony.

1.2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

- W latach 2019-2023 liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w Gminie Bądkowo wzrosła o 38 (tj. o ok. 11%) i na koniec analizowanego okresu wyniosła 371. W tym okresie liczba podmiotów nowo zarejestrowanych co roku przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych. Atrakcyjność gospodarcza Gminy jest niska w porównaniu do średniej w powiecie aleksandrowskim i województwie kujawsko-pomorskim. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w całym wspomnianym okresie była niższa niż średnia dla wszystkich gmin powiatu, jak i średnia dla gmin w województwie.
- Na koniec 2023 roku najwięcej podmiotów gospodarczych na terenie Gminy działało w sekcji G Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (90 podmiotów; 24,3% wszystkich) oraz sekcji F Budownictwo (63; 17,0%)². Liczba podmiotów w sekcji A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo wyniosła 13 (3,5%). Z drugiej jednak strony, zgodnie z danym z Państwowego Spisu Rolnego (PSR) w 2020 roku 64% gospodarstw domowych w Gminie Bądkowo wykazało dochód z działalności rolniczej, co było największym odsetkiem wśród gmin powiatu aleksandrowskiego. Ponadto, liczba pracujących w gospodarstwach rolnych w 2020 r. w Gminie wyniosła 909 (co stanowiło 18% pracujących w gospodarstwach rolnych w powiecie), a wśród gmin powiatu jedynie w gminie wiejskiej Aleksandrów Kujawski liczba pracujących w rolnictwie była większa (1 315).
- W latach 2019-2023 bezrobocie wśród mieszkańców Gminy kształtowało się na dość niskim poziomie. Średni udział liczby bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 4,9% i był niższy od średniej gmin powiatu (5,3%) oraz gmin województwa (7,3%).
- Wg danych Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 roku na terenie gminy funkcjonowały 462 gospodarstwa rolne (co stanowiło ok. 18% liczby takich

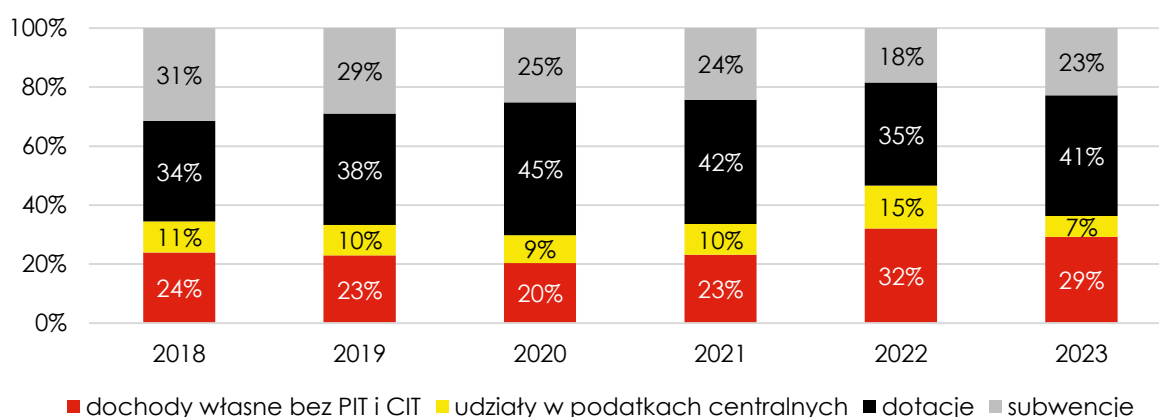
² Podział na sekcje wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007).

podmiotów w powiecie). Dominowały gospodarstwa o wielkości do 10 ha, które stanowiły aż 45% wszystkich gospodarstw. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w gminie wyniosła 16,93 ha. Te dane wskazują na znaczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych. Niewielkie gospodarstwa nie są w stanie korzystać z efektów dużej skali, a w konsekwencji są mniej konkurencyjne – należy zatem zwiększyć wsparcie dla przedstawicieli przetwórstwa rolno-spożywczego oraz wdrażać nowoczesne technologie w sektorze rolnym

- Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Bądkowo wyniósł 92,7% i był to wynik zbliżony do średniej dla gmin powiatu (94,3%) oraz województwa (95,7%), co świadczy o dobrze rozwiniętej infrastrukturze wodociągowej na terenie Gminy.
- W tym samym roku, również wg GUS, odsetek mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacyjnej wyniósł tylko 34,1%. Wynik ten był znacznie niższy od średniej dla gmin powiatu (56,3%) oraz województwa (70,8%). Niski udział mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej może prowadzić do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego poprzez emisję zanieczyszczeń płynnych do wód gruntowych oraz gleb, co w rezultacie może skutkować ich zakwaszeniem i degradacją biosfery.
- Na terenie Gminy nie jest poprowadzona sieć gazowa. Z tego względu mieszkańcy Gminy pozyskują energię cieplną przede wszystkim z paliw stałych, m.in. węgla (w 2023 roku w przypadku ok. 63% źródeł ciepła w Gminie nośnikiem energii był węgiel kamienny), drewna i biomasy. To sytuacja niekorzystna, ponieważ w wyniku spalania paliw konwencjonalnych do atmosfery wydzielane są znaczne ilości dwutlenku węgla oraz dwutlenku siarki, co przyczynia się do pogorszenia jakości powietrza.
- Na obszarze Gminy istnieją umiarkowanie korzystne warunki do rozwoju energetyki odnawialnej. Potencjał rozwojowy wykazuje przede wszystkim energetyka wiatrowa. Wsparcie inwestycji w odnawialne źródła energii może stanowić impuls do zwiększenia konkurencyjności lokalnej gospodarki.
- Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy w latach 2019-2023 można ocenić jako dobre, m.in. ze względu na zwiększający się od 2021 roku udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów, przy jednocześnie niemal stałej ilości zebranych odpadów komunalnych w przeliczeniu na mieszkańca. Gmina osiąga wymagane poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia, odzysku i ograniczenia masy odpadów przez cały badany okres (poza 2023 rokiem). Na terenie Gminy nie ma Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), a mieszkańcy korzystają z punktu zlokalizowanego w Służewie (gmina Aleksandrów Kujawski). System gospodarowania odpadami może i powinien zatem być w kolejnych latach rozwijany.
- Dochody Gminy w latach 2019-2023 wzrosły z ok. 19,2 mln zł do ponad 31,5 mln zł, z kolei wydatki zwiększyły się z 22,3 mln zł do 32,8 mln zł. W latach 2019-2021 dochody Gminy ogółem w przeliczeniu na jednego mieszkańca kształtowały się na poziomie pomiędzy średnią gmin powiatu oraz średnią gmin województwa. W latach 2022-2023 nastąpił znaczny wzrost wartości tego

wskaźnika dla Gminy, jednak wynikał on przede wszystkim z dotacji z Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład. Analogicznie – także zauważalny wzrost wydatków Gminy w okresie 2018-2023 miał związek z wyjątkowymi wydatkami na inwestycje z Polskiego Ładu, przede wszystkim dotyczącymi rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej oraz kanalizacyjnej.

- Kwota zadłużenia Gminy zmniejszyła się w badanym okresie o ponad 50%: w 2018 roku wyniosła 2,4 mln zł, a w 2023 roku – 1,1 mln zł. Przez cały badany okres wartość nadwyżki operacyjnej wynosiła co roku co najmniej 1 mln zł. Świadczy to o stabilnej sytuacji Gminy w zakresie zarządzania poziomem zadłużenia.
- W latach 2018-2023 największy udział w dochodach Gminy miały dotacje, które stanowiły średnio ok. 39% dochodów ogółem. Średnie udziały dochodów własnych z tytułu podatków i opłat lokalnych wyniosły 25%, dochody z tytułu subwencji – 25%, a wpływy z udziału w podatkach centralnych PIT i CIT średnio 10%. Kształtująca się w ten sposób struktura dochodów wskazuje na bardzo niską samodzielność finansową Gminy, a w rezultacie jej niewielkie możliwości wpływania na kształt i strukturę swoich dochodów.



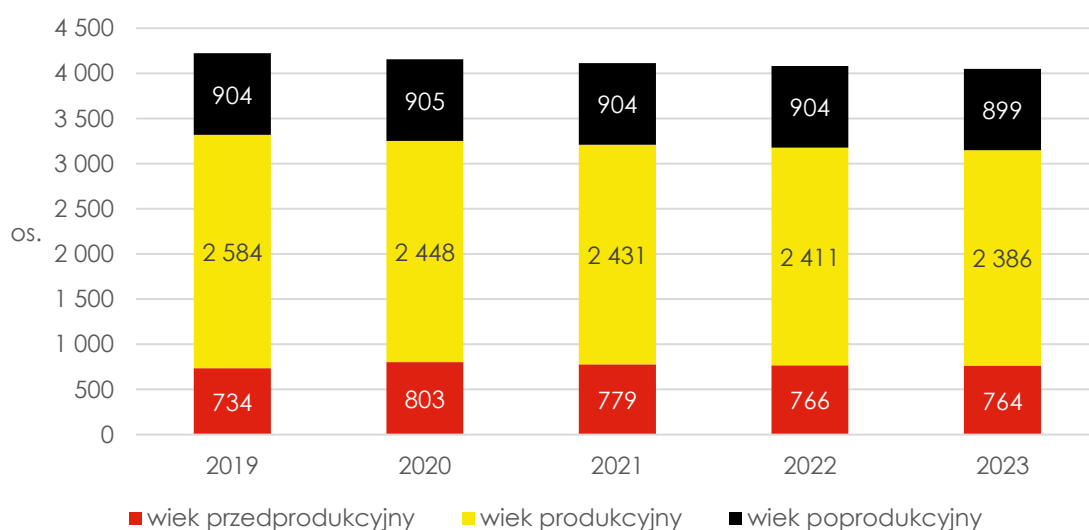
Ryc. 3. Struktura dochodów Gminy Bądkowo w latach 2018-2023

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

- Mimo wysokiego udziału powierzchni gruntów rolnych, w tym żyznych gleb, osoby pracujące poza rolnictwem przynoszą Gminie ponad dwukrotnie większy dochód niż ten z tytułu podatku rolnego. W latach 2018-2023 zdecydowanie największy udział w bazie podatkowej miały wpływy z PIT oraz podatku od nieruchomości.
- Gmina posiada doświadczenie w skutecznym pozyskiwaniu środków zewnętrznych: w poprzednich latach pozyskiwała dofinansowania z funduszy europejskich przede wszystkim na projekty infrastrukturalne oraz związane z edukacją i rozwojem kompetencji mieszkańców.
- Na podstawie wartości wskaźnika obsługi zadłużenia można stwierdzić, że w latach 2025-2031 Gmina Bądkowo będzie miała zdolność do obsługi dodatkowych zobowiązań, a jej potencjał inwestycyjny wyniesie łącznie ok. 7,4 mln zł.

1.3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

- Zgodnie z danymi GUS, w latach 2019-2023 liczba ludności Gminy Bądkowo zmalała z 4 222 do 4 049, co oznacza, że Gmina doświadcza zjawiska depopulacji, wynikającej z ujemnego przyrostu naturalnego oraz migracji ludności w kierunku większych ośrodków. Proces ten prowadzi do niekorzystnych zmian w strukturze demograficznej, skutkujących m.in. wzrostem odsetka ludności w wieku poprodukcyjnym. Konieczne jest zatem wdrażanie kompleksowych działań, ukierunkowanych na zatrzymanie odpływu młodych mieszkańców oraz adaptację polityki społecznej do potrzeb seniorów w związku z rosnącym senioralnym obciążeniem demograficznym.



Ryc. 4. Struktura wieku Gminy Bądkowo w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

- W Gminie funkcjonuje jedna placówka opiekuńcza dla dzieci w wieku do lat trzech (klub dziecięcy), oferująca 20 miejsc, co pozytywnie wpływa na aktywizację zawodową rodziców.
- Na terenie Gminy działa Przedszkole Samorządowe w Zespole Szkolno-Przedszkolnym (ZSP) w Bądkowie oraz oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w ZSP w Bądkowie. W roku szkolnym 2023/2024 z opieki przedszkolnej w Gminie korzystało łącznie 118 dzieci. Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie znacznie się zwiększył, z 67% w 2019 roku do 78,8% w 2023, przy czym na końcu tego okresu wciąż był niższy niż średni udział w gminach powiatu (87%) i województwa (88,5%). System opieki przedszkolnej może zatem wymagać rozwoju, np. w formie zwiększenia liczby dostępnych miejsc dla dzieci w przedszkolach.
- Na terenie Gminy Bądkowo funkcjonuje jedna szkoła podstawowa, działająca w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bądkowie. W roku szkolnym 2023/24 kształciło się w niej 317 uczniów. Jej bazę infrastrukturalną można określić jako dobrą, ale jednocześnie wymagającą rozwoju, np. ze względu na

brak pracowni językowych. Liczba uczniów z terenu Gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin, w roku szkolnym 2023/24 wyniosła 69. Należy podjąć działania w celu identyfikacji przyczyn, z których wynika tak duża wartość.

- Na podstawie wyników egzaminu ósmoklasisty w latach 2022-2024 można stwierdzić, że poziom nauczania w szkole podstawowej jest porównywalny lub wyższy od średniej dla gmin w powiecie i województwie. Szkoła uczestniczy w licznych projektach edukacyjnych, a uczniowie w zawodach sportowych i konkursach. Wdrażany jest tu program stypendialny wspierający najzdolniejszych uczniów.
- Niepokojącym zjawiskiem jest malejący corocznie stopień pokrycia gminnych wydatków oświatowych środkami finansowymi z subwencji oświatowej. Polepszenie tej sytuacji może jednak nastąpić na skutek wprowadzenia zmian w finansowaniu samorządów na poziomie krajowym, czyli zajęciu miejsca subwencji przez tzw. kwotę potrzeb oświatowych.
- Na terenie Gminy funkcjonują Gminny Ośrodek Kultury (GOK) oraz Gminna Biblioteka Publiczna (GBP), które prowadzą działalność kulturalno-oświatową, w tym m. in. organizują różnego rodzaju imprezy kulturalne i konkursy.
- Aspektami historyczno-kulturalnymi, które wyróżniają Gminę, są kujawskie zapusty, czyli obchodzenie domów przez grupy przebierańców pod koniec karnawału, nazywane też „chodzeniem w kozie” oraz poświęcona dziejom Gminy i zasługom jej mieszkańców twórczość miejscowego historyka.
- Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w Gminie jest w dobrym stanie, choć ze względu na brak hali sportowo-widowskowej możliwości uprawiania sportu i aktywność sportowa mieszkańców są ograniczone. Planuje się podjąć działania w celu jej wybudowania w kolejnych latach.
- Na terenie Gminy Bądkowo nie funkcjonuje komisariat, posterunek Policji ani straż gminna. Za bezpieczeństwo mieszkańców odpowiadają funkcjonariusze z posterunku w Konecku. W Gminie nie ma monitoringu wizyjnego, a najczęściej popełnianym przestępstwem na jej terenie jest kradzież. W celu zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy należy m.in. stworzyć system monitoringu w wybranych lokalizacjach o kluczowym znaczeniu dla bezpieczeństwa.
- Na obszarze Gminy Bądkowo działa 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, z których jedna – OSP Żabieniec, ujęta jest w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Poza wykonywaniem swoich podstawowych zadań, tj. uczestniczeniem w akcjach ratowniczo-gaśniczych, biorą one udział m.in. w organizacji gminnych zawodów sportowo-pożarniczych, festynów, zabezpieczaniu rajdu rowerowego oraz pokazach pożarniczych i udzielaniu pierwszej pomocy. Gminne jednostki OSP pełnią tym samym istotną rolę kształtowania świadomości obywatelskiej i zaangażowania lokalnej społeczności.
- Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023 wzrosła z 3,32 do 3,70. Stopniowy wzrost wartości wskaźnika wskazuje na rosnącą aktywność społeczną mieszkańców. Przez cały badany okres wartości dla Gminy były większe niż średnia dla

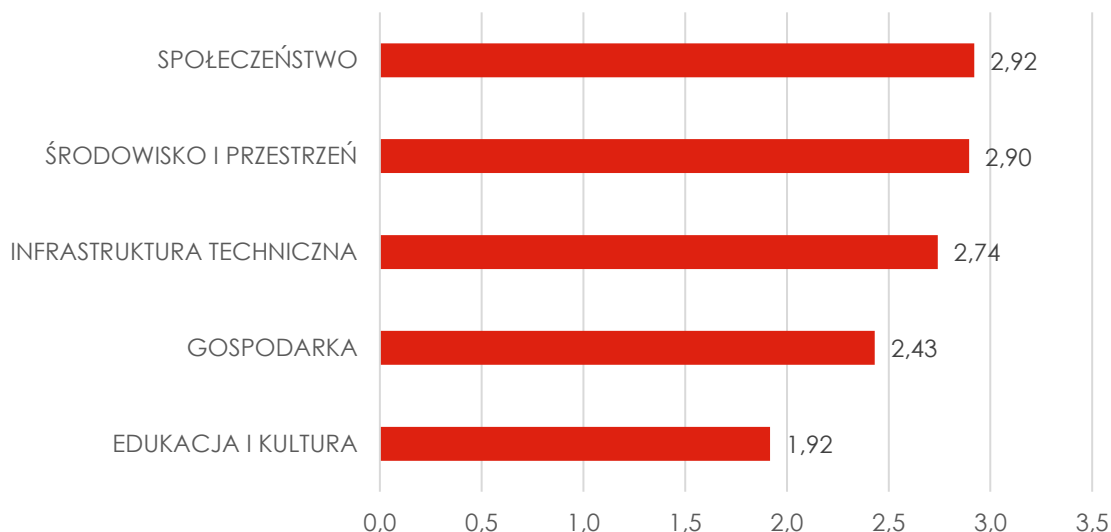
wszystkich gmin powiatu, a jednocześnie niższe niż średnia wszystkich gmin województwa.

- Dzięki przynależności do kilku stowarzyszeń i związków międzygminnych, m.in. Stowarzyszenia Metropolia Toruńska oraz Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie "Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej" (LGD), Gmina ma zwiększone możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych oraz współpracy przy realizacji inwestycji o znaczeniu ponadgminnym.
- Obszar gminy charakteryzuje się niewystarczającą liczbą placówek medycznych oferujących usługi specjalistyczne, co skutkuje koniecznością korzystania przez mieszkańców z infrastruktury zdrowotnej w sąsiednich jednostkach. Istnieje potrzeba zwiększenia dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki medycznej poprzez rozwój lokalnych punktów konsultacyjnych oraz realizację programów profilaktyki zdrowotnej.
- Gmina oferuje mieszkańcom usługi społeczne (m.in. opiekuńcze i specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz Asystenta Osobistego Osoby z Niepełnosprawnością) poprzez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Klub Senior+, który jest miejscem spotkań, rekreacji i rehabilitacji seniorów i liczy ok. 20 członków.
- W celu integracji różnych grup wiekowych mieszkańców Gmina realizuje m.in. wzajemne odwiedziny: z okazji Dnia Seniora w Klubie Seniora przez dzieci z Klubu Dziecięcego oraz odwiedziny seniorów z okazji Dnia Dziecka/Dnia Przedszkolaka w Przedszkolu Samorządowym.

1.4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego Gminy Bądkowo przeprowadzono badanie ankietowe wśród jej mieszkańców. Jego celem było poznanie opinii mieszkańców dotyczącej jakości życia w Gminie, potrzeb oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Badanie trwało od 8 stycznia do 16 lutego 2025 roku, a odpowiedzi udzieliło 89 osób. Ok. 70% ankietowanych stanowiły kobiety, największa grupa (ok. 43%) wypełniających miała 36-45 lat, ok. 63% to osoby czynne zawodowo (wyłączając przedsiębiorców i rolników). Kwestionariusz ankiety stanowi załącznik nr 2 do niniejszego dokumentu.

Respondenci odpowiadali na pytania z zakresu społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji oraz edukacji i kultury. Wymienione obszary można było oceniać w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznaczało ocenę bardzo złą, a 5 – bardzo dobrą. Dostatecznie ocenionymi dziedzinami okazały się Społeczeństwo (średnia ocena: 2,92) oraz Środowisko i przestrzeń (2,90), natomiast najgłabiej – Edukacja i kultura (1,92).



Ryc. 5 Średnie oceny obszarów działalności Gminy Bądkowo

Źródło: opracowane własne na podstawie wyników ankiety.

W ramach wymienionych obszarów ocenie poddano także bardziej szczegółowe kwestie (podobszary), takie jak dostępność i jakość poszczególnych sieci infrastruktury (tab. 1). Co ciekawe, mimo tego, że najstąbiej oceniony obszarem była Edukacja i kultura, ankietowani najlepiej ze wszystkich podobszary ocenili dostęp do edukacji w szkołach podstawowych (4,24), natomiast najstąbiej – system ścieżek rowerowych [połączenia, ciągłość, możliwość traktowania ich jako alternatywy dla transportu samochodowego (1,39)].

Tab. 1 Najwyżej i najniżej oceniane podobszary działalności Gminy Bądkowo

Obszar	Najwyżej oceniane	Najniżej oceniane
Społeczeństwo	dostęp do żłobków/klubów malucha	dostęp do specjalistycznej opieki medycznej
Gospodarka	dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)	możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem
Środowisko i przestrzeń	jakość powietrza	świadomość ekologiczna mieszkańców
Infrastruktura techniczna	dostępność sieci wodociągowej	dostępność sieci gazowej
Turystyka i rekreacja	wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwość traktowania ich jako alternatywy dla transportu samochodowego)
Edukacja i kultura	dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	działalność świetlic wiejskich

Źródło: opracowane własne na podstawie wyników ankiety.

W kolejnych tabelach przedstawiono wszystkich oceniane elementy (podobszary) przez ankietowanych, uszeregowane w kolejności od najlepiej do najstąbiej ocenionego w ramach każdego obszaru.

Tab. 2. Podobszary działalności Gminy ocenione przez ankietowanych w kolejności od najlepiej do najslabiej ocenionego w ramach każdego obszaru

SPOŁECZEŃSTWO
dostęp do żłobków/klubów malucha
jakość opieki żłobkowej
wsparcie osób starszych (Dom Opieki, Klub Seniora)
dostępność budynków administracji publicznej
zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy
bezpieczeństwo publiczne
dostęp do podstawowej opieki medycznej
skuteczność działania pomocy społecznej
wsparcie osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)
aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)
możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej
GOSPODARKA
dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym
atrakcyjność inwestycyjna
funkcjonowanie transportu zbiorowego
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami
możliwość uzyskania zatrudnienia
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem
ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ
jakość powietrza
estetyka (czystość na obszarach publicznych)
czystość terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)
system odbioru odpadów
dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)
walory środowiska przyrodniczego
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających
oferta w działaniach wspierających ochronę środowiska (np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła)
rozwój odnawialnych źródeł energii
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)
infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)
świadomość ekologiczną mieszkańców
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
dostępność sieci wodociągowej
dostępność sieci kanalizacyjnej
małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)
stan dróg
dostępność szerokopasmowego Internetu
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych

dostępność sieci gazowej
TURYSTYKA I REKREACJA
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych
oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej
oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci
jakość istniejących ścieżek pieszo-rowerowych
poziom bazy gastronomicznej
atrakcyjność turystyczna
oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych
oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwość traktowania ich jako alternatywę dla transportu samochodowego)
EDUKACJA I KULTURA
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych
dostęp do edukacji przedszkolnej
jakość infrastruktury przedszkolnej
jakość edukacji przedszkolnej
jakość edukacji w szkołach podstawowych
organizacja dowozu dzieci do szkół
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)
jakość edukacji w szkołach ponadpodstawowych
jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach
dotychczasowa oferta (kółka zainteresowań, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach
działalność domu kultury i biblioteki
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych
dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)
dostęp do obiektów kulturalnych (godziny i dni otwarcia, itp.)
działalność świetlic wiejskich

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

W ramach ankiety należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy Bądkowo. Wśród najczęściej wymienianych znalazły się: rozbudowa ciągów pieszo-rowerowych (55,1% ankietowanych uważa ten aspekt za priorytet), poprawa infrastruktury drogowej (również 55,1%) oraz poprawa dostępu do usług medycznych (36,0%). Wszystkie wskazane priorytety przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tab. 3. Priorytety rozwoju Gminy Bądkowo według ankietowanych



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

W ankiecie pojawiło się także pytanie o kluczowe elementy, z których Gmina może być dumna. Wśród najczęściej wskazywanych odpowiedzi były drogi oraz szkoła. Mieszkańcy mieli również możliwość wskazać, co mogłoby stać się wizytówką Gminy. Najczęściej w tym kontekście wymieniano park.

1.5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Podstawowym elementem planowania strategicznego jest ustalenie długofalowych kierunków rozwoju, które pozwolą na wykorzystanie istniejących zasobów i czynników rozwoju. W celu identyfikacji tych zasobów oraz czynników wykorzystano macierz SWOT, będącą częścią analizy SWOT wykorzystywanej w zarządzaniu od lat 60. XX wieku, a obecnie powszechnie stosowanej m.in. w procesie sporządzania strategii rozwoju gmin. SWOT to akronim czterech następujących angielskich słów:

- **S (ang. strengths)** – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę, na które bezpośredni wpływ ma Gmina;
- **W (ang. weaknesses)** – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę, na które bezpośredni wpływ ma Gmina;
- **O (ang. opportunities)** – szanse: wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany, elementy, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Gminy;
- **T (ang. threats)** – zagrożenia: wszystko to, co stwarza warunki dla niekorzystnej zmiany, elementy, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Gminy.

Wykorzystane informacje pochodzą z:

- wniosków z diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Bądkowo,
- danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Gminy w Bądkowie, a także ze źródeł zewnętrznych,
- warsztatu strategicznego oraz wywiadu pogłębianego,
- wyników badania ankietowego.

Macierz SWOT dla Gminy Bądkowo przedstawia kolejna tabela.

Tab. 4. Macierz SWOT sytuacji Gminy Bądkowo

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Dobra dostępność komunikacyjna w zakresie komunikacji kołowej, dzięki bliskości węzła autostrady A1, Włocławka i Torunia oraz przebiegającym przez Gminę drogom wojewódzkim nr 252 (droga o kluczowym znaczeniu dla spójności komunikacyjnej województwa) i 301; • Funkcjonowanie systemu transportu zbiorowego, publicznego i prywatnego, zwiększającego	• Wymagający poprawy stan gminnej infrastruktury drogowej; • Brak infrastruktury kolejowej utrudniający dostęp do większych ośrodków miejskich; • Brak ścieżek rowerowych na kluczowych odcinkach dróg w gminie, utrudniający korzystanie z alternatywnych środków transportu; • Niedostateczny rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej, obniżający atrakcyjność gminy jako miejsca

mobilność osób nieposiadających prywatnego samochodu; • Potencjał do prowadzenia działalności rolniczej, wynikający z dużego udziału użytków rolnych, w tym gruntów o wysokich klasach bonitacyjnych, w powierzchni Gminy; • Zwiększająca się liczba podmiotów gospodarczych mających siedzibę na terenie Gminy; • Niska stopa bezrobocia w porównaniu do średniej gmin w powiecie i województwie, co przekłada się na wyższą siłę nabywczą i aktywność konsumencką na poziomie lokalnym; • Dobrze rozwinięta infrastruktura wodociągowa; • Korzystne warunki do rozwoju energetyki wiatrowej; • Wzrost udziału odpadów segregowanych w łącznej liczbie odpadów od 2021 roku; • Zrównoważone zarządzanie budżetem (zmniejszające się zadłużenie, utrzymywanie nadwyżki operacyjnej, korzystne wartości wskaźnika obsługi zadłużenia) wskazujące na stabilność ekonomiczną gminy; • Dobra dostępność placówek opiekuńczych i przedszkolnych, umożliwiającą aktywizację zawodową rodziców; • Atrakcyjna oferta edukacyjna: wysoki poziom nauczania w szkole podstawowej, dobra jakość bazy infrastrukturalnej, system stypendialny wspierający uczniów szczególnie uzdolnionych oraz aktywność szkoły w konkursach i zawodach; • Dobry stan gminnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej,	zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej; • Niski udział powierzchni Gminy pokryty MPZP, utrudniający prowadzenie świadomej i perspektywicznej polityki przestrzennej oraz utrudniający zachowanie ładu przestrzennego; • Ograniczenia dla rozwoju m.in. zabudowy mieszkaniowej wynikające z ochrony gruntów rolnych (duży udział wysokiej jakości gleb w ogólnej powierzchni Gminy); • Położenie Gminy na obszarze niedoboru wody dla rolnictwa oraz zagrożenia suszą powodujące trudności w gospodarce wodnej; • Niski potencjał turystyczny ze względu na brak szlaków turystycznych, małą liczbę zabytków oraz miejsc o wyjątkowych walorach przyrodniczych; • Znaczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych, a w konsekwencji ich niska konkurencyjność; • Niski stopień skanalizowania gminy skutkujący zagrożeniami dla środowiska oraz niską oceną jakości życia w gminie; • Brak sieci gazowej skutkujący pozyskiwaniem energii cieplnej przede wszystkim z paliw stałych, m.in. węgla kamiennego, co prowadzi do pogarszania się stanu środowiska przyrodniczego; • Niska atrakcyjność gospodarcza Gminy w porównaniu do średniej w powiecie i województwie; • Niewystarczające wykorzystanie potencjału rolniczego: mimo wysokiego udziału powierzchni gruntów rolnych, w tym żyznych gleb, osoby pracujące poza rolnictwem przynoszą Gminie ponad dwukrotnie większy dochód niż ten z tytułu podatku rolnego;
---	--

umożliwiającej aktywność fizyczną na świeżym powietrzu; • Zwiększająca się liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców wskazująca na wzrastającą aktywność społeczną mieszkańców; • Aktywna i rozszerzająca się oferta gminnych instytucji pomocy społecznej: GOPS i Klubu Seniora, świadczących pomoc osobom ze szczególnymi potrzebami oraz integrację przedstawicieli różnych grup wiekowych; • Aktywne jednostki OSP i KGW pełniące istotną rolę w lokalnej społeczności.	• Niska samodzielność finansowa Gminy – ograniczone możliwości wpływania na kształt i strukturę swoich dochodów; • Niekorzystna sytuacja demograficzna – zmniejszanie się liczby ludności, wynikające z ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji; • Wzrost odsetka ludności w wieku poprodukcyjnym wymuszający adaptację polityki społecznej do potrzeb seniorów; • Niewystarczająca liczba placówek medycznych oferujących usługi specjalistyczne, co skutkuje koniecznością korzystania przez mieszkańców z infrastruktury zdrowotnej w sąsiednich ośrodkach.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Przynależność do stowarzyszeń i związków międzygminnych, m.in. Stowarzyszenia Metropolia Toruńska i Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie "Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej", dzięki której Gmina ma zwiększone możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych oraz przeprowadzania inwestycji; • Zwiększające się zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne i coraz większa świadomość społeczna; • Zwiększająca się świadomość ekologiczna i rozwój alternatywnych źródeł energii; • Zmiany systemowe w prowadzeniu gospodarki przestrzennej przez gminy, wymóg oparcia gospodarki przestrzennej gminy na nowym dokumencie: planie ogólnym i miejscowych planach zagospodarowania	• Zmiany klimatyczne powodujące zwiększające się ryzyko wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych (np. suszy i powodzi), mogących skutkować dużymi kosztami społecznymi i ekonomicznymi, m.in. dla rolnictwa; • Zjawiska o skali ponadlokalnej i ponadregionalnej, takie jak pandemia i konflikty zbrojne w bezpośrednim sąsiedztwie Polski, wpływające negatywnie na funkcjonowanie samorządu gminnego; • Zmiany polityczne w kraju, mogące skutkować negatywnymi zmianami, np. w kwestii finansowania samorządów; • Rosnąca konkurencja wśród gmin w zakresie pozyskiwania z zewnętrznych środków finansowych; • Ograniczony wpływ na zarządzanie i rozwój infrastruktury technicznej, np. dróg powiatowych i wojewódzkich; • Starzenie się społeczeństwa i odpływ ludności, wymuszające podejmowanie

przestrzennego, mające ułatwiać zachowanie ładu przestrzennego.	działań ukierunkowanych na zatrzymanie odpływu młodych mieszkańców, zmiany w zarządzaniu oświatą i edukacją oraz adaptację polityki społecznej do potrzeb seniorów; • Rosnąca przewaga dużych ośrodków miejskich w zakresie m.in. dostępności do usług i atrakcyjnych miejsc pracy mogąca skutkować dalszym odpływem mieszkańców oraz coraz bardziej ograniczonym dostępem do wykwalifikowanej siły roboczej.
---	--

Źródło: opracowanie własne.

2. STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY BĄDKOWO

2.1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035 została opracowana na podstawie analizy obecnej sytuacji Gminy, wywiadu pogłębionego, badań ankietowych oraz warsztatu strategicznego. Przyjęto holistyczne podejście, uwzględniając zarówno potencjały (strony silne, umożliwiające wykorzystanie szans rozwojowych), jak i problemy (strony słabe, stanowiące zagrożenia dla przyszłego rozwoju Gminy). W trakcie procesu planowania strategicznego, szczególnie podczas warsztatu strategicznego, wypracowano misję oraz wizję Gminy Bądkowo, które stanowiły fundament do określenia celów strategicznych i operacyjnych.

Misja jest kluczowym elementem strategii, który określa główne kierunki rozwoju Gminy. Koncentruje się na fundamentalnych wartościach, które przyświecają władzom Gminy Bądkowo i jej mieszkańcom w procesie rozwoju. Misja wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Jest to ścieżka, którą należy podążać w celu osiągnięcia wizji. Odpowiada na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Co jest naszym priorytetem? Uwzględniając przyjęte założenia **misja Gminy Bądkowo** brzmi następująco:

Misją Gminy Bądkowo jest stworzenie bezpiecznego, przyjaznego i dobrego miejsca do życia i rozwoju oraz zaangażowanie samorządu i mieszkańców we współpracę i integrację gminnej społeczności.

W procesie powstawania dokumentu istotne było również stworzenie wizji, czyli obrazu Gminy, który będzie efektem realizacji przyjętej strategii rozwoju. Wizja ukazuje Gminę Bądkowo w perspektywie strategicznej – zmienioną dzięki realizacji przyjętych kierunków działań i osiągnięcie zamierzonych przez władze celów. **Wizja Gminy** obrazuje stan docelowy Gminy w 2035 roku, ukazuje aspiracje władz i mieszkańców oraz jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei. Wizja rozwoju Gminy brzmi następująco:

Gmina Bądkowo w 2035 roku jest miejscem bezpiecznym i przyjaznym, w którym dba się o środowisko naturalne. Władze wspierają rozwój i aktywność mieszkańców, a dzięki wspólnie podejmowanym działaniom powstała zintegrowana i szczęśliwa społeczność.

2.2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym

Analizując aktualny stan Gminy Bądkowo, uwzględniając wewnętrzne aspekty gospodarcze, społeczne, przestrzenne, jak i czynniki zewnętrzne, a także mając na uwadze dążenie do osiągnięcia zamierzonego stanu opisanego w wizji rozwoju, ustalono trzy następujące cele strategiczne gminy, skoncentrowane na głównych obszarów rozwojowych:

1

Rozwój Gminy oparty na nowoczesnej i uporządkowanej przestrzeni

2

Nowoczesna infrastruktura i środowisko przyrodnicze podstawą rozwoju gospodarczego

3

Rozwój społeczny dzięki rozsądnej polityce demograficznej, edukacyjnej i wysokiej jakości kapitałowi społecznemu

Wymienione cele strategiczne zostaną osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, przedstawionych w kolejnej tabeli.

Tab. 5 Cele strategiczne i operacyjne Gminy Bądkowo na lata 2025-2035

CELE STRATEGICZNE					
1: Rozwój Gminy oparty na nowoczesnej i uporządkowanej przestrzeni		2: Nowoczesna infrastruktura i środowisko przyrodnicze podstawą rozwoju gospodarczego		3: Rozwój społeczny dzięki rozsądnej polityce demograficznej, edukacyjnej i wysokiej jakości kapitałowi społecznemu	
CELE OPERACYJNE					
1.1.	Uporządkowana i bezpieczna przestrzeń podstawą działalności i rozwoju Gminy	2.1.	Aktywizacja gospodarcza i szerokie wykorzystanie potencjału kulturowego	3.1.	Długofalowa i skuteczna polityka demograficzna i społeczna
1.2.	Rozwój infrastruktury transportowej i komunikacyjnej katalizatorem mobilności mieszkańców	2.2.	Nowoczesna infrastruktura techniczna podstawą rozwoju gospodarczego Gminy	3.2.	Nowoczesna edukacja i aktywna współpraca Gminy z podmiotami wewnętrznymi i zewnętrznymi
		2.3.	Aktywna polityka ochrony środowiska i ograniczania skutków zmian klimatu	3.3.	Wysokiej jakości infrastruktura sportowo-rekreacyjna

Źródło: opracowanie własne.

Wyznaczone dla Gminy Bądkowo cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Podstawę realizacji zadań w sferze gospodarczej będą stanowiły działania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej i poprawy jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach

sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.



CEL STRATEGICZNY 1: Rozwój Gminy oparty na nowoczesnej i uporządkowanej przestrzeni

CELE OPERACYJNE:

1.1. Uporządkowana i bezpieczna przestrzeń podstawą działalności i rozwoju Gminy

1.2. Rozwój infrastruktury transportowej i komunikacyjnej katalizatorem mobilności mieszkańców

Podstawą działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku. Niezbędnym elementem zrównoważonego rozwoju jest ład przestrzenny, uwzględniający w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Cel operacyjny 1.1 zakłada więc stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku poprzez racjonalne gospodarowanie przestrzenią i ochronę ładu przestrzennego. Ważna dla rozwoju każdej jednostki samorządu terytorialnego jest też m.in. wysoka jakość dróg i towarzyszącej im infrastruktury, która ma wpływ na bezpieczeństwo i komfort życia mieszkańców. Realizacja celu operacyjnego 1.2. sprawi, że infrastruktura komunikacyjna będzie dobrze rozwinięta, spójna i zaprojektowana z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań wszystkich użytkowników ruchu – zarówno kierowców, pieszych, jak i rowerzystów. Dobry stan techniczny infrastruktury drogowej i okołodrogowej przyczyni się do też zwiększenia dostępności komunikacyjnej gminy i wzrostu mobilności mieszkańców. Wymienione cele

operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w tabeli na kolejnych stronach.

CEL STRATEGICZNY 1: Rozwój Gminy oparty na nowoczesnej i uporządkowanej przestrzeni			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
1.1. Uporządkowana i bezpieczna przestrzeń podstawą działalności i rozwoju Gminy	• Przyjęcie planu ogólnego stanowiącego podstawę pod zagospodarowanie przestrzeni Gminy z poszanowaniem ładu przestrzennego i zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. • Dążenie do jak największego pokrycia powierzchni Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (MPZP). • Prowadzenie działań konserwatorskich i restauratorskich na zabytkach wpisanych do rejestru zabytków i/lub gminnej ewidencji zabytków, w tym kolejny etap rewitalizacji cmentarza ewangelickiego w Kryńsku. • Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców: stworzenie systemu monitoringu wizyjnego w kluczowych miejscach Gminy.	• Realizacja założeń krajowej reformy systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego w Gminie. • Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni, zachowanie ładu przestrzennego. • Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców.	• Udział powierzchni Gminy objętej MPZP (%). • Przeprowadzone działania konserwatorskie i restauratorskie na zabytkach (szt.). • Punkty monitoringu wizyjnego w miejscach publicznych (szt.).
1.2. Rozwój infrastruktury transportowej i komunikacyjnej katalizatorem mobilności mieszkańców	• Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okolicydrogowej i jej rozbudowa, zwiększająca spójność komunikacyjną, wydajność i przepustowość dróg, oraz poprawiająca bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego, poprzez m.in. utwardzenie wymagających tego dróg gruntowych,	• Zwiększenie komfortu i bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego. • Zwiększenie liczby mieszkańców korzystających z transportu zbiorowego i alternatywnych środków transportu.	• Długość zmodernizowanych dróg gminnych (km). • Udział mieszkańców korzystających z transportu zbiorowego (%). • Długość nowo powstałych ścieżek pieszo-rowerowych (km).

poprawę jakości poboczy, budowę chodników i modernizację oświetlenia wzdłuż dróg.

- Współpraca z zarządcami dróg wyższych kategorii (powiatowych i wojewódzkich) w zakresie modernizacji, rozbudowy i podniesienia standardu dróg będących w ich utrzymaniu.
- Zwiększenie komfortu użytkowników transportu zbiorowego, np. poprzez montaż wiat przystankowych w miejscach, gdzie ich brakuje.
- Rozwój infrastruktury alternatywnych środków transportu, np. poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych na kluczowych odcinkach.



CEL STRATEGICZNY 2: Nowoczesna infrastruktura i środowisko przyrodnicze podstawą rozwoju gospodarczego

CELE OPERACYJNE:

2.1. Aktywizacja gospodarcza i szerokie wykorzystanie potencjału kulturowego

2.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna podstawą rozwoju gospodarczego Gminy

2.3. Aktywna polityka ochrony środowiska i ograniczania skutków zmian klimatu

W celu stymulowania gospodarki Gminy należy zwrócić uwagę na aktywizację gospodarczą przy wykorzystaniu istniejącego potencjału. Wsparcie przedstawicieli biznesu może przyjmować różne formy, takie jak zawieranie współpracy z prywatnymi inwestorami i promowanie inicjatyw, mających na celu powstanie i rozwój danego typu działalności. Warto także postarać się o wytworzenie lub uwypuklenie wyróżniających Gminę cech, produktów czy wydarzeń kulturalnych, które mogłyby zostać jej wizytówką. Niezwykle istotną składową każdej Gminy jest także jej infrastruktura techniczna, w ramach której można wskazać sieć wodociągową i kanalizacyjną, związaną z gospodarką odpadami oraz telekomunikacyjną. Jej dobry stan przy wykorzystaniu nowoczesnych rozwiązań może również pełnić ważną funkcję w ograniczaniu negatywnego oddziaływania na środowisko. Ważne jest także ciągłe podnoszenie efektywności wspomnianych sieci oraz odpowiednie zarządzanie nimi. Równolegle muszą być prowadzone działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu i ograniczenia negatywnych skutków tych zmian. Opisane wyżej cele operacyjne stanowić będą podstawę do realizacji wyznaczonych działań, które zamieszczono w kolejnej tabeli.



CEL STRATEGICZNY 2: Nowoczesna infrastruktura i środowisko przyrodnicze podstawą rozwoju gospodarczego

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
2.1. Aktywizacja gospodarcza i szerokie wykorzystanie potencjału kulturowego	- Opracowanie kalendarza stałych i sezonowych wydarzeń kulturalnych jako wizytówki Gminy i narzędzie jej promocji, a także dotarcie z ofertą kulturalną do szerokiego grona odbiorców. - Opracowanie strategii promocji Gminy. - Dążenie do wypracowania produktu lokalnego (np. utworzenie wioski tematycznej: chlebowej, miodowej lub kwiatowej). - Aktywizacja społeczności lokalnej poprzez szeroką współpracę z KGW i OSP w zakresie realizacji przedsięwzięć lokalnych dot. bezpieczeństwa, kultury i integracji społecznej.	- Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i turystycznej Gminy. - Wykorzystanie istniejącego potencjału kulturowego i uporządkowanie oferty kulturalnej. - Koordinacja działań promocyjnych.	- Stale i sezonowe wydarzenia kulturalne w gminnym kalendarzu kulturalnym (szt.). - Uczestnicy gminnych wydarzeń kulturalnych (os.). - KGW i OSP współpracujące z Gminą (szt.).
2.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna podstawą rozwoju gospodarczego Gminy	Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej, w tym rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej oraz działania wspierające mieszkańców niemających możliwości podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej w zakresie budowy przydomowych	- Podniesienie jakości gminnej infrastruktury technicznej. - Zwiększenie dostępu do szerokopasmowego internetu wśród mieszkańców.	- Długość nowo wybudowanej i/lub zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej (km). - Zrealizowane działania w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.). - Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej (km).

	oczyszczalni ścieków. • Bieżące prace modernizacyjne w zakresie sieci wodociągowej w celu zapewnienia niezawodności dostaw wody. • Tworzenie warunków do rozwoju szerokopasmowego internetu na terenie Gminy.		• Udział gminnych miejscowości z dostępem do szerokopasmowego internetu (%).
2.3. Aktywna polityka ochrony środowiska i ograniczania skutków zmian klimatu	• Utrzymanie i poprawa przyrodniczych walorów przestrzeni rolniczej ze względu na znaczenie sektora rolniczego w gospodarce regionu i Gminy, m.in. poprzez ograniczenie erozji gleb oraz budowę, konserwację i właściwą eksploatację urządzeń melioracyjnych oraz nasadzenia śródpolne oraz przy drogach, drzew i krzewów miododajnych. • Zwiększanie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości i zwiększenie retencji wodnej. • Kompleksowe działania w zakresie efektywności energetycznej, m.in. termomodernizacja budynków mienia komunalnego, świetlic wiejskich i remiz OSP. • Rozwój odnawialnych źródeł energii i	• Utrzymanie i/lub poprawa aktualnego stanu środowiska naturalnego. • Zwiększenie udziału korzystających z energii z OZE. • Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. • Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki odpadami.	• Zrealizowane działania w zakresie utrzymania i/lub poprawy przyrodniczych walorów przestrzeni rolniczej (szt.). • Udział budynków mienia komunalnego po termomodernizacji (%). • Udział budynków użyteczności publicznej wykorzystujących energię z OZE (%). • Wymienione na energooszczędne źródła ciepła (szt.). • Zrealizowane działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska i ekologii (szt.).

	wykorzystanie instalacji wykorzystujących OZE w budynkach użyteczności publicznej. • Wsparcie mieszkańców (poprzez lokalne programy) w wymianie źródeł ciepła na energooszczędne. • Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, np. poprzez działania edukacyjne dedykowane dla poszczególnych grup mieszkańców oraz trwałe działania edukacyjne w przestrzeni publicznej (np. montaż tablic edukacyjnych). • Rozwój i podniesienie efektywności systemu gospodarki odpadami, m.in. poprzez stosowanie nowoczesnych technologii w procesie odbioru odpadów komunalnych. • Zachowanie występujących na terenie Gminy cennych elementów środowiska przyrodniczego oraz korytarza ekologicznego, m.in. w celu ochrony i wspierania rozwoju bioróżnorodności oraz zapewnienia trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego.		
--	---	--	--

CEL STRATEGICZNY 3: Rozwój społeczny dzięki rozsądnej polityce demograficznej, edukacyjnej i wysokiej jakości kapitałowi społecznemu

CELE OPERACYJNE:

3.1. Długofalowa i skuteczna polityka demograficzna i społeczna

3.2. Nowoczesna edukacja i aktywna współpraca Gminy z podmiotami wewnętrznymi i zewnętrznymi

3.3. Wysokiej jakości infrastruktura sportowo-rekreacyjna

W Gminie Bądkowo obserwuje się depopulację, wynikającą z ujemnego przyrostu naturalnego i ujemnego salda migracji, oraz starzenie się społeczeństwa. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności Gminy zwiększa się, co oznacza także wzrost zapotrzebowania m.in. na usługi senioralne. W tym celu potrzebna jest rozbudowana oferta społeczna, która będzie odpowiadać na potrzeby każdej grupy społecznej. Czynniki wpływające na rozwój społeczny, poza usługami społecznymi, są usługi medyczne oraz edukacyjne. Nowoczesna i bezpieczna edukacja pozwoli natomiast kształtować nowe pokolenia, zarówno uczniów jak i nauczycieli. W ramach rozwoju społecznego Gminy istotne są zaangażowanie mieszkańców w sprawy związane z zarządzaniem gminą oraz aktywna współpraca z innymi instytucjami i organizacjami. Zacieśnianie więzi z lokalnymi partnerami może ułatwiać realizację zadań własnych oraz stwarzać warunki do płynnej wymiany informacji. Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w kolejnej tabeli.



CEL STRATEGICZNY 3: Rozwój społeczny dzięki rozsądnej polityce demograficznej, edukacyjnej i wysokiej jakości kapitałowi społecznemu

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.1. Długofalowa i skuteczna polityka demograficzna i społeczna	- Polityka prorodzinna podstawowym narzędziem wzmacniania potencjału demograficznego: udoskonalenie oferty opieki nad dziećmi w wieku 0-6 lat dostosowanej do potrzeb, oczekiwań i możliwości rodziców, np. poprzez: dążenie do zwiększenia liczby dostępnych miejsc w przedszkolach, wspieranie nabywania przez dzieci umiejętności kluczowych w zakresie komunikacji, współpracy, uczenia się oraz wspieranie rodziców w zakresie poszukiwania właściwej drogi wsparcia dziecka ze szczególnymi potrzebami. - Kształtowanie polityki senioralnej Gminy uwzględniające aktywizację seniorów, włączenie ich w sprawy lokalnej społeczności, wykorzystanie ich doświadczenia oraz zachęcające do jak najdłuższej	- Zwiększenie jakości oferty opieki nad dziećmi i w wieku 0-6 lat. - Rozwój oferty usług społecznych, środowiskowych i senioralnych. - Zwiększanie dostępności usług publicznych, w szczególności dla osób ze szczególnymi potrzebami. - Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej. - Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie opieki medycznej i usług społecznych.	- Liczba dostępnych miejsc w przedszkolach (szt.). - Zrealizowane działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem (szt.). - Dostępne usługi społeczne, środowiskowe i senioralne (szt.). - Udział gminnych obiektów użyteczności publicznej dostępnych dla osób ze szczególnymi potrzebami (%). - Wdrożone rozwiązania w zakresie dostępności informacyjnej i cyfrowej (szt.).

	aktywności zawodowej i społecznej. • Rozwój oferty usług społecznych i środowiskowych, np. poprzez dążenie do utworzenia dziennego domu pomocy lub domu pomocy społecznej. • Działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz aktywizacja społeczności na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. • Poprawa dostępności gminnych obiektów użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami. • Aktualizacja i rozwój baz danych i systemów informatycznych wspomagających komunikację społeczną. • Wdrażanie rozwiązań w zakresie dostępności informacyjnej i cyfrowej, zwiększających dostępność oferty działań samorządowych dla osób ze szczególnymi potrzebami.		
--	---	--	--

	• Dążenie do zwiększenia dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki medycznej poprzez np. rozwój lokalnych punktów konsultacyjnych oraz dalszą realizację programów profilaktyki zdrowotnej.		
3.2. Nowoczesna edukacja i aktywna współpraca Gminy z podmiotami wewnętrznymi i zewnętrznymi	• Rozwój infrastruktury edukacyjnej, np. poprzez utworzenie pracowni językowej, wykorzystywanie nowoczesnych technologii i utworzenie systemu infrastruktury wspierającej zwiększenie bezpieczeństwa uczniów w placówkach oświatowych (np. monitoring wizyjny). • Realizacja programów profilaktycznych i wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży. • Wsparcie rozwoju nauczycieli poprzez szkolenia, kursy oraz wsparcie psychologiczne. • Działania sprzyjające zwiększeniu udziału mieszkańców Gminy w działaniach związanych z zarządzaniem i planowaniem jej rozwoju.	• Rozwój bazy infrastrukturalnej i zwiększenie poziomu edukacji w placówkach oświatowych. • Zwiększenie skuteczności identyfikacji uczniów szczególnie uzdolnionych oraz uczniów ze szczególnymi potrzebami. • Zwiększenie jakości i dostępności wsparcia psychologicznego dla uczniów i nauczycieli. • Zwiększenie jakości współpracy Gminy z podmiotami lokalnymi i zewnętrznymi oraz stowarzyszeniami/związkami.	• Nowo zakupione i nowo powstałe elementy infrastruktury edukacyjnej (szt.). • Zrealizowane zajęcia edukacyjne w celu rozwoju kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży (szt.). • Zrealizowane programy profilaktyczne i wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży (szt.). • Zrealizowane szkolenia i kursy dla nauczycieli (szt.). • Zrealizowane programy wsparcia i integracji uczniów innych narodowości (szt.). • Organizacje pozarządowe współpracujące z Gminą (szt.).

	• Rozwój współpracy między samorządem gminnym a organizacjami pozarządowymi. • Rozwój współpracy z partnerami zewnętrznymi, m.in. w ramach związków i stowarzyszeń międzygminnych, w tym Stowarzyszenia Metropolia Toruńska i Lokalnej Grupy Działania.		
3.3. Wysokiej jakości infrastruktura sportowo-rekreacyjna	• Rozwój i modernizacja istniejącej infrastruktury sportowej, w tym zwiększenie jej dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, podniesienie efektywności energetycznej, zwiększenie komfortu pracy i bezpieczeństwa jej użytkowników. • Budowa hali sportowo-widowskiej. • Rozwój oferty rekreacyjno-wypoczynkowej, np. poprzez utworzenie wysokiej jakości terenu rekreacyjnego i wypoczynkowego z uwzględnieniem potrzeb osób z różnych grup wiekowych. • Wspieranie i promocja klubów sportowych z terenu Gminy.	• Zwiększenie jakości i dostępności infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. • Zwiększenie rozpoznawalności klubów sportowych działających w Gminie.	• Zmodernizowane elementy infrastruktury sportowej (szt.). • Nowo powstałe elementy infrastruktury sportowej (szt.). • Powierzchnia terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych (ha).

2.3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Bądkowo

Gmina Bądkowo to gmina wiejska położona w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie aleksandrowskim, ok. 10 km od węzła autostrady A1 Włocławek Północ (czas dojazdu samochodem – ok. 10 min.), ok. 20 km na zachód od Włocławka (ok. 20 min.) oraz ok. 45 km od Torunia (ok. 45 min.) – jednego z dwóch ośrodków regionalnych, i charakteryzuje się dobrą dostępnością komunikacyjną w zakresie komunikacji drogowej. Gmina graniczy z: gminą Zakrzewo, gminą Koneck i gminą Waganiec (wszystkie z powiatu aleksandrowskiego), gminą Lubanie i gminą Brześć Kujawski (obie z powiatu włocławskiego) oraz gminą Osiężciny (powiat radziejowski).

Powierzchnia Gminy Bądkowo wynosi 80 km² (co stanowi ok. 16,8% powierzchni powiatu), z czego ok. 94% stanowią grunty rolne. Aż 40,7% powierzchni Gminy to użytki rolne klas I-III. Na jej terenie znajduje się 26 miejscowości, wchodzących w skład 24 sołectw.

Sieć drogową Gminy tworzą drogi:

- wojewódzkie (długość w granicach Gminy: 16,5 km):
 - nr 252 Inowrocław-Róźnowo,
 - nr 301 Lubanie-Osiężciny;
- powiatowe (36,8 km);
- gminne (158,9 km);
- pozostałe (29,8 km).

Około 77,9 km dróg publicznych na terenie Gminy Bądkowo posiada nawierzchnię nieutwardzoną.

Przez Gminę nie przebiegają linie kolejowe, a najbliższy dworzec kolejowy zlokalizowany jest we Włocławku. Na terenie Gminy nie ma także ścieżek rowerowych ani innej infrastruktury wspierającej mobilność mieszkańców wykorzystujących rower jako alternatywny środek transportu.

Na sieć elektroenergetyczną Gminy składają się linie najwyższego, wysokiego, średniego i niskiego napięcia. Główną linią elektroenergetyczną jest linia 220kV relacji Pątnów - Włocławek Azoty. Choć dla Gminy ma ona jedynie charakter tranzytowy (nie zaopatruje w energię elektryczną systemu gminnego), to jest ważnym elementem regionalnej sieci przesyłowej i pełni strategiczną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego regionu. Linia przecina Gminę w jej centralnej części, z południowego zachodu na północny wschód. Drugą linią o charakterze tranzytowym jest linia 110 kV relacji Włocławek Azoty - Ciechocinek. Jej fragment przechodzi przez północne krańce Gminy.

Gmina Bądkowo nie jest zgazyfikowana – zaopatrzenie w gaz gospodarstw domowych odbywa się za pomocą butli gazowych. Przez Gminę przebiegają natomiast dwa gazociągi o charakterze tranzytowym: DN 1400 Jamał Europa oraz DN 700 Gustorzyn-Mogilno.

Głównym ośrodkiem administracyjno-usługowym w Gminie jest wieś Bądkowo, w której obserwuje się największy ruch budowlany oraz w której zlokalizowane są m.in. Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury, Targowisko „Mój Rynek”, Ośrodek zdrowia, apteka i sklepy wielobranżowe np. DINO.

Na obszarze Gminy nie występują obszarowe formy ochrony przyrody, znajduje się tu natomiast jeden pomnik przyrody – Dąb Wiktor (PL.ZIPOP.1393.PP.0401052.7138). Przez teren Gminy przebiega ponadto korytarz ekologiczny Kanał Bachorze, wytyczony wzdłuż cieku wodnego o tej samej nazwie. Poza wspomnianym Kanałem przez Gminę przebiega także m.in. Struga Kujawska (Ośła). Oba wspomniane cieki należą do dorzecza Wisły. W Gminie występują też oczka wodne, stawy oraz bagienne obszary podmokłe.

Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) znajdujące się na obszarze Gminy to:

- Ośła (RW20001727929),
- Tążyna Mała (RW200010279669),
- Bachorza (RW200010278749),
- Dopływ z Marszałkowa (RW200017279329).

Jedyny Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) na jej terenie to Dolina kopalna Wielkopolska.

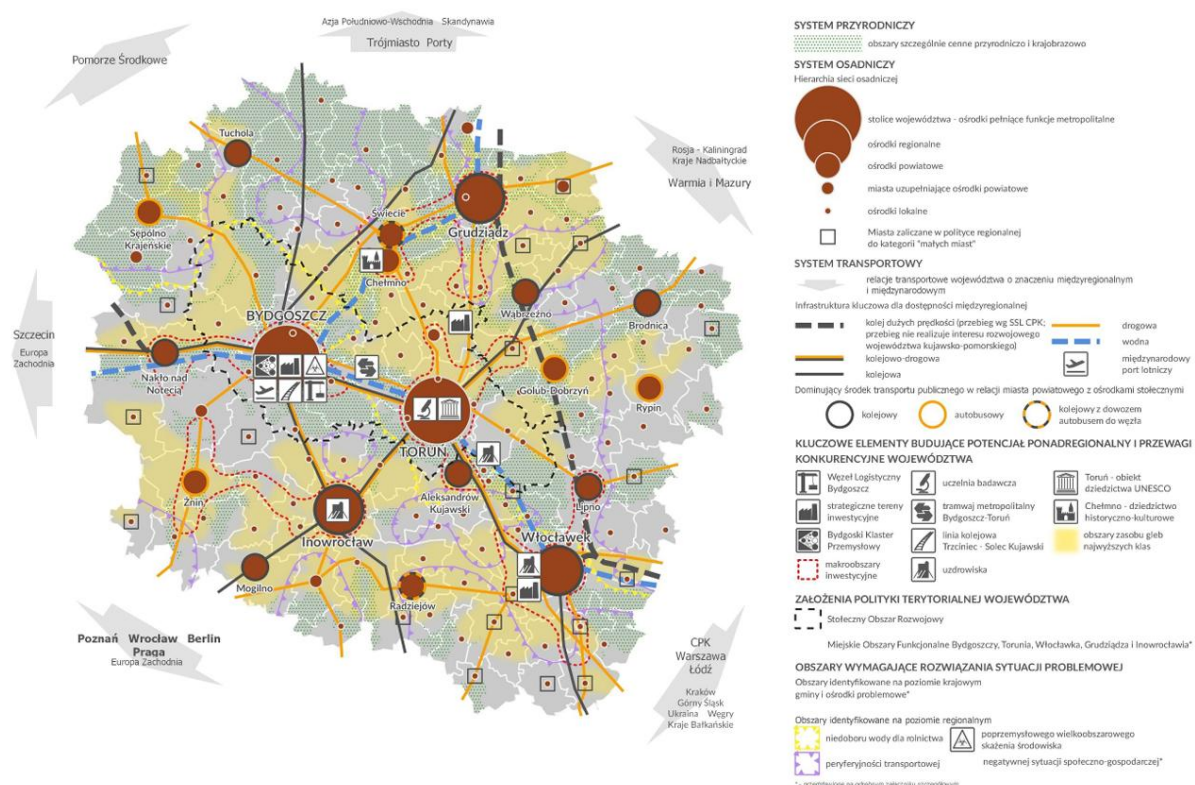
W Gminie Bądkowo nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, natomiast istotnym zagrożeniem jest susza, definiowana jako spadek dostępności wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Zgodnie z danymi z Planu przeciwdziałania skutkom suszy na terenie Gminy występują obszary silnie (większość powierzchni Gminy) oraz umiarkowanie zagrożone suszą.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Bądkowo przedstawiono na rycinie 8 – uwzględnia on także ustalenia zawarte w **Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii Przyspieszenia 2030+**. W jednym z jej rozdziałów, pt. „Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego” (s. 100-139 Strategii Przyspieszenia 2030+), przedstawiono sposób funkcjonowania i rozwoju województwa do roku 2030 na podstawie zbioru podstawowych założeń, zasad i relacji. Określono w nim także niezbędne do realizacji działania w przestrzeni społeczno-gospodarczej województwa oraz przedstawiono model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 (ryc. 6).

Wspomniana Koncepcja składa się z sześciu podstawowych elementów, stanowiących ogólne ramy rozwoju regionu. Są to:

- **system przyrodniczy** – obszary kluczowe ze względu na charakter walorów środowiskowych,
- **system osadniczy** – hierarchia sieci osadniczej oraz będąca jej bezpośrednią konsekwencją odpowiedzialność poszczególnych ośrodków za stymulowanie rozwoju określonych terytorialnie obszarów i określonych dziedzin funkcjonowania życia społecznego i gospodarczego,

- **system transportowy** – relacje transportowe o znaczeniu międzyregionalnym, międzynarodowym oraz sposób organizacji relacji wewnątrz wojewódzkich, w tym wskazanie dominującego środka transportu publicznego w relacji węzły powiatowe – stolicy województwa,
- **kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa** – potencjały, na bazie których możliwe będzie uruchomienie nowych procesów rozwojowych, znacząco zwiększających możliwości rozwoju województwa,
- **zidentyfikowane obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej** – obszary, w których stwierdza się obecność ograniczeń rozwojowych, na tyle ważnych, że mogą zagrażać prawidłowemu rozwojowi województwa jako spójnemu systemowi społeczno-gospodarczemu,
- **założenia polityki terytorialnej województwa** – zbiór zasad, które dotyczą świadomego różnicowania polityki rozwoju w ujęciu terytorialnym w powiązaniu z hierarchią sieci osadniczej, na bazie miejskich obszarów funkcjonalnych. Formułują one metodę identyfikacji zasięgu przestrzennego poszczególnych obszarów różnicowania interwencji oraz dziedziny wsparcia dla poszczególnych kategorii obszarów.



Ryc. 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030
Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ (s. 103).

W odniesieniu do **Gminy Bądkowo** wcześniej wymienione elementy scharakteryzowano w następujący sposób:

- **system przyrodniczy:** Gmina nie została zaliczona do obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo,
- **system osadniczy:** zgodnie z hierarchią sieci osadniczej gminna miejscowość Bądkowo została określona jako ośrodek lokalny,
- **system transportowy:** przez Gminę przebiega droga wojewódzka nr 252, zidentyfikowana jako jedna z dróg o kluczowym znaczeniu dla spójności komunikacyjnej województwa, oraz droga wojewódzka nr 301,
- **kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa:** w modelu funkcjonalno-przestrzennym rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego identyfikuje się miejsca, obiekty i dziedziny rozwoju specyficzne dla województwa, a przez to szczególnie istotne dla jego rozwoju. Wynikają one z posiadanych uwarunkowań (atutów, potencjałów) wewnętrznych, analizowanych także w kontekście uwarunkowań zewnętrznych i realnych możliwości ich wykorzystania dla przyspieszenia rozwoju regionu. Za kluczowe elementy uznano następujące zagadnienia:
 - Uczelnia badawcza – jako narzędzie wykorzystania szansy wynikającej z faktu nadania Uniwersytetowi Mikołaja Kopernika w Toruniu tytułu uczelni badawczej jako jednej z dziesięciu w kraju,
 - Strategiczne tereny inwestycyjne – jako narzędzie wykorzystania specyficznych uwarunkowań wybranych terenów inwestycyjnych do rozwoju gospodarczego regionu,
 - Makroobszary inwestycyjne – strefy rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności,
 - Bydgoski Klaster Przemysłowy – krajowy lider branży narzędziowej i przetwórstwa tworzyw polimerowych,
 - Obszar zasobu gleb najwyższych klas – rolnicza przestrzeń produkcyjna jako narzędzie wykorzystania szansy, wynikającej z bycia jednym z krajowych liderów w dziedzinie produkcji żywności,
 - Toruń – obiekt Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO,
 - Chełmno – Pomnik Historii oraz ośrodek dziedzictwa historyczno-kulturowego,
 - uzdrowiska: Ciechocinek, Inowrocław, Wieniec Zdrój – jako narzędzie wykorzystania szansy, wynikającej z bycia jednym z krajowych liderów w dziedzinie leczenia uzdrowiskowego,
 - Węzeł Logistyczny Bydgoszcz jako narzędzie wykorzystania szansy wynikającej z przebiegu przez region multimodalnych międzynarodowych szlaków transportowych, umożliwiających powiązanie regionu z m.in. portami morskimi w Trójmieście,
 - Tramwaj metropolitalny relacji Bydgoszcz – Toruń jako narzędzie służące wykorzystaniu szansy wynikającej z bliskiego położenia dwóch ośrodków regionalnych, umożliwiającej wykorzystanie i integrację łącznego potencjału tych miast,

- o Linia kolejowa Trzciniec – Port Lotniczy – Solec Kujawski jako narzędzie służące wykorzystaniu szansy rozwoju gospodarczego i wzrostu konkurencyjności, wynikającej z możliwości zbudowania spójnego układu transportu kolejowego oraz powiązanie transportu kolejowego z lotniczym.

Większość terenu Gminy Bądkowo znajduje się na jednym z obszarów zasobu gleb najwyższych klas, niewielka wschodnia część Gminy należy do makroobszaru inwestycyjnego, obejmującego również m.in. Włocławek oraz Lipno, natomiast całą Gminę zaliczono do grupy gmin wymagających wsparcia w tworzeniu przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym,

- **zidentyfikowane obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej:** Gmina Bądkowo znajduje się w całości na obszarze niedoboru wody dla rolnictwa, z kolei większość terenu Gminy należy do obszaru peryferyjności transportowej,
- **założenia polityki terytorialnej województwa:** polityka terytorialna województwa kujawsko-pomorskiego w okresie programowania 2021-2027 realizowana jest w ujęciu następujących poziomów:
 - o **(I)** poziom służący rozwojowi funkcji o znaczeniu regionalnym (realizowanych dla mieszkańców i obszaru całego województwa) i ponadregionalnym (tworzących relacje i powiązania międzyregionalne i międzynarodowe),
 - o **(II)** poziom związany z budowaniem relacji wewnętrznych i podnoszeniem potencjału rozwojowego miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich (Bydgoszcz i Toruń) oraz **(III)** poziom związany z budowaniem relacji wewnętrznych i podnoszeniem potencjału rozwojowego miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków regionalnych (Włocławek, Grudziądz, Inowrocław),
 - o **(IV)** poziom związany z miastami powiatowymi oraz obszarami powiązanymi z nimi funkcjonalnie (za które na poziomie powiatowym należy uznać obszary powiatów), mający na celu przede wszystkim kształtowanie warunków dla wysokiej jakości życia (przede wszystkim w zakresie usług publicznych typowych dla poziomu powiatu) oraz konkurencyjności gospodarczej i rynków pracy na poziomie powiatów,
 - o **(V)** poziom dotyczący rozwoju na płaszczyźnie lokalnej, związany z inicjatywami oddolnymi realizowanymi w oparciu o liderów lokalnych (obszar objęty Lokalnymi Strategiami Rozwoju), który odpowiada zasięgowi działania poszczególnych lokalnych grup działania (LGD).

W ramach tych założeń Gminę Bądkowo zaliczono do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia [poziom (II)] oraz obszaru prowadzenia polityki terytorialnej (OPPT) Aleksandrowa Kujawskiego [poziom (IV)] (ryc. 7).

Najważniejsze kategorie interwencji dedykowane poziomowi (II) oraz (III) polityki terytorialnej to:

- rozwój potencjału gospodarczego - tworzenie nowych miejsc pracy, wspieranie działalności badawczo-rozwojowych na rzecz przemysłu,

reindustrializacja, logistyka, rozwój istniejących – 135 – terenów inwestycyjnych lub w uzasadnionych lokalizacjach – wyznaczanie nowych (dotyczy projektów realizowanych wspólnie przez jst), zwiększanie potencjału turystycznego, rozwijanie rynków pracy o znaczeniu regionalnym,

- rozwój instytucji rozwoju społecznego (z zakresu edukacji, ochrony zdrowia, kultury, sportu, pomocy społecznej) mających znaczenie ponadlokalne oraz znaczenie regionalne, a nieuwzględnionych w ramach poziomu (II) oraz nienależących do zadań poziomu (IV)
- projekty integrujące transportowo, infrastrukturalnie i funkcjonalnie gminy MOF z ośrodkami rdzeniowymi, w tym rozwój aglomeracyjnego transportu publicznego (w relacjach miasto – obszary podmiejskie),
- rozwój miejskiego transportu publicznego w ośrodkach rdzeniowych,
- porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej (estetyzacja zagospodarowania, deaglomeracja przemysłu z centrów miast i ze stref intensywnej zabudowy podmiejskiej).

Z kolei najważniejsze kategorie interwencji dedykowane poziomowi (IV) polityki terytorialnej to:

- rozwój potencjału gospodarczego (tworzenie nowych miejsc pracy, w uzasadnionych lokalizacjach – wyznaczanie terenów inwestycyjnych), zwiększanie aktywności zawodowej mieszkańców – dotyczy zadań nierealizowanych w ramach poziomów (II) i (III),
- rozwój infrastruktury i pełnienie zadań na rzecz ludności wymagającej wsparcia, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, poprawa możliwości obsługi mieszkańców w zakresie usług o charakterze powiatowym/lokalnym – szkolnictwo ponadpodstawowe, zwłaszcza zawodowe, szkolnictwo ponadpodstawowe artystyczne, edukacja dorosłych,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym, specjalistyczna ochrona zdrowia (typowa dla poziomu powiatowego), edukacja przedszkolna, opieka nad dziećmi w wieku do lat 3, infrastruktura aktywizacji i włączenia społecznego, infrastruktura kultury o znaczeniu powiatowym,
- rozwój infrastruktury i pełnienia zadań na rzecz ludności wymagającej wsparcia, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
- rozwiązywanie problemów środowiskowych (zwłaszcza w aspekcie stanu powietrza związanego z niską emisją z systemów grzewczych i transportu spalinowego), ochrona przyrody i wzmacnianie bioróżnorodności,
- rozwiązywanie problemów społecznych w rejonach współwystępowania problemów pozaspółecznych (rewitalizacja),
- zwiększanie potencjału przestrzeni publicznych oraz koordynacja polityki przestrzennej, zwłaszcza w celu racjonalizacji gospodarowania przestrzenią, dla zapobiegania rozpraszania osadnictwa,
- wykorzystanie potencjałów endogenicznych, takich jak turystyka wodna, inne specyficzne walory przyrodnicze i kulturowe mogące być podstawą dla

rozwoju gospodarczego lub pełnienia ważnych funkcji rekreacyjnych i/lub integracyjnych dla lokalnych społeczności,

- rozwój transportu publicznego w relacjach do Bydgoszczy i/lub Torunia,
- rozwój dróg rowerowych jako bezpiecznego dojazdu do placówek usługowych, miejsc pracy i węzłów przesiadkowych oraz niskoemisyjnej alternatywy dla innych rodzajów transportu,
- rozwój dróg rowerowych o charakterze rekreacyjnym i turystycznym, w tym zwłaszcza zapewniających dostępność i umożliwiających wykorzystanie walorów (przyrodniczych i kulturowych) stanowiących potencjały endogeniczne (rozwój funkcji turystycznej na bazie lokalnych potencjałów endogenicznych),
- wsparcie dla realizacji inwestycji wodno-kanalizacyjnych w tym integracja systemów dla RLM liczących powyżej 10 tys. w relacjach miasta – obszary podmiejskie.

W Strategii Przyspieszenia 2030+ znajduje się także **wykaz projektów kluczowych** (od strony 201), który „stanowi identyfikację przedsięwzięć, które zostały uznane za niezbędne dla powodzenia przyspieszenia rozwoju i w zakresie których Samorząd Województwa jest zdeterminowany do ich prowadzenia (jeśli dotyczą one kompetencji Samorządu Województwa) lub zabiegania o nie (jeśli dotyczą kompetencji administracji rządowej i są jej zobowiązaniem do realizacji inwestycji na terenie województwa; w przypadku zadań, które kompetencyjnie należą do administracji rządowej ale obecnie nie są ujęte w oficjalnych planach, Samorząd Województwa będzie zabiegać o doprowadzenie do ich realizacji, a w przypadku zadań, które kompetencyjnie należą do administracji rządowej ale mogą wymagać wkładu finansowego Województwa – Samorząd Województwa będzie poszukiwać możliwości wspólnej ich realizacji). Wykaz obejmuje projekty znane na etapie tworzenia «Strategii Przyspieszenia 2030+»”.

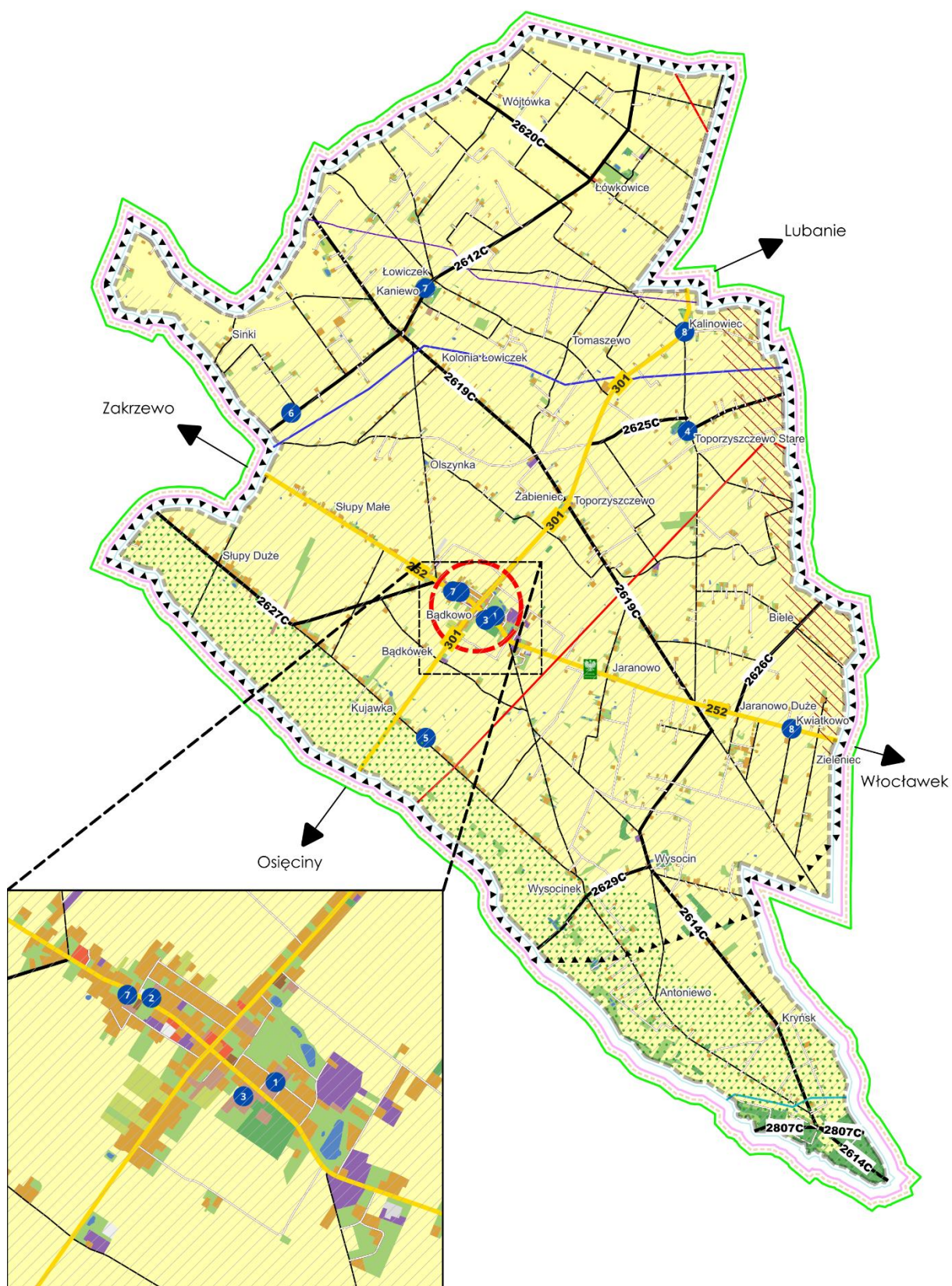
W wykazie znajduje się **projekt nr 423** o nazwie „Rozwój podstawowej i strategicznej infrastruktury sportowej”. Biorąc pod uwagę, że **Gmina Bądkowo należy do powiatu aleksandrowskiego**, należy wspomnieć, że zgodnie z charakterystyką tego projektu dotyczy on „rozwoju infrastruktury sportowej podstawowej i strategicznej. Do pierwszej kategorii zalicza się dążenie do wyposażenia każdej gminy województwa w pełnowymiarową salę sportową oraz każdego powiatu w kryty basen/pływalnię. Zidentyfikowano następujące priorytety:

- brak pełnowymiarowej sali sportowej: Nieszawa, Waganiec, Radziejów (gmina wiejska), Bukowiec, Drzycim, Chodecz, Lubraniec, Kowal (gmina wiejska), Brzuze;
- brak basenu/krytej pływalni w powiecie: **aleksandrowskim**, sępoleńskim, tucholskim, włocławskim”.



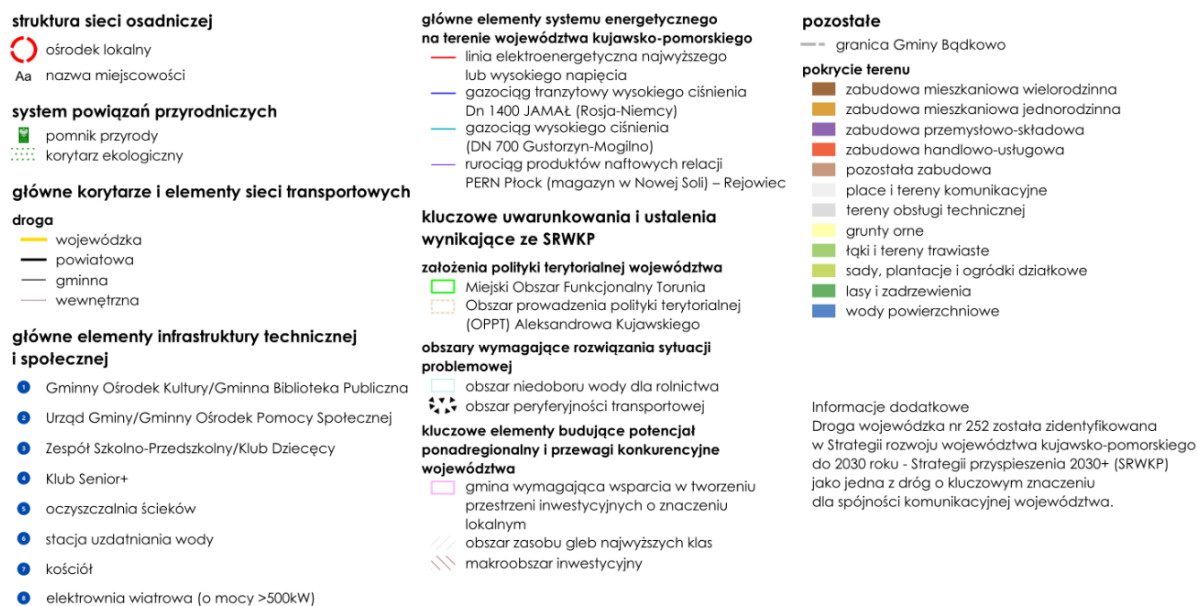
Ryc. 7. Poziomy polityki terytorialnej (I-IV) oraz obszary prowadzenia polityki terytorialnej (OPPT) w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ (s. 138).



Ryc. 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Bądkowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGiK i CRFOP.



Ryc. 9. Oznaczenia do modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Bądkowo

Źródło: opracowanie własne.

2.4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Kształtowanie polityki przestrzennej gminy powinno opierać się m.in. na rekomendacjach zawartych w planie zagospodarowania przestrzennego danego województwa, strategii rozwoju województwa (opisanych w poprzednim rozdziale), strategii rozwoju ponadlokalnego oraz dokumentach o zasięgu lokalnym.

Obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (PZPWKP) został przyjęty uchwałą nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r. Plan ten w 2007 i 2014 został poddany okresowym ocenom³, które wskazały jednak na jego nieaktualność i potrzebę sporządzenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Na podstawie uchwały Nr LIV/823/14 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 października 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego sporządzono nowy dokument, który został przyjęty uchwałą Nr VIII/135/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. Uchwała ta została jednak unieważniona rozstrzygnięciem nadzorczym nr 66/2019 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 31 lipca 2019 r. W 2021 roku zgodnie z treścią uchwały nr XXIX/418/21 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, rozpoczęto opracowywanie kolejnego planu, który jednak nie został uchwalony do momentu opracowania niniejszego dokumentu.

³ Uchwała nr 19/198/07 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 marca 2007 roku oraz Uchwała nr 41/1375/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 października 2014 r.

W związku z tak złożoną sytuacją, postanowiono nie odnosić się do ustaleń żadnego planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia (Strategia ZIT MOFT), stanowiąca Załącznik do Uchwały nr 30/2024 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia (obecnie Stowarzyszenie Metropolia Toruńska) z dnia 30 stycznia 2024 r., wyznacza następujące cele rozwojowe obszaru MOF Torunia:

- główny: Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej,
- szczegółowe: Gospodarka i wykształcone kadry, Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna, Wysoka jakość życia społeczeństwa, Atrakcyjna i dostępna przestrzeń, Wsparcie administracyjne.

W wykazie projektów wybranych do wsparcia w Strategii ZIT MOFT wskazano następujące przedsięwzięcia, których beneficjentem będzie Gmina Bądkowo:

- Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w Kolonii Łowiczek oraz w Bądkowie,
- Termomodernizacja remizy OSP Kujawka, OSP Łowiczek i OSP Łówkowice,
- Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Kolonii Łowiczek.

Kluczowym dokumentem planistycznym na terenie gminy jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dokument ten określa kierunki polityki przestrzennej, zgodne z obecnymi uwarunkowaniami, trendami rozwojowymi oraz ustaleniami wynikającymi z ponadlokalnych celów polityki przestrzennej. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bądkowo zostało przyjęte na mocy uchwały nr XXIV/136/2020 Rady Gminy Bądkowo z dnia 22 grudnia 2020 roku⁴.

Zgodnie z jego treścią najważniejsze elementy polityki przestrzennej Gminy to:

- lokalizowanie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową czy produkcyjną w sąsiedztwie wykształconych już ciągów komunikacyjnych, uzbrojonych w infrastrukturę w celu ograniczenia kosztów budowy i utrzymania infrastruktury technicznej, a także w nawiązaniu do już wyznaczonych (w poprzednim studium) obszarów rozwoju zabudowy, jako jej uzupełnianie i kontynuacja,
- adaptacja istniejącej zabudowy, kolidującej z wyznaczonym kierunkiem zagospodarowania,
- poprawa stanu i rozwój systemów komunikacji kołowej, w tym w szczególności dróg gminnych,
- zdecydowany rozwój sieci infrastruktury technicznej, ze szczególnym naciskiem na sieć kanalizacyjną i oczyszczalnię ścieków,

⁴ Treść uchwały: <https://www.bip.badkowo.ug.gov.pl/plik,4524,uchwala-nr-xxiv-136-2020-rady-gminy-badkowo-z-dnia-22-grudnia-2020-r-w-sprawie-uchwalenia-studium-uwartunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-gminy-badkowo.pdf> (dostęp: 17.12.2024 r.)

- wyznaczenie terenów aktywności gospodarczej wokół drogi wojewódzkiej nr 252, które wzmocnią atrakcyjność inwestycyjną Gminy,
- racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Należy jednak podkreślić, iż zgodnie z treścią ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, założenia studium będą obowiązywać nie dłużej niż do końca 2025 roku, następnie stracą moc, a miejsce tego dokumentu zajmie plan ogólny. Z tego powodu, Rada Gminy Bądkowo 20 czerwca 2024 r. podjęła uchwałę nr III/14/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Bądkowo.

Poza wymienionymi wyżej ustaleniami za istotne uważa się następujące zasady:

- tworzenie warunków zmierzających do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy,
- harmonijny i skoordynowany rozwój struktur osadniczych przy uwzględnieniu cech i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz tradycji regionu,
- stałe dążenie do kształtowania i poprawy ładu przestrzennego, stanowiącego wartość ogólnospołeczną,
- ochrona tradycji i kultury regionu,
- ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy założeniu racjonalnego ich wykorzystania dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych skorelowanego z procesem rozwoju społeczno-gospodarczego,
- bezpieczeństwo publiczne, ochrona zdrowia i życia ludzi, ochrona mienia,
- rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej Gminy oraz powiązań ponadlokalnych, służących wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu.

Analiza omawianych dokumentów, a także diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz cele i kierunki działań przedstawione w niniejszej Strategii, pozwoliły na określenie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Bądkowo, które przedstawia kolejna tabela.

Tab. 6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Bądkowo

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu:
• zachowanie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, • ochrona obszarów cennych przyrodniczo, w tym terenów otwartych, • zachowanie i przywracanie układu lokalnych korytarzy ekologicznych oraz ochrona przed ich defragmentacją, • wbudowanie terenów rolnych i leśnych w obrębie korytarzy ekologicznych w ogólnodostępny system terenów otwartych i zieleni publicznej, powiązanie ich zielonymi ciągami pieszymi i rowerowymi łączącymi poszczególne miejscowości Gminy, • utrzymanie różnorodności biologicznej, • przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy,

- wsparcie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności poprzez ustalanie racjonalnych wskaźników w zakresie powierzchni biologicznie czynnej w dokumentach planistycznych, zapewnienie i egzekwowanie odpowiedniej retencji oraz wykorzystanie istniejącej przestrzeni i obiektów do jej rozwoju,
- dążenie do realizacji zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz istniejących i projektowanych zespołów zabudowy,
- ochrona cieków wodnych, m.in. poprzez zakaz lub ograniczenie zabudowy w pobliżu zbiorników i cieków wodnych
- ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzenia komunikacyjnego i bytowego poprzez kontrole stanu technicznego instalacji kanalizacji sanitarnej i burzowej, konserwacje urządzeń do separacji substancji ropopochodnych i osadników piaskowych, itp.
- wykorzystanie obszarów zielonych do celów turystycznych i rekreacyjnych poprzez budowę ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych, budowę i utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej,
- ochrona terenów rekreacyjnych i wypoczynku, lasów i terenów zielonych przed zabudową związaną z uciążliwą działalnością gospodarczą (zakłady przemysłowe, magazynowe i usługowe),
- nadanie funkcji edukacyjnej nowym i istniejącym obszarom zielonym oraz elementom zielono-błękitnej infrastruktury,
- ochrona powietrza i zapobieganie przekraczaniu poziomów dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych w powietrzu poprzez działania termomodernizacyjne, wprowadzanie do celów grzewczych urządzeń o wysokiej sprawności energetycznej, rozwój zielonej energii i ograniczanie niskiej emisji wynikającej z ruchu samochodowego,
- rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych,
- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w szczególności wartościowych układów ruralistycznych, zadrzewień przydrożnych i śródpolnych oraz obiektów zabytkowych,
- ochrona różnorodności i wielokulturowości dziedzictwa kulturowego regionu i dóbr kultury współczesnej,
- przystosowanie zachowanych założeń i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych, współczesnych potrzeb, z uwzględnieniem wymogów w zakresie ich dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami oraz – w miarę możliwości – wykorzystujących rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej oraz rozwiązania w zakresie adaptacji do zmian klimatu (zatrzymanie wód opadowych, przepuszczalność terenu, ogrody deszczowe i inne),
- zachowanie zespołu parkowego, ochrona jego indywidualnych cech historycznych oraz utrzymanie funkcji kulturowej i przyrodniczej jako dominujących,
- ochrona gminnych tradycji związanych z jej rolniczą funkcją.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia,
- kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych,
- utrzymanie dominującej formy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej realizowanej indywidualnie i w zorganizowanych zespołach mieszkaniowych, ze szczególnym uwzględnieniem kontroli nad charakterem zabudowy, jej intensywnością oraz rozdrobnieniem podziałów ewidencyjnych,
- wyznaczanie zróżnicowanych standardów zabudowy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w dostosowaniu do charakteru miejsca – z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępności do usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, zieleń publiczna, usługi sportu, rekreacji i turystyki),
- kształtowanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej w oparciu o układ komunikacyjny o parametrach dostosowanych do intensywności zabudowy i zapewniający przepustowość w skali lokalnej i ponadlokalnej,
- zachowanie, ochrona przed zainwestowaniem i wykorzystanie zasobów w postaci gleb wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych,
- ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz (np. strefowanie zabudowy, tworzenie pasów zieleni izolacyjnej i granic przestrzennych),
- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym poprzez zachowanie równowagi pomiędzy dostępnością usług, lokalizacją terenów działalności gospodarczej i terenów produkcyjnych a uciążliwością ich oddziaływania na tereny sąsiednie,
- nawiązanie gabarytami, powierzchnią zabudowy i stylem architektonicznym nowych i przebudowywanych obiektów do istniejącej zabudowy występującej na danym obszarze, w szczególności w obszarze zabytkowej zabudowy,
- podnoszenie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Zgodnie z § 3, ust. 10 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydania z niego wypisów i wyrysów, na terenie Gminy Bądkowo dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru z ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Jego lokalizacja jest regulowana w planie ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu.

Na obszarze Gminy Bądkowo nie planuje się lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Z tego względu nie ustala się zasad i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w zakresie ich lokalizacji.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji,
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich,
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictw,
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,

- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej,
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody,
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne przestrzenie i obiekty: ciągi piesze, place, parki, promenady lub bulwary, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

W przypadku lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego na terenie Gminy przyjmuje się w szczególności:

- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- lokalizowanie kluczowych inwestycji celu publicznego poza obszarami gleb wysokiej przydatności rolniczej i terenami leśnymi,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- wykorzystanie istniejącej infrastruktury do realizacji inwestycji celu publicznego.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie transportu i komunikacji:

- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój układu drogowego, komunikacji zbiorowej, infrastruktury pieszo-rowerowej, węzłów komunikacyjnych,
- dążenie do ograniczenia ruchu indywidualnych pojazdów samochodowych, szczególnie na obszarach o dużych walorach przyrodniczych i dużej wrażliwości środowiska na czynniki antropopresyjne,
- wyznaczanie w dokumentach planistycznych dróg o szerokości zapewniającej możliwość wykonania wszystkich niezbędnych do prawidłowego wykorzystania drogi elementów, takich jak chodniki, parkingi i ciągi rowerowe (jeśli będzie to możliwe),
- budowa ścieżek rowerowych poprawiających dostępność i obsługę komunikacyjną sołectw poprzez stworzenie ciągłego systemu komunikacji rowerowej.

W zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- kreowanie połączeń pomiędzy zabudową mieszkaniową a infrastrukturą społeczną oraz dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej i technicznej,
- dalszy rozwój systemów infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej, będącej podstawą do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z działalnością gospodarczą,
- wyposażenie terenów w sprawny system odprowadzania i utylizacji ścieków, niezbędny przy wysokim stopniu zwodociągowania,
- utrzymywanie i poprawa jakości usług o charakterze publicznym (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, obiekty sportowe), w tym bazy infrastrukturalnej oraz rozwój systemu opieki nad osobami ze szczególnymi potrzebami oraz seniorami,
- kształtowanie centralnych przestrzeni publicznych w poszczególnych wsiach, umożliwiających aktywność społeczną, budowę oraz umacnianie więzi społecznych i budowanie lokalnej tożsamości,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zapewnienie odpowiedniej retencji (powierzchnia biologicznie czynna, budowa zbiorników na deszczówkę z terenów utwardzonych w celu wtórnego wykorzystania),

- tworzenie warunków dla lokalizacji instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii na poziomie aktów planistycznych (plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV lub niższej i nie mogą wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych, z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody oraz z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnyim pobytem dzieci i młodzieży,
- dbałość o relacje funkcjonalno-przestrzenne z terenami sąsiednimi,
- podejmowanie działań powstrzymujących znaczne przeobrażenie krajobrazu kulturowego,
- w granicach stref ochronnych dla elektrowni fotowoltaicznych wszelkie przedsięwzięcia nie mogą przekraczać standardów jakości środowiska,
- wyłącza się obszary chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy należy uwzględnić:

- lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w Gminie,
- rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego,
- realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko
- przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,

udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych,
- zachowanie korytarzy ekologicznych oraz siedlisk gatunków chronionych i zagrożonych,
- kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową na wsiach,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi,
- zalesianie gruntów najstabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, poprzez właściwy dobór upraw dostosowanych do warunków środowiskowych, wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, racjonalne stosowanie nawożenia i środków ochrony roślin,
- zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, poprzez polepszanie struktury gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych technologii i innowacji, inwestycje we wzrost produktywności, rozwijanie współpracy rolników między sobą i branżą przetwórstwa, rozwój rynków lokalnych i targowisk,
- dopuszcza się przekształcenie profilu istniejących gospodarstw rolnych na agroturystyczny, zgodnie ze wskazanymi kierunkami rozwojowymi sektora turystyki w Gminie.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Gmina Bądkowo nie posiada obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w myśl ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, jednak planuje się podjęcie działań służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zgodnie ze wskazaną ustawą. Na terenie Gminy nie występują również większe obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

Źródło: opracowanie własne.

Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035 obowiązują na terenie całej jednostki samorządu terytorialnego. Poszczególne cele operacyjne i kierunki działań będą realizowane zgodnie z aktualnymi potrzebami i uwarunkowaniami występującymi w poszczególnych miejscowościach.

Główne inwestycje, których przybliżona lokalizacja na mapie jest możliwa, oraz planowane i prognozowane zmiany w zagospodarowaniu terenu w Gminie Bądkowo zostały przedstawione w sposób graficzny na kolejnej rycinie.



Ryc. 10 Główne planowane inwestycje, ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej w Gminie Bądkowo

Źródło: opracowanie własne.

2.5. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów, a także potencjału Gminy Bądkowo, są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. W związku z powyższym, komplementarność celów wyznaczonych w strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność wdrażania dokumentu.

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku i strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) i Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

W Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii przyspieszenia 2030+ wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Skuteczna edukacja
2. Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo
3. Konkurencyjna gospodarka
4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko
5. Spójne i bezpieczne województwo.

Kolejna tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035 z celami Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii przyspieszenia 2030+.

Tab. 7. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035 z celami Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii przyspieszenia 2030+

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+	Strategia Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035
CEL STRATEGICZNY 1: Skuteczna edukacja Cele operacyjne: 11. Podniesienie jakości kształcenia i wychowania 12. Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach	CEL STRATEGICZNY 3: Rozwój społeczny dzięki rozsądnej polityce demograficznej, edukacyjnej i wysokiej jakości kapitałowi społecznemu Cel operacyjny:

13. Kształtowanie środowiska edukacyjnego 14. Rozwój szkolnictwa wyższego	3.2. Nowoczesna edukacja i aktywna współpraca Gminy z podmiotami wewnętrznymi i zewnętrznymi
CEL STRATEGICZNY 2: Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo Cele operacyjne: 21. Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego 22. Rozwój wrażliwy społecznie 23. Zdrowie 24. Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe 25. Sport i aktywność fizyczna	CEL STRATEGICZNY 2: Nowoczesna infrastruktura i środowisko przyrodnicze podstawą rozwoju gospodarczego Cel operacyjny: 2.1. Aktywizacja gospodarcza i szerokie wykorzystanie potencjału kulturowego CEL STRATEGICZNY 3: Rozwój społeczny dzięki rozsądnej polityce demograficznej, edukacyjnej i wysokiej jakości kapitałowi społecznemu Cele operacyjne: 3.2. Nowoczesna edukacja i aktywna współpraca Gminy z podmiotami wewnętrznymi i zewnętrznymi 3.3. Wysokiej jakości infrastruktura sportowo-rekreacyjna
CEL STRATEGICZNY 3: Konkurencyjna gospodarka Cele operacyjne: 31. Odbudowa gospodarki po COVID-19 32. Innowacyjna gospodarka – nauka, badania i wdrożenia 33. Rozwój przedsiębiorczości 34. Rozwój sektora rolno-spożywczego 35. Rozwój turystyki 36. Internacjonalizacja gospodarki 37. Nowoczesny rynek pracy	CEL STRATEGICZNY 2: Nowoczesna infrastruktura i środowisko przyrodnicze podstawą rozwoju gospodarczego Cel operacyjny: 2.1. Aktywizacja gospodarcza i wykorzystanie potencjału kulturowego
CEL STRATEGICZNY 4: Dostępna przestrzeń i czyste środowisko Cele operacyjne: 41. Infrastruktura rozwoju społecznego 42. Środowisko przyrodnicze 43. Przestrzeń kulturowa 44. Przestrzeń dla gospodarki 45. Infrastruktura transportu	CEL STRATEGICZNY 1: Rozwój Gminy oparty na nowoczesnej i uporządkowanej przestrzeni Cele operacyjne: 1.1. Uporządkowana i bezpieczna przestrzeń podstawą działalności i rozwoju Gminy 1.2. Rozwój infrastruktury transportowej i komunikacyjnej katalizatorem mobilności mieszkańców

46. Infrastruktura techniczna 47. Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne 48. Potencjały endogeniczne	CEL STRATEGICZNY 2: Nowoczesna infrastruktura i środowisko przyrodnicze podstawą rozwoju gospodarczego Cele operacyjne: 2.1. Aktywizacja gospodarcza i szerokie wykorzystanie potencjału kulturowego 2.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna podstawą rozwoju gospodarczego Gminy 2.3. Aktywna polityka ochrony środowiska i ograniczania skutków zmian klimatu
CEL STRATEGICZNY 5: Spójne i bezpieczne województwo Cele operacyjne: 51. Transport publiczny 52. Cyfryzacja 53. Bezpieczeństwo 54. Współpraca dla rozwoju regionu	CEL STRATEGICZNY 1: Rozwój Gminy oparty na nowoczesnej i uporządkowanej przestrzeni Cel operacyjny: 1.2. Rozwój infrastruktury transportowej i komunikacyjnej katalizatorem mobilności mieszkańców CEL STRATEGICZNY 2: Nowoczesna infrastruktura i środowisko przyrodnicze podstawą rozwoju gospodarczego Cel operacyjny: 2.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna podstawą rozwoju gospodarczego Gminy CEL STRATEGICZNY 3: Rozwój społeczny dzięki rozsądnej polityce demograficznej, edukacyjnej i wysokiej jakości kapitałowi społecznemu Cele operacyjne: 3.1. Długofalowa i skuteczna polityka demograficzna i społeczna 3.2. Nowoczesna edukacja i aktywna współpraca Gminy z podmiotami wewnętrznymi i zewnętrznymi

Źródło: opracowanie własne.

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ wskazuje również Obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej, które należy utożsamiać z kategorią obszarów strategicznej interwencji (OSI), będących podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Gmina Bądkowo została zaliczona do następujących OSI:

- Miejski obszar funkcjonalny Torunia,
- OSI obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa,
- OSI obszarów peryferyjności transportowej.

W Strategii Przyspieszenia 2030+ wskazano, iż „dla utrzymania rolniczej specjalizacji województwa w systemie gospodarczym kraju, **w rejonach skrajnego niedoboru wody dla rolnictwa**, niezbędne jest podejmowanie działań ograniczających utratę wody w glebie oraz poprawiających jej właściwości wchłaniania i przesiąkania. Zakłada się, iż zapobieganie i przeciwdziałanie skutkom suszy i zmian klimatycznych w rejonach trwałego niedoboru wody dla rolnictwa i leśnictwa, opierać się będzie na wielostronnym podejściu do problemu jej niedoborów, wdrażane będą kompleksowe rozwiązania uwzględniające specyfikę terenów i gleb wspierane przez badania naukowe, transfer wiedzy i innowacji. Działania te są niezbędne dla realizacji aspiracji w kierunku pełnienia przez kujawsko-pomorskie roli lidera w sektorze rolniczym i rolno-spożywczym, w tym wprowadzania zdecydowanych zmian w zakresie jakości produkowanej żywności”. Z kolei „**obszary peryferyjności transportowej** związane są z działaniami na rzecz niwelowania wykluczenia komunikacyjnego na obszarach peryferyjnych (wykluczenie to polega na braku możliwości sprawnego dojazdu w transporcie publicznym do i ze stolicy województwa). Wyznaczono tereny, które mogą wymagać wsparcia w przezwyciężeniu problemu możliwości dojazdu do siedziby powiatu lub innych węzłów przesiadkowych systemu wojewódzkiego. Jeśli na poziomie lokalnym transport zbiorowy nie działa poprawnie, nie można oczekiwać, że rozwiązaniem jest tam realizowanie zadań transportowych prowadzonych z poziomu województwa. Jest to domena samorządów lokalnych, których działania można jedynie wspierać z wyższego poziomu. Sprawny transport publiczny w wymiarze lokalnym i regionalnym jest istotnym mechanizmem przeciwdziałania depopulacji obszarów zmarginalizowanych oraz prawidłowego rozwoju wspólnot lokalnych, które budują zintegrowaną wspólnotę regionalną”.

Dodatkowo, należy wspomnieć o Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia [stanowiącej Załącznik do Uchwały nr 30/2024 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia (obecnie Stowarzyszenie Metropolia Toruńska) z dnia 30 stycznia 2024 r.] – w jej treści wyznaczono cele rozwojowe obszaru MOFT, do którego należy Gmina Bądkowo. Spójność tych celów z celami Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035 przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tab. 8. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035 z celami rozwojowymi Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia	Strategia Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035
CEL OPERACYJNY 1: Konkurencyjna gospodarka i wykształcone kadry • Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego • Podnoszenie jakości kształcenia zawodowego • Zwiększanie powierzchni terenów inwestycyjnych	CEL STRATEGICZNY 2: Nowoczesna infrastruktura i środowisko przyrodnicze podstawą rozwoju gospodarczego Cel operacyjny: 2.1. Aktywizacja gospodarcza i szerokie wykorzystanie potencjału kulturowego
CEL OPERACYJNY 2: Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna • Rozwój i usprawnianie systemu transportu miejskiego, w tym budowa/modernizacja węzłów zintegrowanych i infrastruktury przystankowej • Przejście na czysty transport miejski, w tym zakup taboru oraz rozwój infrastruktury umożliwiającej zasilanie paliwami alternatywnymi • Inwestycje w infrastrukturę przeznaczoną dla rowerów • Modernizacja ciepłowni lokalnych • Poprawa efektywności sieci ciepłowniczych (budowa i modernizacja) • Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych • Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej • Wymiana i modernizacja oświetlenia ulicznego • Zwiększanie efektywności sieci wodociągowych • Działania adaptacyjne w miastach w tym nasadzenia,	CEL STRATEGICZNY 1: Rozwój Gminy oparty na nowoczesnej i uporządkowanej przestrzeni Cel operacyjny: 1.2. Rozwój infrastruktury transportowej i komunikacyjnej katalizatorem mobilności mieszkańców CEL STRATEGICZNY 2: Nowoczesna infrastruktura i środowisko przyrodnicze podstawą rozwoju gospodarczego Cele operacyjne: 2.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna podstawą rozwoju gospodarczego Gminy 2.3. Aktywna polityka ochrony środowiska i ograniczania skutków zmian klimatu

zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi	
CEL OPERACYJNY 3: Wysoka jakość życia społeczeństwa • Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną • Rozszerzanie oferty i podnoszenie jakości wychowania przedszkolnego • Podnoszenie jakości kształcenia ogólnego • Poprawa dostępności i jakości bazy sportowej • Poprawa dostępności i jakości opieki zdrowotnej • Poprawa dostępności i jakości oferty instytucji kultury	CEL STRATEGICZNY 2: Nowoczesna infrastruktura i środowisko przyrodnicze podstawą rozwoju gospodarczego Cele operacyjne: 2.1. Aktywizacja gospodarcza i szerokie wykorzystanie potencjału kulturowego CEL STRATEGICZNY 3: Rozwój społeczny dzięki rozsądnej polityce demograficznej, edukacyjnej i wysokiej jakości kapitałowi społecznemu Cele operacyjne: 3.2. Nowoczesna edukacja i aktywna współpraca Gminy z podmiotami wewnętrznymi i zewnętrznymi 3.3. Wysokiej jakości infrastruktura sportowo-rekreacyjna
CEL OPERACYJNY 4: Atrakcyjna i dostępna przestrzeń • Inwestycje w turystyczną infrastrukturę rowerową • Zwiększanie atrakcyjności miejsc turystycznych • Odnowa przestrzeni publicznych	CEL STRATEGICZNY 1: Rozwój Gminy oparty na nowoczesnej i uporządkowanej przestrzeni Cele operacyjne: 1.1. Uporządkowana i bezpieczna przestrzeń podstawą działalności i rozwoju Gminy 1.2. Rozwój infrastruktury transportowej i komunikacyjnej katalizatorem mobilności mieszkańców
CEL OPERACYJNY 5: Wzmacnianie strategicznego zarządzania rozwojem MOFT • Opracowanie i wdrażanie efektywnego systemu instytucjonalnego zarządzania MOFT	CEL STRATEGICZNY 3: Rozwój społeczny dzięki rozsądnej polityce demograficznej, edukacyjnej i wysokiej jakości kapitałowi społecznemu Cele operacyjne: 3.2. Nowoczesna edukacja i aktywna współpraca Gminy z podmiotami wewnętrznymi i zewnętrznymi

Źródło: opracowanie własne.

2.6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035 jest kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Wdrażanie Strategii

Strategia realizowana będzie w latach, na jakie przyjęty został dokument, a więc w latach 2025-2035. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Bądkowo, Rada Gminy Bądkowo, Urząd Gminy w Bądkowie, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.



Ryc. 11. System wdrażania założeń Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035

Źródło: opracowanie własne.

W celu zachowania nadrzędności oraz spójności Strategii wobec innych planów, programów i dokumentów o charakterze strategicznym, opracowywanych w Gminie na potrzeby realizacji zadań, rekomenduje się ich aktualizację zgodnie z celami strategicznymi. Zagwarantowanie spójnego podejścia do polityki rozwoju wymagać zatem będzie uwzględnienia zapisów Strategii w zakresie konkretnych obszarów,

zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i programach przyjmowanych rokrocznie. Pozwoli to wzmocnić efekt podejmowanych działań i jednocześnie uszczegółowić zapisy Strategii.

Wdrażając Strategię, Gmina Bądkowo będzie dbać o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez okoliczne podmioty z jej otoczenia (w szczególności z terenu powiatu).

W celu zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy projekty będą realizowane w partnerstwie z nimi. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do większej liczby odbiorców, ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych częściach Gminy.

Monitoring i ewaluacja Strategii

W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

Monitoring będzie odbywał się przy pomocy tabeli ewaluacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje na temat stanu realizacji działań. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

Śledzenie postępu realizacji celów wspomogą coroczne opracowywanie Raportu o stanie Gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Jednocześnie monitorowanie Strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Aktualizacja Strategii

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym, w uzasadnionych przypadkach, wprowadzenia zmian w dokumencie. W momencie, gdy Wójt Gminy Bądkowo, przy wsparciu pracowników Urzędu Gminy w Bądkowie, zauważy konieczność modyfikacji Strategii Rozwoju Gminy, występuje do Rady Gminy Bądkowo z wnioskiem o jej zmianę.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminnym.

2.7. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Bądkowo na bieżąco bada i analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, m.in. w ramach Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza, krajowych programów operacyjnych oraz Krajowego Programu Odbudowy;
- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027);
- ogólnopolskie programy operacyjne;
- programy rządowe, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych, Aktywny Młuch, Senior+, Dostępność Plus, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

Program regionalny Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 będzie głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie kujawsko-pomorskim w okresie budżetowym 2021-2027. Polityka spójności na lata 2021-2027 obejmuje takie fundusze jak:

- EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- FS – Fundusz Spójności,
- EFS+ – Europejski Fundusz Społeczny Plus.

Do programów krajowych w perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- FENIKS – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- FENG – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- FERC – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
- PTFE – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- FEPŻ – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Powyższe instrumenty finansowe oraz środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację działań wskazanych w Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych, oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w Strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych jednostek Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych Gminy Bądkowo.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem aleksandrowskim oraz województwem kujawsko-pomorskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Dodatkowo, przewiduje się współpracę w ramach Stowarzyszenia Metropolia Toruńska, w celu realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia. Stowarzyszenie wdrażać będzie Strategię ZIT MOF Torunia⁵. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadań.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych będzie budżet Gminy oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF). Gmina Bądkowo będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe, przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określone będą w WPF. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, WPF oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń czy planowane zmiany systemowe, np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia, określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych, w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Zgodnie z uchwałą nr XI/49/2025 Rady Gminy Bądkowo z dnia 4 marca 2025 r. w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bądkowo na lata 2025-2031, potencjał inwestycyjny Gminy, rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów), w latach 2025-2031 wyniesie ponad 8 mln zł.

⁵ Treść Strategii: http://www.zit-torun.pl/PLIKI_PDF/6/Strategia%20Terytorialna%20MOF%20Torunia.pdf (dostęp: 24.02.2025 r.)

Spis rycin

Ryc. 1. Etapy prac nad Strategią Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035	6
Ryc. 2. Położenie Gminy Bądkowo.....	7
Ryc. 3. Struktura dochodów Gminy Bądkowo w latach 2018-2023.....	11
Ryc. 4. Struktura wieku Gminy Bądkowo	12
Ryc. 5 Średnie oceny obszarów działalności Gminy Bądkowo.....	15
Ryc. 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030.....	39
Ryc. 7. Poziomy polityki terytorialnej (I-IV) oraz obszary prowadzenia polityki terytorialnej (OPPT) w województwie kujawsko-pomorskim	44
Ryc. 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Bądkowo	45
Ryc. 9 Główne planowane inwestycje, ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej w Gminie Bądkowo.....	55
Ryc. 10. System wdrażania założeń Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035	62

Spis tabel

Tab. 1 Najwyżej i najniżej oceniane podobszary działalności Gminy Bądkowo	15
Tab. 2. Podobszary działalności Gminy ocenione przez ankietowanych w kolejności od najlepiej do najgłabiej ocenionego w ramach kaźdego obszaru.....	16
Tab. 3. Priorytety rozwoju Gminy Bądkowo według ankietowanych	18
Tab. 4. Macierz SWOT sytuacji Gminy Bądkowo.....	19
Tab. 5 Cele strategiczne i operacyjne Gminy Bądkowo na lata 2025-2035	24
Tab. 6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Bądkowo.....	48
Tab. 7. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035 z celami Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii przyspieszenia 2030+.....	56
Tab. 8. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035 z celami rozwojowymi Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia	60

ZAŁĄCZNIKI



Diagnoza sytuacji przestrzennej,
gospodarczej i społecznej
Gminy Bądkowo

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY BĄDKOWO

1.1. Informacje ogólne

Gmina Bądkowo to gmina wiejska, położona w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie aleksandrowskim. Powierzchnia gminy wynosi 80 km² (ok. 16,8% powierzchni powiatu), z czego ok. 94% stanowią grunty rolne. 40,7% powierzchni gminy to użytki rolne klas I-III. Według danych GUS populacja Gminy Bądkowo w 2023 r. wyniosła 4 049 osób, a gęstość zaludnienia – 50,6 os./km². Centrum administracyjno-usługowe Gminy i jej główny ośrodek rozwojowy stanowi miejscowość Bądkowo.

Gmina Bądkowo graniczy z sześcioma następującymi gminami: gminą Zakrzewo, gminą Koneck i gminą Waganiec (wszystkie z powiatu aleksandrowskiego), gminą Lubanie i gminą Brześć Kujawski (obie z powiatu włocławskiego) oraz gminą Osiężyny (powiat radziejowski).

W *Klasyfikacji funkcjonalnej gmin Polski na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego* Śleszyńskiego i Komornickiego⁶ Gmina Bądkowo zaliczona została do grupy gmin charakteryzujących się intensywną funkcją rolniczą.



Ryc. 12. Położenie Gminy Bądkowo na tle województwa i powiatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

⁶ Treść artykułu: <https://rcin.org.pl/dlibra/show-content/publication/edition/61605?id=61605> (dostęp: 13.12.2024 r.)

1.2. Transport i łączność

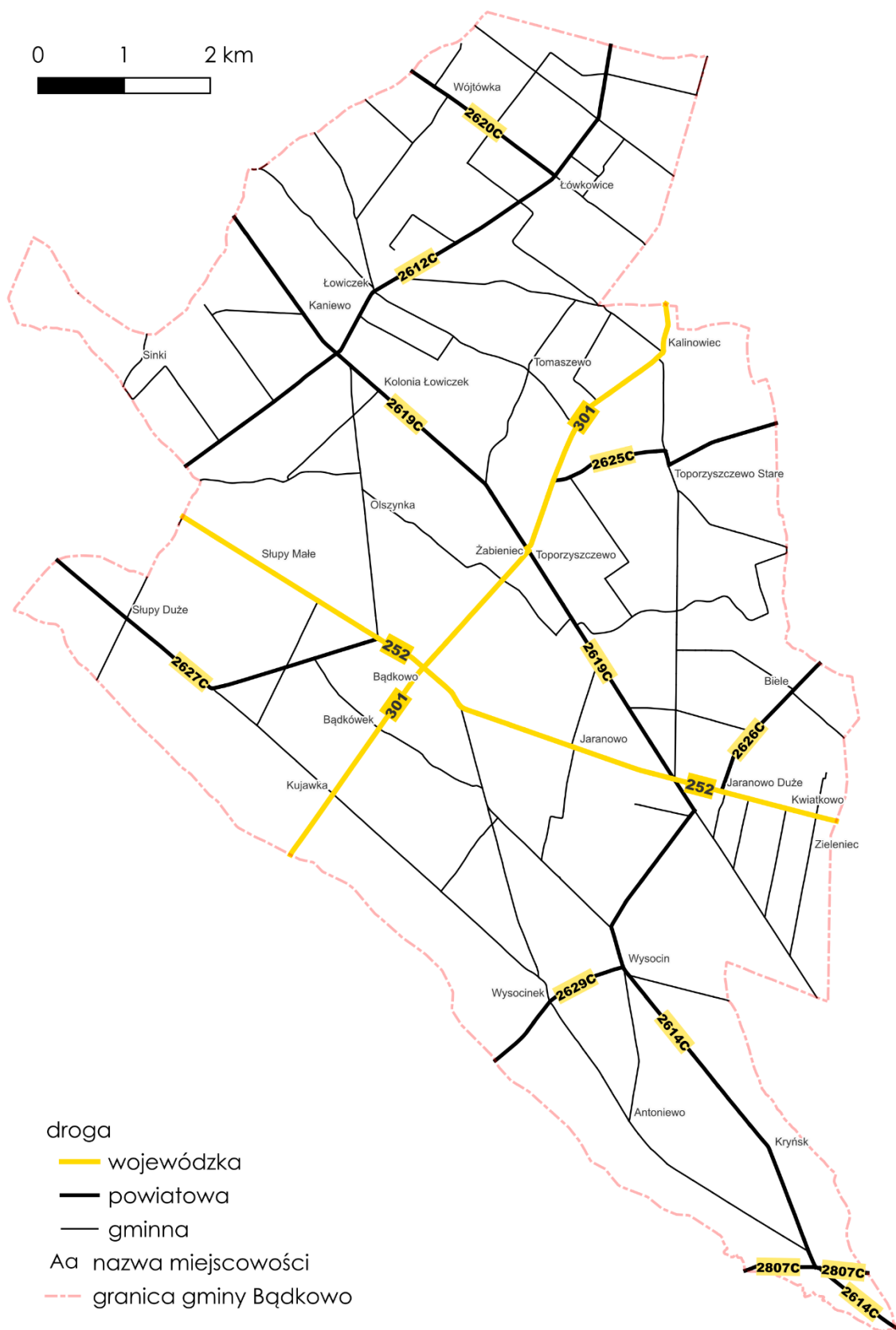
Gmina Bądkowo jest położona ok. 10 km od węzła autostrady A1 Włocławek Północ (czas dojazdu samochodem – ok. 10 min), ok. 20 km na zachód od Włocławka (ok. 20 min) oraz ok. 45 km od Torunia (ok. 45 min) – jednego z dwóch ośrodków regionalnych, i charakteryzuje się dobrą dostępnością komunikacyjną. Sieć drogową Gminy tworzą drogi:

- wojewódzkie (długość w granicach Gminy: 16,5 km):
 - nr 252 Inowrocław-Róznino,
 - nr 301 Lubanie-Osięciny;
- powiatowe (36,8 km), nr: 2612, 2614, 2619, 2620, 2625, 2626, 2627, 2629, 2807;
- gminne (158,9 km);
- pozostałe (29,8 km).

Okolo 77,9 km dróg publicznych na terenie Gminy Bądkowo posiada nawierzchnię nieutwardzoną. Podstawowe przeglądy stanu dróg prowadzone są corocznie, a rozszerzone – co pięć lat. Istniejąca sieć dróg jest wystarczająca, z tego względu Gmina zamierza skoncentrować się na poprawie i utrzymaniu jej dobrego stanu, głównie poprzez dalsze utwardzanie nawierzchni dróg oraz poprawę ich oświetlenia.

Przez Gminę nie przebiegają linie kolejowe. Najbliższy dworzec kolejowy zlokalizowany jest we Włocławku (odległość od siedziby Gminy ok. 21 km, czas dojazdu: ok. 25 min), skąd podróżni mogą udać się w kierunku m.in. Bydgoszczy, Gdyni, Krakowa i Warszawy. Na terenie Gminy nie powstały ścieżki rowerowe ani inna infrastruktura wspierająca mobilność mieszkańców wykorzystujących rower jako alternatywny środek transportu.

W Gminie organizowany jest zarówno publiczny, jak i prywatny (przewoźnicy: Naftex, PKS) transport zbiorowy. W każdej gminnej miejscowości funkcjonują przystanki autobusowe.



Ryc. 13. Układ komunikacyjny Gminy Bądkowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

W latach 2018-2023 wydatki Gminy Bądkowo w dziale 600 Transport i łączność średnio wyniosły 16% wydatków ogółem. Kwota wydatków w tym dziale wzrosła z prawie 2 mln zł w 2019 roku do ponad 7 mln zł w 2023.

Tab. 9. Wydatki w dziale 600 Transport i łączność w latach 2018-2023 w Gminie Bądkowo (zł)

2018	2019	2020	2021	2022	2023
5 056 530,91	1 994 457,53	3 139 456,96	2 165 532,63	5 911 620,95	7 127 844,16

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

Do głównych inwestycji drogowych przeprowadzonych w ostatnich latach na terenie Gminy Bądkowo zalicza się następujące przedsięwzięcia:

- modernizacja dróg wraz z infrastrukturą drogową na terenie gminy Bądkowo (koszt: 3 899 017,38 zł w 2023 roku),
- przebudowa dróg gminnych 160747C Toporzyszczewo, 160726C Żabieniec, 160727C Kolonia Łowiczek, 160724 Kolonia Łowiczek – Łowiczek, dz. nr 215/1 Bądkowo (3 161 068,52 zł w 2022 roku).

Zgodnie z treścią raportu Ministra Cyfryzacji i Instytutu Łączności Państwowego Instytutu Badawczego *Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do Internetu* z danymi na koniec III kwartału 2024 roku⁷, ok. 4,9% punktów adresowych w Gminie nie było objętych zasięgiem stacjonarnego dostępu do szerokopasmowego Internetu. Od 1 stycznia 2023 do 30 września 2024 roku mieszkańcy Gminy zgłosili 21 wniosków z zapotrzebowaniem na Internet w systemie internet.gov.pl.

Według danych Urzędu Gminy miejscowości gminne z dostępem do szerokopasmowego Internetu to: Bądkowo, Słupy Duże, Kujawka i Słupy Małe; z kolei miejscowościami wykluczonymi cyfrowo (bez dostępu do Internetu) są: Łódkowice, Wójtówka, Sinki, Kaniewo, Kalinowiec, Tomaszewo, Biele oraz Kryńsk. Głównymi operatorami Internetu w Gminie są Orange, Netia i INEA.

1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa to jedno z najważniejszych narzędzi planowania przestrzennego, koordynujące zamierzenia rozwojowe samorządu na szczeblu wojewódzkim, realizujące także na tym szczeblu ponadregionalnym zamierzenia administracji rządowej. Stanowi on integralny element systemu planowania rozwoju regionu, pełniąc rolę koordynacyjną wobec wszystkich podejmowanych w jego obszarze przedsięwzięć.

Główny cel projektu Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, przyjętego uchwałą nr 14/588/18 Zarządu Województwa

⁷ Pełna treść Raportu: <https://www.gov.pl/attachment/05ab6812-d1de-41da-ad6c-ad67ae966dc5> (dostęp: 20.12.2024 r.)

Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2018 r.^{8,9}, to „zbudowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych wzmacniających pozycję regionu oraz zapewniających wysoką jakość warunków życia jego mieszkańcom”. Określono także następujące cele szczegółowe, pozwalające na usystematyzowanie działań prowadzonych dla osiągnięcia celu głównego:

1. Wysoka jakość przestrzeni dla mieszkańców
2. Przestrzeń atrakcyjna dla gospodarki
3. Właściwie ukształtowane systemy transportowe i infrastrukturalne
4. Chronione zasoby i wysoka jakość środowiska
5. Bezpieczeństwo oraz zminimalizowane zagrożenia i konflikty przestrzenne
6. Wykorzystane potencjały w obszarach funkcjonalnych.

Zgodnie z treścią uchwały nr XXIX/418/21 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego rozpoczęto jednak opracowywanie nowego planu.

Gmina Bądkowo została wyróżniona w jego treści jako jedna z gmin z najwyższym udziałem użytków rolnych w powierzchni ogólnej w województwie. Ponadto, obszar Gminy został wskazany jako lokalizacja następujących inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów lub właściwego Ministra (poziom krajowy):

- Budowa, przebudowa i utrzymanie drogi wojewódzkiej nr 252,
- Budowa, przebudowa i utrzymanie drogi wojewódzkiej nr 301,
- Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu - mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych (nadleśnictwa: Skrwilno, Włocławek, Miradz, Gołąbki, Solec Kujawski, Bydgoszcz, Dąbrowa, Zamrzenica, Trzebciny, Lućówko).

Strategia rozwoju województwa to natomiast najważniejszy dokument, który opracowuje Samorząd Województwa w celu wyznaczenia kierunków rozwoju województwa (w tym związanych z przestrzenią) na najbliższe lata.

Zgodnie z treścią Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii Przyspieszenia 2030+¹⁰ Gmina Bądkowo należy do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego (MOF) Torunia, Obszaru prowadzenia polityki terytorialnej (OPPT) Aleksandrowa Kujawskiego oraz grupy gmin wymagających wsparcia w tworzeniu przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym. Części Gminy przynależą z kolei do:

⁸ Treść uchwały: https://kujawsko-pomorskie.pl/wp-content/uploads/2015/07/01_plan-27b.pdf (dostęp: 20.12.2024 r.)

⁹ Treść projektu Planu: https://kujawsko-pomorskie.pl/wp-content/uploads/2015/07/02_plan-cc8.pdf (dostęp: 20.12.2024 r.)

¹⁰ Treść Strategii województwa: https://kujawsko-pomorskie.pl/wp-content/uploads/2020/01/Strategia_Przyspieszenia_2030plus-814.pdf (dostęp: 10.01.2025 r.)

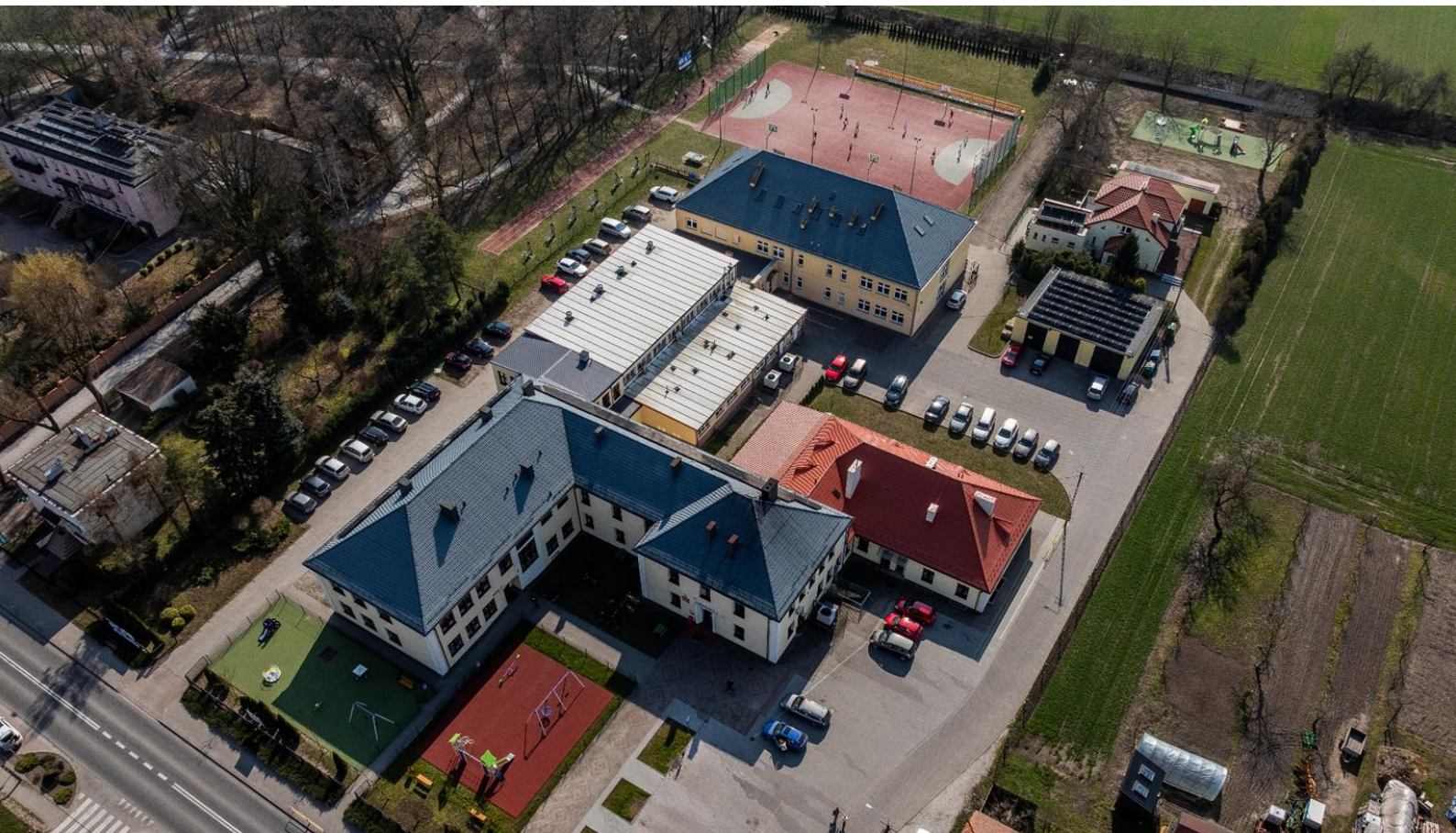
obszaru zasobu gleb najwyższych klas, obszaru peryferyjności transportowej oraz makroobszaru inwestycyjnego. Miejscowość Bądkowo została natomiast nazwana ośrodkiem obsługi na poziomie lokalnym. Przebiegającą przez Gminę drogę wojewódzką nr 252 zidentyfikowano jako drogę o kluczowym znaczeniu dla spójności komunikacyjnej województwa, z kolei w niedużej odległości od Gminy znajduje się infrastruktura kolejowo-drogowa kluczowa dla dostępności międzyregionalnej (autostrada A1 oraz linia kolejowa nr 18).

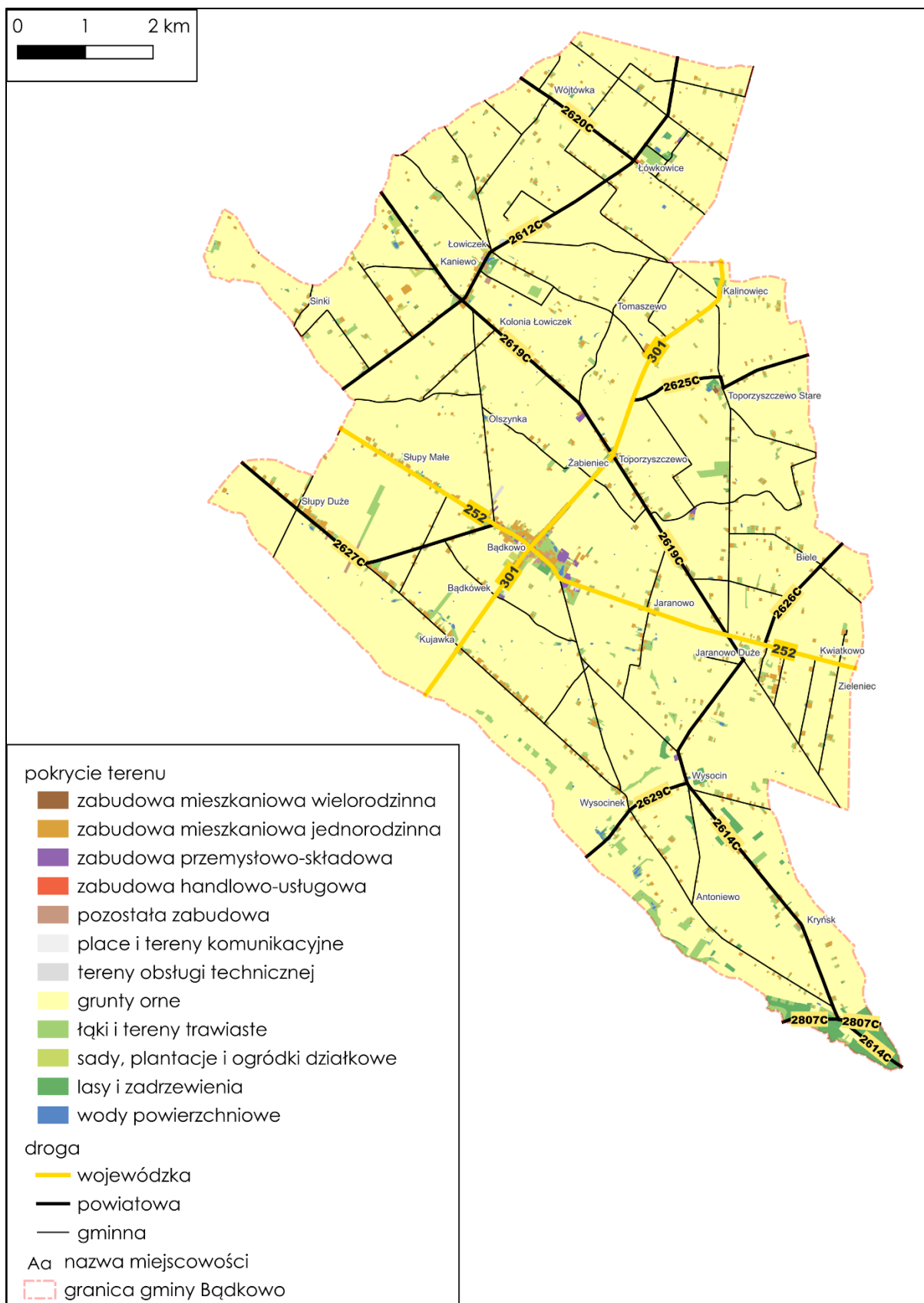
Całkowita powierzchnia Gminy Bądkowo wynosi 80 km², z czego ok. 94% stanowią użytki rolne. Na terenie Gminy znajduje się 26 miejscowości, wchodzących w skład 24 sołectw. Wśród terenów zabudowanych dominują wsie ulicówki i wielodrożnice, tj. ulokowane odpowiednio wzdłuż jednego lub kilku ciągów komunikacyjnych. Dominującym typem zabudowy jest zabudowa zagrodowa.

Głównym ośrodkiem administracyjno-usługowym w Gminie jest wieś Bądkowo, w której obserwuje się największy ruch budowlany oraz w której zlokalizowane są m.in. Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury, Targowisko „Mój Rynek”, Ośrodek zdrowia, apteka i sklepy wielobranżowe, np. DINO.

Za największą barierę przestrzenną w Gminie uznaje się bardzo wysoki udział gruntów rolnych, z których ok. 40,7% stanowią grunty klas I-III, zatem ich ewentualne wyłączenie z produkcji rolnej (odrolnienie) byłoby skomplikowane. Dodatkowo, południowo-zachodnią część granicy Gminy tworzy Kanał Bachorze.

Jako główny ośrodek konkurencyjny (m.in. w aspekcie wielkości rynku pracy, i atrakcyjności inwestycyjnej) Gminy Bądkowo wskazuje się Brześć Kujawski (szczególnie strefę przemysłową).





Ryc. 14. Pokrycie terenu Gminy Bądkowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest nadrzędnym dokumentem planistycznym na terenie gminy. Dokument ten określa kierunki polityki przestrzennej dla rozwoju danej jednostki administracyjnej, zgodne z obecnymi uwarunkowaniami, trendami rozwojowymi oraz ustaleniami wynikającymi z ponadlokalnych celów polityki przestrzennej. Studium Gminy Bądkowo przyjęte zostało na mocy uchwały nr XXIV/136/2020 Rady Gminy Bądkowo z dnia 22 grudnia 2020 roku¹¹.

Należy jednak zaznaczyć, że w wyniku reformy planowania przestrzennego, Gmina zobowiązana jest do opracowania do końca 2025 roku planu ogólnego – dokumentu, który zastąpi jej dotychczasowe Studium. W związku z tym, 20 czerwca 2024 r. Rada Gminy Bądkowo podjęła uchwałę nr III/14/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Bądkowo¹².

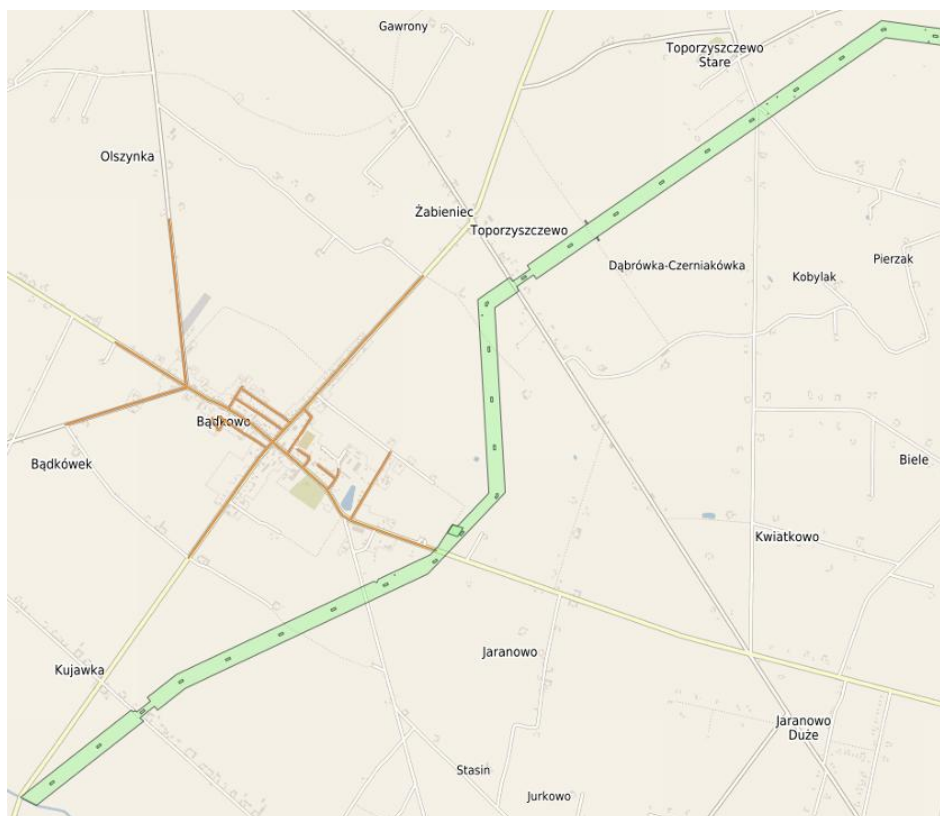
Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) stanowią z kolei akty prawa miejscowego, które regulują funkcję oraz sposób wykorzystania danego terenu. Niski udział pokrycia powierzchni gminy przez MPZP może prowadzić do chaosu przestrzennego. Na obszarze Gminy Bądkowo obowiązuje tylko jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – dotyczący napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV¹³.



¹¹ Treść uchwały: [plik.4524,uchwala-nr-xxiv-136-2020-rady-gminy-badkowo-z-dnia-22-grudnia-2020-r-w-sprawie-uchwalenia-studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-gminy-badkowo.pdf](#) (dostęp: 17.12.2024 r.)

¹² Treść uchwały: [plik.7985,uchwala-nr-iii-14-2024-rady-gminy-badkowo-z-dnia-20-czerwca-2024-r-w-sprawie-przystapienia-do-sporzadzenia-planu-ogolnego-gminy-badkowo.pdf](#) (dostęp: 17.12.2024 r.)

¹³ Treść MPZP: <https://www.bip.badkowo.ug.gov.pl/plik.7227,uchwala-nr-xxv-333-2023-rady-gminy-badkowo-z-dnia-27-lutego-2023-roku-w-sprawie-uchwalenia-miejscowego-planu-zagospodarowania-przestrzennego-dla-dwutorowej-napowietrznej-linii-elektroenergetycznej-wn-110-kv-na-terenie-gminy-badkowo-w-czesci.pdf> (dostęp: 17.12.2024 r.)



Ryc. 15 Zasięg MPZP w Gminie Bądkowo

Źródło: <https://polska.e-mapa.net> (dostęp: 17.12.2024 r.)

Na terenach, które nie zostały objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, polityka przestrzenna Gminy prowadzona jest w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (tzw. WZ) lub decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W latach 2019-2023 według GUS w Gminie Bądkowo wydano 141 decyzji o warunkach zabudowy, co stanowiło ok. 7,5% wszystkich wydanych WZ w powiecie aleksandrowskim. Liczba decyzji WZ w latach 2019-2022 była bardzo zbliżona do siebie (26-27), natomiast w 2023 r. była wyższa i wyniosła 35. Liczba wydanych decyzji WZ w Gminie Bądkowo w latach 2020-2022 w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców była zbliżona do średniej dla gmin powiatu aleksandrowskiego, a w 2023 roku – zauważalnie wyższa.

Dla terenu Gminy Bądkowo w latach 2019-2023 wydano/przyjęto łącznie 90 pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym, co stanowiło ok. 5% tego typu dokumentów w powiecie. W przeliczeniu na tysiąc mieszkańców w całym badanym okresie liczba pozwoleń na budowę oraz zgłoszeń budowy w Gminie była niższa niż średnia dla gmin w powiecie. W latach 2019 i 2021-2023 większość pozwoleń i zgłoszeń w Gminie Bądkowo dotyczyła nowych budynków zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalnych i obiektów inżynierii lądowej i wodnej, natomiast w 2022 r., wyjątkowo, blisko 70% dotyczyło nowych budynków mieszkalnych.

Tab. 10. Ruch budowlany w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023 na tle średniej gmin powiatu

		2019	2020	2021	2022	2023
Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu						
ogółem	Bądkowo	26	27	26	27	35
	powiat	502	330	361	346	343
na 1 tys. mieszkańców	Bądkowo	6,16	6,50	6,32	6,62	8,64
	powiat	9,12	6,07	6,68	6,44	6,42
Pozwolenia na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym						
ogółem	Bądkowo	17	13	21	17	22
	powiat	326	360	378	321	332
na 1 tys. mieszkańców	Bądkowo	4,03	3,13	5,10	4,17	5,43
	powiat	5,92	6,63	7,00	5,97	6,21
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Bądkowo	35,29	69,23	33,33	29,41	9,09
	powiat	47,55	46,39	49,21	49,84	35,54
w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%)	Bądkowo	64,71	30,77	66,67	70,59	90,91
	powiat	52,45	53,61	50,79	50,16	64,46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

1.4. Walory przyrodnicze i turystyczne

Zgodnie z Regionalizacją fizycznogeograficzną Polski według J. Kondrackiego, Gmina Bądkowo położona jest na obszarze prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie, makroregionu Pojezierze Wielkopolskie oraz mezoregionów Pojezierze Kujawskie i Równina Inowrocławska.

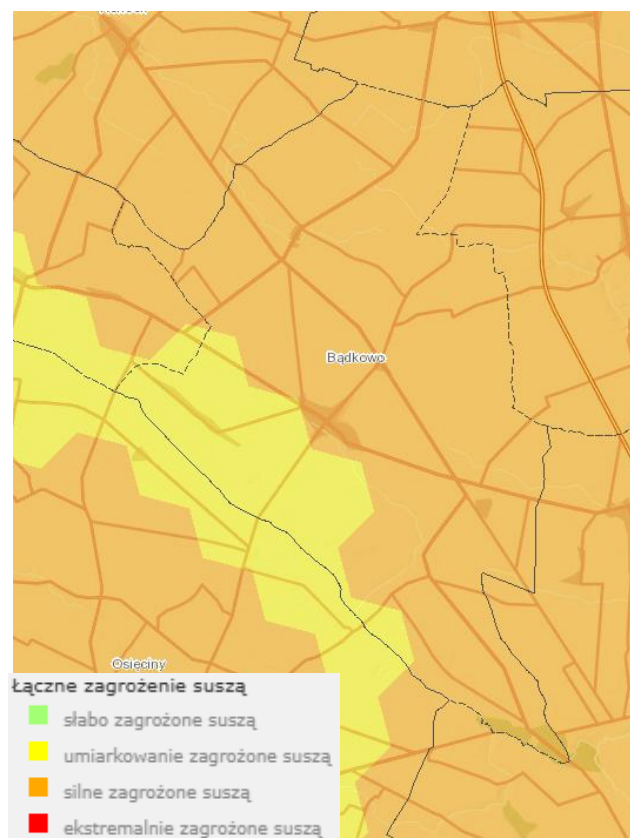
Na terenie Gminy znajdują się następujące ciekі wodne: Struga Kujawska (Ośla) i Kanał Bachorze, należące do dorzecza Wisły. W Gminie występują także oczka wodne, stawy oraz bagienne obszary podmokłe.

Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) znajdujące się na obszarze Gminy to:

- Ośla (RW20001727929),
- Tążyna Mała (RW200010279669),
- Bachorza (RW200010278749),
- Dopływ z Marszałkowa (RW200017279329).

Jedyny Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) na jej terenie to Dolina kopalna Wielkopolska.

W Gminie Bądkowo nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, natomiast istotnym zagrożeniem jest susza, definiowana jako spadek dostępności wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Zgodnie z danymi z Planu przeciwdziałania skutkom suszy na terenie Gminy występują obszary silnie (większość powierzchni Gminy) oraz umiarkowanie zagrożone suszą.

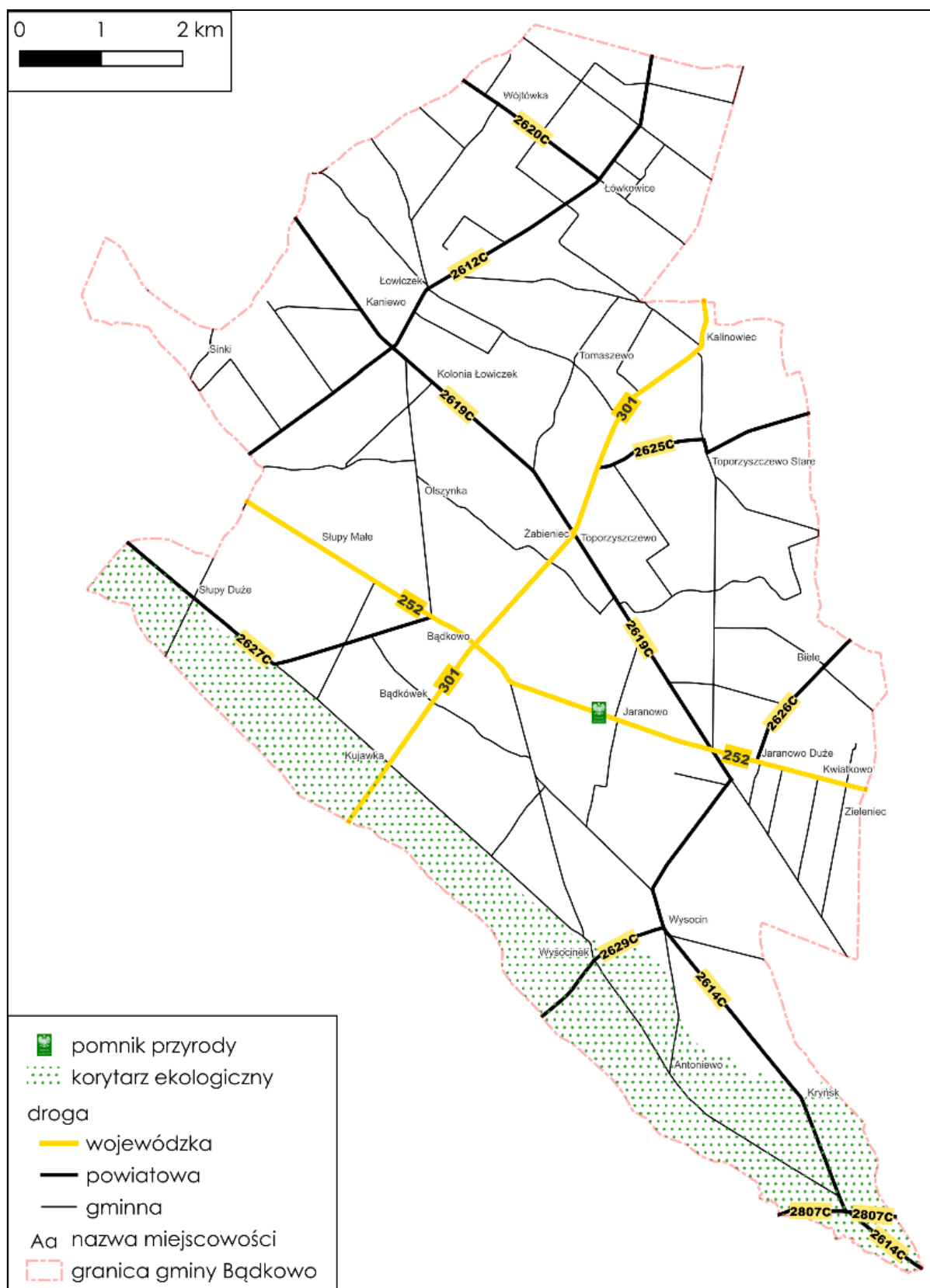


Ryc. 16 Łączne zagrożenie suszą na obszarze Gminy Bądkowo

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpMZP (dostęp: 17.12.2024 r.)

Ochrona przyrody na terenie Gminy realizowana jest w oparciu o ustawę o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. W rozumieniu ustawy ochrona przyrody oznacza zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów przyrody i jej składników, a odbywa się to poprzez wprowadzanie różnych form ochrony przyrody.

Na obszarze Gminy nie występują obszarowe formy ochrony przyrody, znajduje się tu natomiast jeden pomnik przyrody – Dąb Wiktor (PL.ZIPOP.1393.PP.0401052.7138). Przez teren Gminy przebiega ponadto korytarz ekologiczny Kanał Bachorze. Korytarze ekologiczne, mimo że nie należą do form ochrony przyrody, pełnią ważną funkcję jako obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Nie można więc mówić o skutecznych działaniach chroniących środowisko, w szczególności w odniesieniu do zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, w całkowitym oderwaniu od funkcji, jakie pełnią korytarze. Są to drogi życia, dzięki którym wiele gatunków może egzystować, pomimo niekorzystnych zmian w środowisku. Położenie wymienionych pomnika przyrody oraz korytarza ekologicznego na terenie Gminy przedstawione zostało na kolejnej rycinie.



Ryc. 17. Formy ochrony przyrody oraz korytarze ekologiczne na terenie Gminy Bądkowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody oraz <https://mapa.korytarze.pl/> (dostęp: 12.12.2024 r.).

Na obszarze Gminy Bądkowo brak jest udokumentowanych złóż surowców mineralnych.

Na terenie Gminy znajdują się natomiast następujące zabytki wpisane do rejestru zabytków (stan na 30 września 2024 roku, w podziale na miejscowości):

- Bądkowo:
 - kościół par. pw. św. Mateusza, 1312, 1917-20, nr rej.: A/469 z 17.02.1981,
 - cmentarz rzym.-kat. par., poł. XIX-XX, nr rej.: 275/A z 9.08.1990;
- Łowiczek:
 - kościół par. pw. Świętego Krzyża, drewn., 1711, nr rej.: A/452 z 18.04.1955,
 - dzwonnica, drewn., XIX, nr rej.: jw.,
 - cmentarz rzym.-kat. par., 1 poł. XIX, nr rej.: 274/A z 9.08.1990;
- Wysocin:
 - zespół dworski, nr rej.: A/719/1-2 z 19.05.1994:
 - dwór, 2 poł. XIX,
 - park, k. XIX.

Obecnie na terenie Gminy Bądkowo funkcja turystyczna nie jest rozwinięta, nie występują tu żadne szlaki turystyczne. Potencjał do rozwoju turystyki zapewnia wiejski charakter Gminy, który umożliwi rozwój agroturystyki, oraz ewentualna reaktywacja funkcjonującej w przeszłości kolejki wąskotorowej lub wykorzystanie jej trasy ze względu na walory krajobrazowe.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY BĄDKOWO

2.1. Gospodarka lokalna

2.1.1. Przedsiębiorczość

Jednym z elementów charakteryzujących lokalny rynek pracy oraz sytuację gospodarczą gminy jest liczba podmiotów gospodarczych działających na jej obszarze. Stanowi ona istotny wskaźnik poziomu przedsiębiorczości.

W 2023 roku liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w Gminie Bądkowo wyniosła 371, co stanowiło 6,6% podmiotów w powiecie. W stosunku do 2019 roku w Gminie nastąpił wzrost o 38 podmiotów. W 2023 roku największy odsetek podmiotów zarejestrowanych w REGON wśród gmin powiatu zaobserwowano w Ciechocinku (26,4%), Aleksandrowie Kujawskim (23,1%) oraz gminie wiejskiej Aleksandrów Kujawski (21,1%). Ciechocinek był jedyną gminą powiatu, w której nastąpiło zmniejszenie liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2019-2023 (-412).

Tab. 11. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie aleksandrowskim w latach 2019-2023

JST	2019		2023		zmiana w okresie 2019- 2023
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat aleksandrowski	5 470	100,0%	5 602	100,0%	132
Aleksandrów Kujawski	1 128	20,6%	1 295	23,1%	167
Ciechocinek	1 889	34,5%	1 477	26,4%	-412
Nieszawa	185	3,4%	197	3,5%	12
Aleksandrów Kujawski (g. wiejska)	994	18,2%	1 183	21,1%	189
Bądkowo	333	6,1%	371	6,6%	38
Koneck	253	4,6%	278	5,0%	25
Raciążek	236	4,3%	257	4,6%	21
Waganiec	249	4,6%	296	5,3%	47
Zakrzewo	203	3,7%	248	4,4%	45

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych na koniec 2023 roku wśród podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Gminy Bądkowo w podziale na sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), najwięcej działało w sekcjach G Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (90 podmiotów; 24,32% wszystkich podmiotów gospodarczych) oraz F Budownictwo (63; 17,03%). Pozostałe sekcje, których udział wyniósł powyżej 5%, to: S i T Pozostała działalność usługowa (47; 12,70%), C Przetwórstwo przemysłowe (37; 10,00%), H Transport i gospodarka magazynowa (32; 8,65%) oraz M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (21; 5,68%).

Tab. 12. Podmioty działające na terenie Gminy Bądkowo na koniec 2023 r. według sekcji PKD

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów w	Udział ¹⁴
G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	90	24,32%
F Budownictwo	63	17,03%
S i T Pozostała działalność usługowa	47	12,70%
C Przetwórstwo przemysłowe	37	10,00%
H Transport i gospodarka magazynowa	32	8,65%
M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	21	5,68%
A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13	3,51%
K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12	3,24%
P Edukacja	12	3,24%
J Informacja i komunikacja	10	2,70%
Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	10	2,70%

¹⁴ Suma udziałów nie wynosi 100,00% z powodu zaokrągleń.

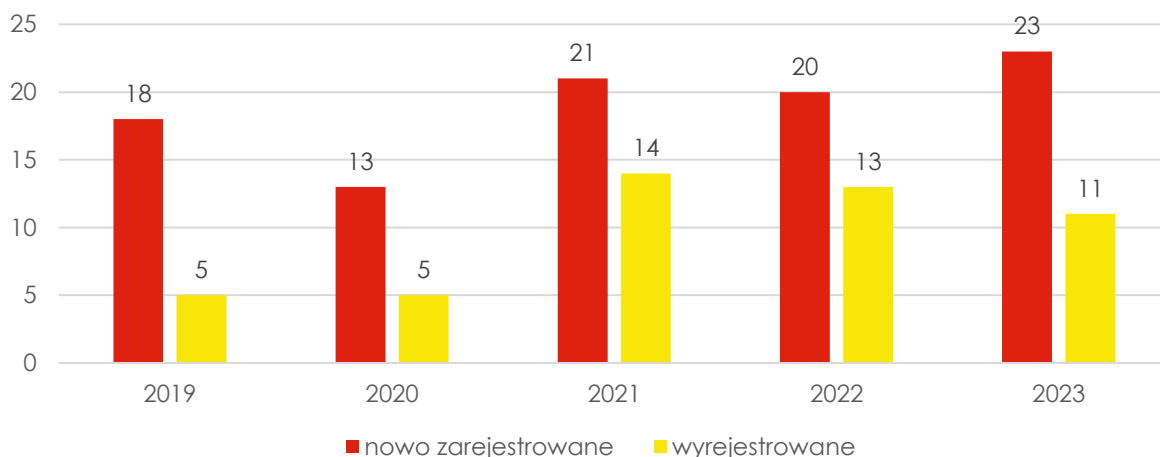
O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8	2,16%
R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8	2,16%
I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4	1,08%
D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	0,27%
L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	0,27%
N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1	0,27%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Do największych przedsiębiorstw mających siedzibę/oddział na terenie Gminy Bądkowo należą:

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "Eko-Drew" Marek Koniuszek Sp. Jawna,
- Logiqą Sp. z o. o.,
- Suszarnia warzyw Zbigniew Marciniak,
- Spółdzielnia Kótek Rolniczych w Bądkowie,
- DINO POLSKA S.A. (sklep w Bądkowie),
- Zakład Masarsko-Wędliniarski „SMAKOSZ”,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Rodzinna” Barbara Kumor,
- Kujawskie Przedsiębiorstwo Produkcji, Przetwórstwa i Usług Rolniczych „POLSUSZ” Sp. Z o. o.,
- Euro Trans Bud ,
- MotoMucha Sklep Motoryzacyjny,
- Zakład Opiekuńczy Julianówka MAX.

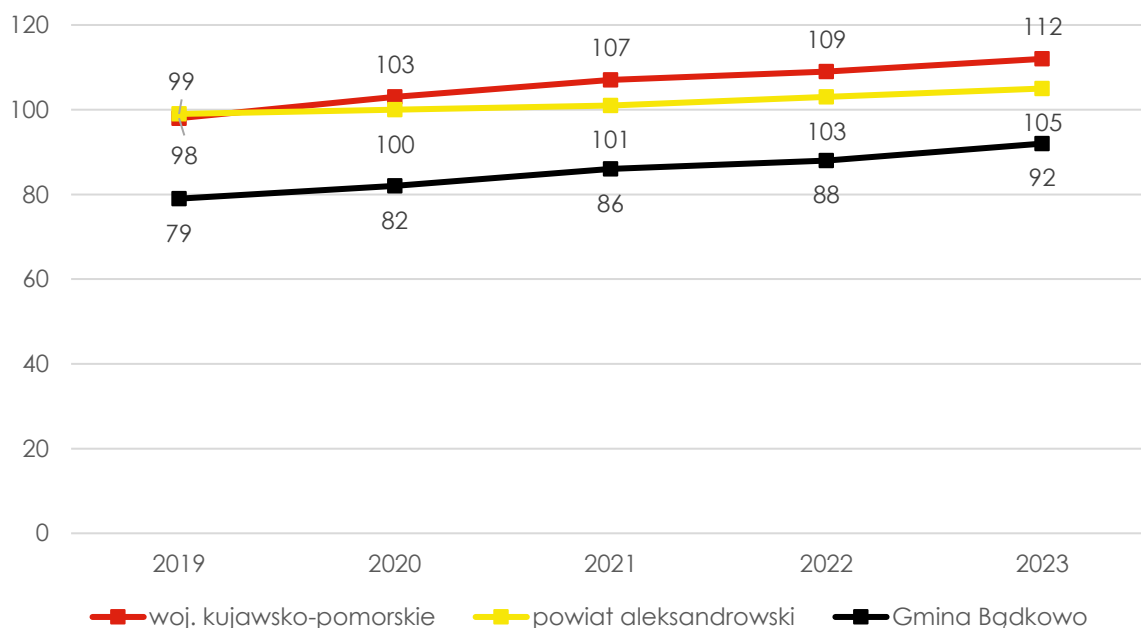
W latach 2019-2023 co roku liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na terenie Gminy Bądkowo przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych. Największą różnicę zaobserwowano w 2019 roku, kiedy wyniosła ona 13 podmiotów, z kolei najmniejszą w 2022 (7 podmiotów). Najwięcej nowych podmiotów zarejestrowano w 2023 r. (23), a najwięcej wyrejestrowano – w 2021 (14).



Ryc. 18. Porównanie liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019-2023 działających na terenie Gminy Bądkowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba podmiotów gospodarczych w REGON w Gminie w 2023 roku w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców wyniosła 92, przy średniej gmin powiatu wynoszącej 105 i średniej gmin województwa równej 112. W latach 2019-2023 nastąpił wzrost tej liczby, zarówno na poziomie Gminy Bądkowo (o 13), jak i średniej dla powiatu (o 6) oraz województwa (o 13).



Ryc. 19. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Bądkowo na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023

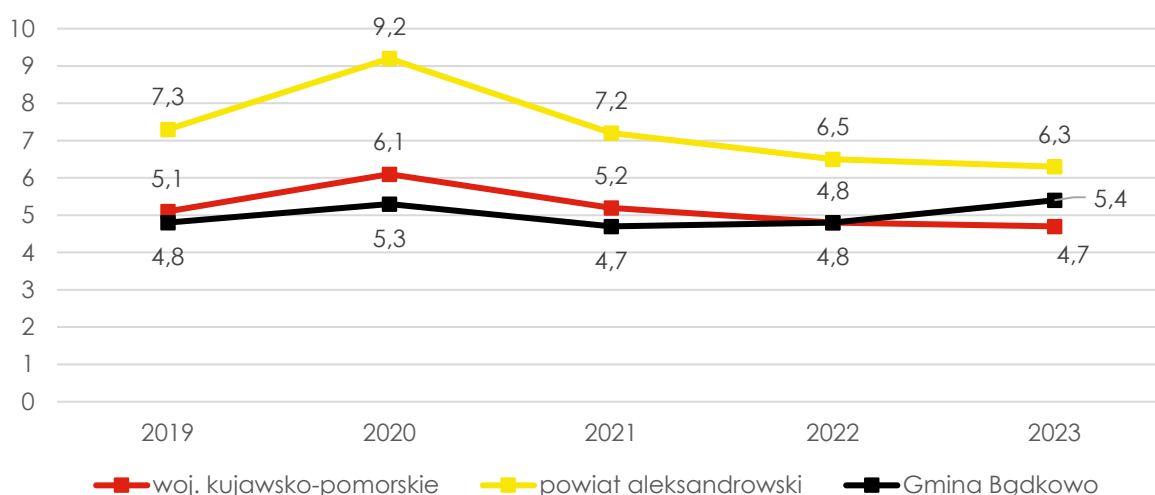
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.1.2. Rynek pracy

Rozwój gospodarczy jednostki samorządowej wykazuje zależność z zachodzącymi zmianami na rynku pracy. Dostęp do stabilnego zatrudnienia oraz

satysfakcjonujących miejsc pracy bezpośrednio wpływa na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zachęca do osiedlania się na jej terenie.

W latach 2019-2023 średni udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Bądkowo wyniósł 4,9%. Była to mniejsza wartość od średniej gmin powiatu (5,3%) oraz województwa (7,3%). W badanym okresie udział osób pozostających bez pracy na terenie Gminy był najwyższy w 2023 r., gdy wyniósł 5,4% i przewyższył średnią dla wszystkich gmin powiatu (4,7%).



Ryc. 20. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Bądkowo na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zgodnie ze stanem na sierpień 2024 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim wyniosła 1 729 (w tym 890 kobiet). W podziałach na czas pozostawania bez pracy, wiek i wykształcenie największą grupę stanowili bezrobotni:

- pozostający bez pracy powyżej 24 miesięcy (408 osób),
- w wieku 35-44 lata (453),
- posiadający wykształcenie gimnazjalne/podstawowe i poniżej (567).

Tab. 13 Struktura bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim w 2024 roku

Bezrobotni zarejestrowani		Ogółem	w tym kobiety
		1 729	890
Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)	do 1	179	84
	1-3	287	134
	3-6	202	100
	6-12	364	170
	12-24	289	156
	powyżej 24	408	246
Wiek	18-24	217	122
	25-34	445	290
	35-44	453	251
	45-54	341	140
	55-59	170	87

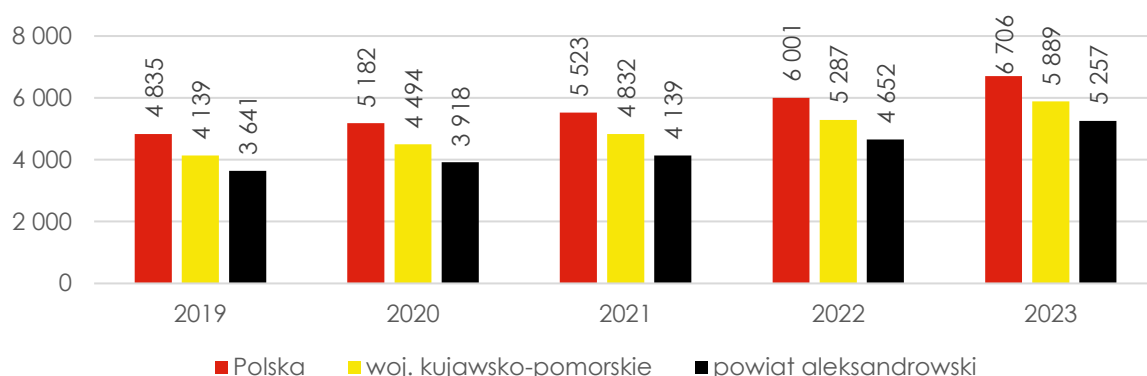
Wykształcenie	60 lat i więcej	103	0
	wyższe	167	116
	policealne i średnie zawodowe/branżowe	331	213
	średnie ogólnokształcące	186	113
	zasadnicze zawodowe/branżowe	478	207
	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	567	241

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRiPS – 01 (stan na sierpień 2024 r.):

[https://aleksandrowkujawski.praca.gov.pl/documents/1717921/23692573/MRiPS-](https://aleksandrowkujawski.praca.gov.pl/documents/1717921/23692573/MRiPS-01%20Sierpie%C5%84%202024.pdf/cbe7c71d-79ad-4602-bf5d-067c82744d73?t=1726045061832)

[01%20Sierpie%C5%84%202024.pdf/cbe7c71d-79ad-4602-bf5d-067c82744d73?t=1726045061832](https://aleksandrowkujawski.praca.gov.pl/documents/1717921/23692573/MRiPS-01%20Sierpie%C5%84%202024.pdf/cbe7c71d-79ad-4602-bf5d-067c82744d73?t=1726045061832) (dostęp: 09.01.2025 r.)

W 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie aleksandrowskim wyniosło 5 257 zł. Ta kwota stanowiła 89% średniej dla województwa (5 889 zł) i jednocześnie 78% średniego wynagrodzenia w kraju (6 706 zł).



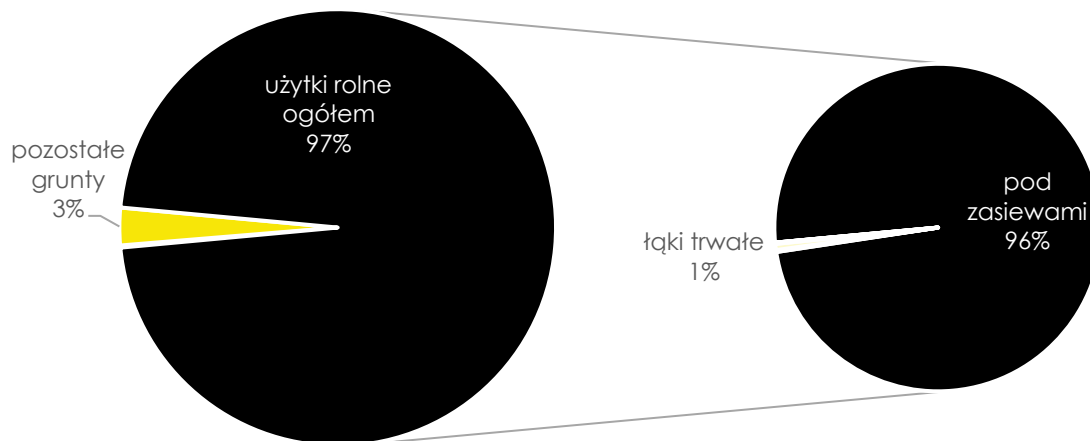
Ryc. 21. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie aleksandrowskim i województwie kujawsko-pomorskim na tle kraju w latach 2019-2023 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

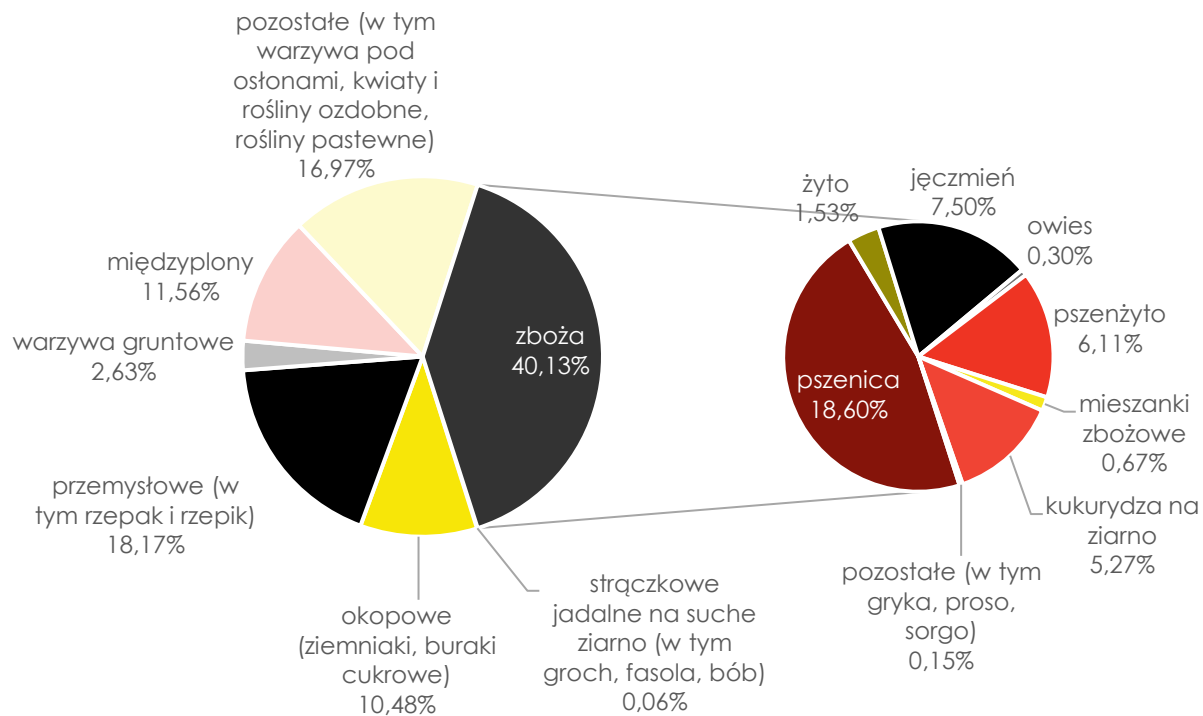
2.1.3. Rolnictwo

Gmina Bądkowo jest gminą rolniczą, dlatego analizując jej gospodarkę lokalną należy uwzględnić specyfikę znajdujących się na jej terenie gospodarstw rolnych. Jednym z najbardziej rzetelnych źródeł informacji odzwierciedlającym stan rolnictwa są przeprowadzane raz na 10 lat Powszechne Spisy Rolne. Obowiązek przeprowadzenia spisów wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, uszczegółowionego na poziomie krajowym ustawą z dnia 31 lipca 2019 r. o Powszechnym Spisie Rolnym w 2020 r. Udział w spisie rolnym jest obowiązkowy, a odmowa przystąpienia może skutkować nałożeniem grzywny. Dzięki przyjętym rozwiązaniom w ostatnim Powszechnym Spisie Rolnym przeprowadzonym w 2020 r. według danych GUS wzięło udział 98% polskich gospodarstw rolnych. Z tego powodu analiza stanu rolnictwa na terenie Gminy Bądkowo przeprowadzona została głównie w oparciu o dane pozyskane w ramach PSR 2020.

Niemal całość (ok. 96%) powierzchni użytkowanych gruntów rolnych w Gminie stanowią użytki rolne pod zasiewami. Największą część powierzchni zasiewów (40%) pokrywają zboża. Uprawy przemysłowe zajmują natomiast ok. 18%, a rośliny okopowe – ok. 10%. W uprawie zbóż dominuje pszenica (18,6% powierzchni zasiewów).



Ryc. 22. Użytkowanie gospodarstw rolnych oraz użytków rolnych na terenie Gminy Bądkowo w 2020 roku
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.



Ryc. 23. Powierzchnia upraw pod zasiewami w Gminie Bądkowo w 2020 roku
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

W 2020 r. 64% gospodarstw domowych w Gminie Bądkowo wykazało dochód z działalności rolniczej i był to największy udział wśród gmin powiatu aleksandrowskiego (średnia: 58%). W tym samym roku w Gminie łącznie zarejestrowane były 462 gospodarstwa rolne (co stanowiło ok. 18% liczby takich podmiotów w powiecie). Pod względem powierzchni użytków rolnych największa część z nich (39%) mieściła się w przedziale 15 ha i więcej, jednak należy podkreślić, że gospodarstwa o powierzchni do 10 ha stanowiły aż 45% gospodarstw ogółem. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w gminie wyniosła 16,93 ha i była większa niż średnia w powiecie (14,53 ha).

Tab. 14. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Bądkowo na tle powiatu

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Gmina Bądkowo		Powiat aleksandrowski	
	Liczba podmiotów	Udział	Liczba podmiotów	Udział
ogółem	462	100%	2 527	100%
do 1 ha włącznie	7	2%	52	2%
1 - 5 ha	95	21%	771	31%
5 - 10 ha	111	24%	604	24%
10 - 15 ha	68	15%	354	14%
15 ha i więcej	181	39%	746	30%
Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla użytków rolnych (ha)	16,93		14,51	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

Liczba pracujących w gospodarstwach rolnych w 2020 roku w Gminie Bądkowo wyniosła 909, co stanowiło 18% takich osób w powiecie. Wśród gmin powiatu jedynie w gminie wiejskiej Aleksandrów Kujawski liczba pracujących w gospodarstwach była większa (1 315).

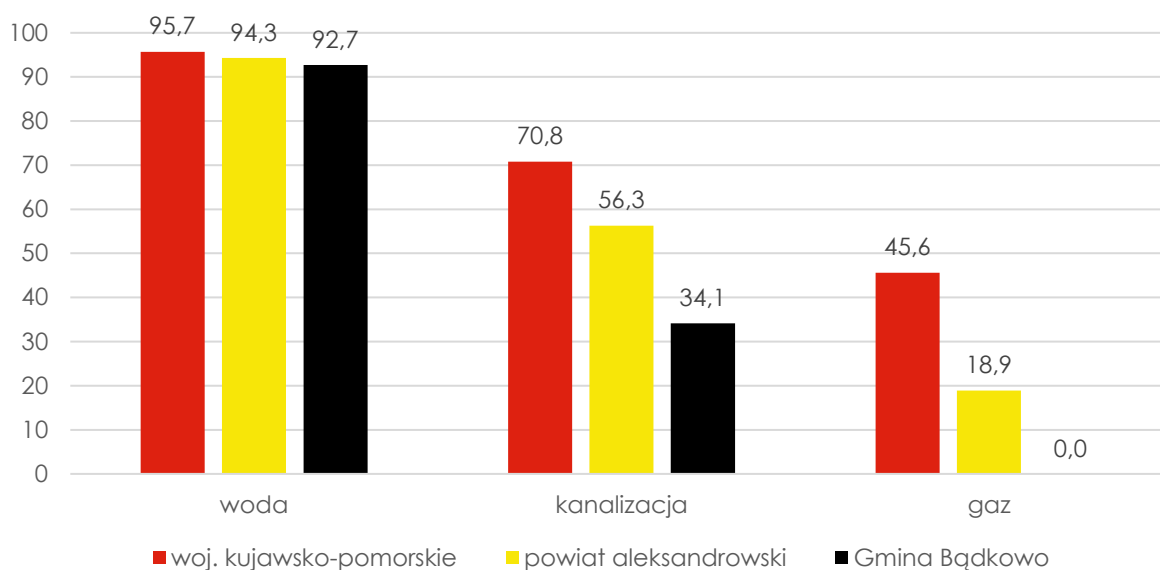
2.2. Infrastruktura i środowisko

2.2.1. Urządzenia sieciowe

Dobrze rozwinięta infrastruktura sieciowa jest jednym z ważniejszych czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą oraz potencjał inwestycyjny danego obszaru. Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku udział korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Bądkowo wyniósł 92,7% i był to wynik zbliżony do średniej dla gmin powiatu (94,3%) oraz województwa (95,7%), co świadczy o dobrze rozwiniętej infrastrukturze wodociągowej na terenie Gminy. W tym samym roku odsetek mieszkańców posiadających przyłącze do sieci kanalizacyjnej wyniósł 34,1%. Wynik ten był już znacznie niższy od średniej dla gmin powiatu (56,3%) oraz województwa (70,8%). Niski udział mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej może prowadzić do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego poprzez emisję zanieczyszczeń płynnych do wód gruntowych oraz gleb, co w rezultacie może skutkować ich zakwaszeniem i degradacją biosfery.

Na terenie Gminy nie jest poprowadzona sieć gazowa. Z tego względu mieszkańcy Gminy pozyskują energię cieplną przede wszystkim z paliw stałych, m.in. węgla,

drewna i biomasy. To sytuacja niekorzystna, ponieważ w wyniku spalania paliw konwencjonalnych, do atmosfery wydzielane są znaczne ilości dwutlenku węgla oraz dwutlenku siarki, co przyczynia się do pogorszenia jakości powietrza¹⁵.



Ryc. 24. Udział osób korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Bądkowo w 2022 roku na tle powiatu i województwa (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Podmiotem odpowiedzialnym za dostarczanie wody oraz odprowadzanie nieczystości płynnych na terenie Gminy jest Urząd Gminy w Bądkowie. Zebrane nieczystości odprowadzane są do gminnej oczyszczalni ścieków, która zlokalizowana jest w miejscowości Kujawka. Oczyszczalnia jest przepustowa przy obecnej liczbie mieszkańców, natomiast nie została ujęta w najnowszej aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych. Na terenie Gminy nie funkcjonuje też aglomeracja kanalizacyjna. W kolejnych latach planuje się rozbudowę sieci kanalizacyjnej oraz modernizację istniejących przepompowni ścieków.

2.2.2. Ochrona środowiska i odnawialne źródła energii

Postępujące zanieczyszczenie środowiska oraz wynikające z niego zmiany klimatyczne są w znacznej mierze rezultatem działalności człowieka. Konieczne zatem stają się podejmowanie działań mających na celu ograniczenie degradacji środowiska oraz poprawę stanu jego komponentów. Działania te skoncentrowane są przede wszystkim na ochronie powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, a także gleb.

¹⁵ Przedstawione dane dot. urządzeń sieciowych pochodzą z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego i mogą różnić się od danych gminnych ze względu na inną metodykę ich pozyskiwania.

Gmina Bądkowo realizuje zadania własne z dziedziny ochrony środowiska i przyrody na podstawie następujących dokumentów:

- Program ochrony środowiska dla Gminy Bądkowo na lata 2019-2024 z perspektywą do roku 2026¹⁶ (POŚ),
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Bądkowo na lata 2013-2032¹⁷.

W POŚ wyznaczono 11 celów długookresowych, związanych z różnymi obszarami interwencji, takich jak „spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy” i „zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych gminy przy utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód”.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Bądkowo na lata 2013-2032 powstał w celu usuwania z terenu Gminy azbestu przez przedstawienie harmonogramu stopniowego pozbywania się wyrobów zawierających azbest i wynikającego z tego wyeliminowania negatywnego oddziaływania azbestu na zdrowie ludzi oraz stan środowiska. W trakcie sporządzania Programu zinventaryzowano 3 593 390 kg wyrobów azbestowych znajdujących się na terenie Gminy.

W 2021 roku złożony wniosek do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu o dofinansowanie usunięcia azbestu na lata 2021-2023 został rozpatrzony pozytywnie i Gmina otrzymała dofinansowanie w wysokości 100% kosztów. W 2023 roku z dofinansowania skorzystało 24 właściciele nieruchomości, dzięki czemu zutylizowano 92,59 Mg azbestu. Całkowita wartość zadania wyniosła 41 999,73 zł.

We wcześniejszych latach w Gminie obowiązywał także Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN). Celem głównym PGN (z 2016 r.) było osiągnięcie do 2020 roku:

- redukcji emisji dwutlenku węgla o ok. 13,7% w stosunku do roku bazowego 2014, tzn. redukcji emisji CO₂ o ok. 1 473 ton (z ok. 10 790 ton w 2014 r. do ok. 9 316 ton w 2020 r.),
- redukcji zużycia energii finalnej poprzez działania na rzecz wzrostu efektywności energetycznej o ok. 8,8% w stosunku do roku bazowego 2014, tzn. redukcji zużycia energii o ok. 3 329 MWh (z ok. 38 005 MWh w 2014 r. do ok. 34 676 MWh w 2020 r.),
- wzrostu udziału energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii w stosunku do roku bazowego 2014 o 4,7 pkt % (z 17,5% - 6 667 MWh w 2014 r. do wartości 22,3% - 7 724 MWh w 2020 r.).

¹⁶ Treść Programu: <https://www.bip.badkowo.ug.gov.pl/plik,3652,uchwala-nr-xv-82-2019-rady-gminy-badkowo-z-dnia-30-grudnia-2019-roku-w-sprawie-przyjecia-programu-ochrony-srodowiska-dla-gminy-badkowo-na-lata-2019-2024-z-perspektywa-do-roku-2026.pdf> (dostęp: 20.12.2024 r.)

¹⁷ Treść Programu: <https://www.bip.badkowo.ug.gov.pl/plik,1361,program-usuwania-wyrobow-zawierajacych-azbest-dla-gminy-badkowo.pdf> (dostęp: 20.12.2024 r.)

Jednym z narzędzi kontroli nad zrównoważonym rozwojem i ochroną środowiska są decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. W latach 2018-2023 wydano je dla budowy dwóch farm fotowoltaicznych na terenie Gminy. Nie zidentyfikowano tu natomiast przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Gmina Bądkowo prowadzi działania związane z edukacją ekologiczną jej mieszkańców poprzez publikowanie na stronie internetowej różnego rodzaju materiałów informacyjnych.

W 2023 roku najczęściej wykorzystywanym źródłem energii na terenie Gminy Bądkowo był węgiel kamienny. Zidentyfikowano 1 060 źródeł ciepła tego typu, co stanowiło ok. 63% wszystkich źródeł ciepła w Gminie. Znaczny udział miał też gaz ziemny (339 źródeł; ok. 20%), przy czym należy pamiętać, że były to instalacje indywidualne, ponieważ w Gminie nie poprowadzono sieci gazowej.

Tab. 15. Źródła energii w Gminie Bądkowo w 2023 roku

Nośnik energii	Liczba źródeł	Udział (%) ¹⁸
węgiel kamienny	1 060	63,17
biomasa, w tym drewno	59	3,52
energia elektryczna	23	1,37
gaz ziemny	339	20,20
olej opałowy	10	0,60
ciepło sieciowe (lokalne kotłownie, elektrociepłownie, biogazownie, spalarnie odpadów)	140	8,34
energia słoneczna (kolektory słoneczne)	12	0,72
energia geotermalna (pompy ciepła)	35	2,09

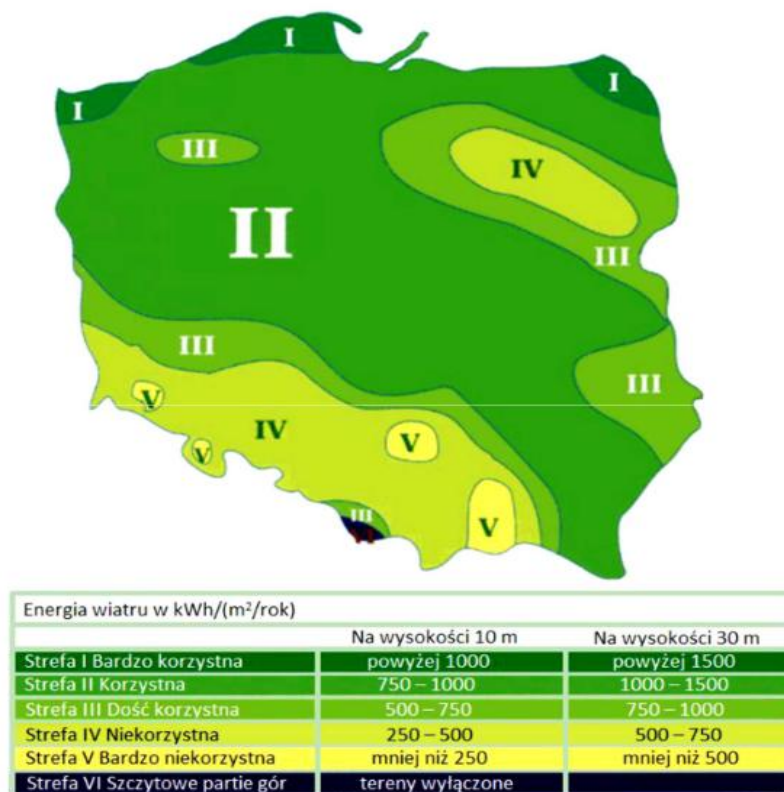
Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

Na przestrzeni ostatnich lat temat zrównoważonego rozwoju oraz transformacji energetycznej stał się nieodłącznym elementem debaty publicznej. W związku z tym, coraz większy nacisk kładziony jest na osiągnięcie neutralności energetycznej oraz dekarbonizację gospodarki, czego efektem jest stopniowe zwiększanie nakładów inwestycyjnych na rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE). Ze względu na specyficzne uwarunkowania geograficzne Polski, najszybciej rozwijającymi się gałęziami OZE są technologie wykorzystujące potencjał wiatrowy, słoneczny oraz geotermalny.

Rycina poniżej przedstawia rozkład energii wiatru w Polsce na wysokości 10 i 30 metrów w podziale na sześć stref. Gmina Bądkowo zlokalizowana jest na obszarze Strefy II, która charakteryzuje się korzystnymi warunkami wietrznymi – jej potencjał energetyczny mieści się w zakresie 750-1000 kWh/(m²/rok) na wysokości 10 m oraz

¹⁸ Suma udziałów nie wynosi 100,00% z powodu zaokrągleń.

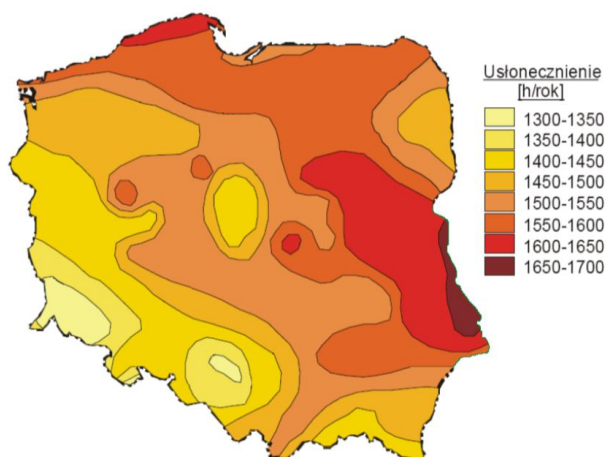
1000-1500 kWh/(m²/rok) na wysokości 30 m. Oznacza to, że Gmina charakteryzuje się dobrymi warunkami do lokalizowania na jej terenie siłowni wiatrowych.



Ryc. 25. Energia wiatru w Polsce w kWh/(m²/rok) na wysokości 10 i 30 metrów

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMGW-PIB.

Średnie roczne sumy uśłonecznienia w Polsce odzwierciedlają potencjał do rozwoju energetyki słonecznej w poszczególnych regionach. Gmina Bądkowo położona jest w obszarze centralnym, dla którego średnie sumy uśłonecznienia w ciągu roku zawierają się w przedziale 1400-1450 h/rok. Są to warunki średnio korzystne do rozwoju energetyki słonecznej.



Ryc. 26. Średnie roczne sumy uśłonecznienia w Polsce

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMGW-PIB.

- płytką (energia pobierana jest z głębokości do 100 m za pomocą pomp ciepła),
- głęboką (energia pobierana jest z wnętrza Ziemi, na głębokości kilku kilometrów).

A geological map of Poland displaying magnetic intensity contours. The map uses a color scale from 40 to 100 mW/m², with red indicating higher intensity and blue indicating lower intensity. Major cities labeled include Gdańsk, Olsztyn, Białystok, Warszawa, Łódź, Wrocław, Poznań, Katowice, Kraków, and Rzeszów. The Baltic Sea is labeled in the north. The map includes a coordinate grid with UTM coordinates (4100000 to 4700000 Easting, 5500000 to 6100000 Northing). Text at the bottom left identifies the Polish Geological Institute, Grant nr 4T12B 006 29, and authors Jan Stanczyk & Dorota Gierlik.

Źródło: Szewczyk J., Gientka D., (2009), Terrestrial heat flow density in Poland – a new approach, Geological Quarterly, 53 (1); http://yadda.icm.edu.pl/baztech/element/bwmeta1.element.baztech-article-BUS6-0018-0047/c/szewczyk_terrestrial_1_2009.pdf (dostęp: 20.12.2024 r.)

Obecnie, na terenie Gminy znajduje się 8 elektrowni wiatrowych, o łącznej mocy 1 875 kW.

2.2.3. Gospodarka odpadami

Za realizację usługi odbioru i transportu odpadów komunalnych oraz ich zagospodarowanie w Gminie Bądkowo odpowiada podmiot wybierany co roku w drodze zamówienia publicznego. W 2024 roku za usługę odpowiadał Zakład Gospodarki Komunalnej i Mechanizacji Rolnictwa sp. z o.o. z siedzibą w Baruchowie. Odpady odbierane są od mieszkańców w podziale na 6 frakcji: metale i tworzywa sztuczne, papier, szkło, surowce biodegradowalne oraz odpady zmieszane i popiół. Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych wygląda następująco:

- niesegregowane odpady komunalne i pozostałości po segregacji:
 - w okresie od 1 kwietnia do 31 października:
 - z obszarów zabudowy budynkami jednorodzinnymi – raz na dwa tygodnie;
 - z obszarów zabudowy budynkami wielolokalowymi – raz na tydzień;
 - w okresie od 1 listopada do 31 marca:
 - z obszarów zabudowy budynkami jednorodzinnymi – raz w miesiącu;
 - z obszarów zabudowy budynkami wielolokalowymi – raz na dwa tygodnie.
- selektywnie zbierane odpady:
 - papier, szkło, metale, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe:
 - z obszarów zabudowy budynkami jednorodzinnymi i wielolokalowymi – raz w miesiącu;
 - odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów:
 - w okresie od 1 kwietnia do 31 października:
 - z obszarów zabudowy budynkami jednorodzinnymi – raz na dwa tygodnie;
 - z obszarów zabudowy budynkami wielolokalowymi – raz na tydzień;
 - w okresie od 1 listopada do 31 marca:
 - z obszarów zabudowy budynkami jednorodzinnymi – raz w miesiącu;
 - z obszarów zabudowy budynkami wielolokalowymi – raz na dwa tygodnie;
- popiół z gospodarstw domowych:
 - z terenów zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej – raz w miesiącu w okresie od 1 października do 30 kwietnia.

Na terenie Gminy nie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnej (PSZOK). Mieszkańcy mogą natomiast korzystać z PSZOK zlokalizowanego w Służewie (gmina Aleksandrów Kujawski).

Przyjmowane są tam następujące rodzaje odpadów komunalnych:

- odpady selektywnie zebrane (papier, szkło, tworzywa sztuczne, metal), w tym opakowania z papieru i tektury, szkła, tworzyw sztucznych i metali oraz opakowania wielomateriałowe,
- odpady zielone,
- odpady komunalne ulegające biodegradacji,
- przeterminowane leki,
- chemikalia (detergenty, rozpuszczalniki, farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice, kwasy, alkalia, środki ochrony roślin),
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzące z prowadzenia drobnych prac niewymagających pozwolenia na budowę, ani zgłoszenia zamiaru prowadzenia robót (nie zanieczyszczone odpady betonowe oraz gruz betonowy i ceglany),
- zużyte opony
- lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć,
- urządzenia zawierające freon,

W latach 2019-2023 liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Bądkowo zmniejszyła się z 3 541 w 2019 r. do 3 461 w 2023. W 2019 roku zebrano 712,5 Mg odpadów, a w kolejnym roku wartość ta wzrosła do 925,6 Mg. Od tego czasu ilość odpadów ogółem spada: aż do 880,0 Mg w 2023 r. Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów znacznie różnił się w poszczególnych latach (np. 74% w 2020 przy 39% w 2021 r.). Ilość zebranych odpadów na mieszkańca była natomiast niemal stała (0,25-0,26 Mg) od 2020 do 2023 roku. We wszystkich latach, poza 2023, Gmina Bądkowo spełniła prawne wymagania dotyczące poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia, odzysku i ograniczenia masy odpadów.

Tab. 16. Stan gospodarki odpadami w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023

		2019	2020	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)		3 541	3 537	3 519	3 536	3 461
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:		712,50	925,60	912,00	886,90	880,00
zmieszane		344,20	236,60	559,70	477,20	452,00
segregowane		368,30	689,00	352,30	409,70	499,00
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów		52%	74%	39%	46%	57%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca		0,20	0,26	0,26	0,25	0,25
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	Gmina	49	80	x	x	x
	wymagany	40	50	x	x	x

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)	Gmina	100	100	91	x	x
	wymagany	60	70	70	x	x
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)	Gmina	32	34	12	x	x
	wymagany	<40	<35	<35	x	x
Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (%)	Gmina	x	x	26	41	29
	wymagany	x	x	>20	>25	>35

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

2.3. Stan finansów samorządowych

2.3.1. Wykonanie budżetu

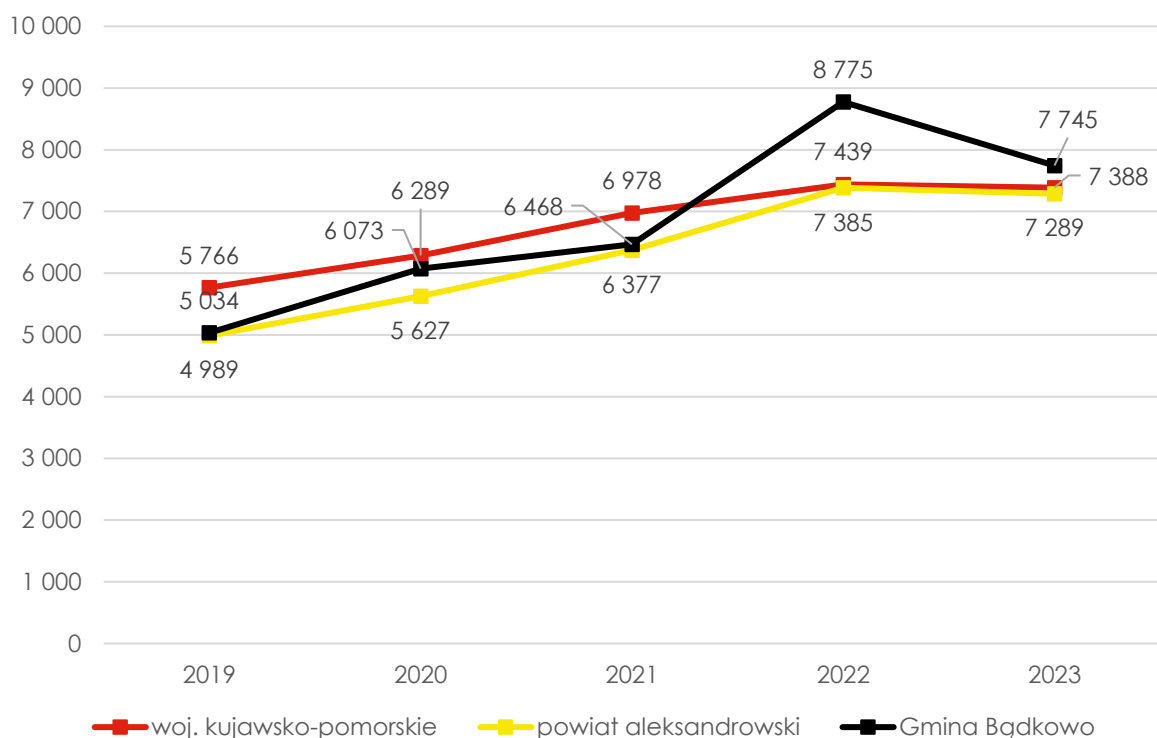
W latach 2018-2022 dochody ogółem Gminy charakteryzowały się stałą tendencją wzrostową (wzrost z ok. 19,2 mln zł w roku 2018 do ponad 36 mln zł w roku 2022), a następnie zmniejszyły się i w 2023 roku wyniosły 31,56 mln zł, tj. o ok. 4,5 mln zł mniej niż w 2022 roku. Udział dochodów bieżących w dochodach ogółem wyniósł 99% w 2018 r., a w kolejnych latach zmniejszał się, by w 2023 wynieść 74%. Było to związane ze znacznym wzrostem dochodów majątkowych po 2020 roku, wynikających w dużej mierze ze zmiany polityki fiskalnej kraju oraz zmniejszenia się wysokości przyznanych dotacji na cele bieżące [m.in. ze względu na przeniesienie obowiązku finansowania Programu Rodzina 500+ (800+) z gmin do ZUS], z jednoczesnym wzrostem wysokości dotacji na inwestycje w ramach Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład.

Tab. 17 Dochody ogółem i dochody bieżące Gminy Bądkowo w latach 2018-2023 (zł)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dochody ogółem	19 249 716,48	21 521 911,95	25 251 536,63	26 713 241,97	36 029 470,87	31 560 662,71
Dochody bieżące	19 103 752,98	20 730 682,33	22 258 243,13	24 310 621,46	30 074 594,99	23 343 488,54

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

W latach 2019-2021 dochody ogółem w przeliczeniu na jednego mieszkańca w Gminie Bądkowo kształtowały się na poziomie pomiędzy średnią gmin powiatu oraz średnią gmin województwa. Znaczący wzrost tych dochodów w Gminie po 2021 roku wynikał przede wszystkim z dotacji z Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład.



Ryc. 28. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Bądkowo na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

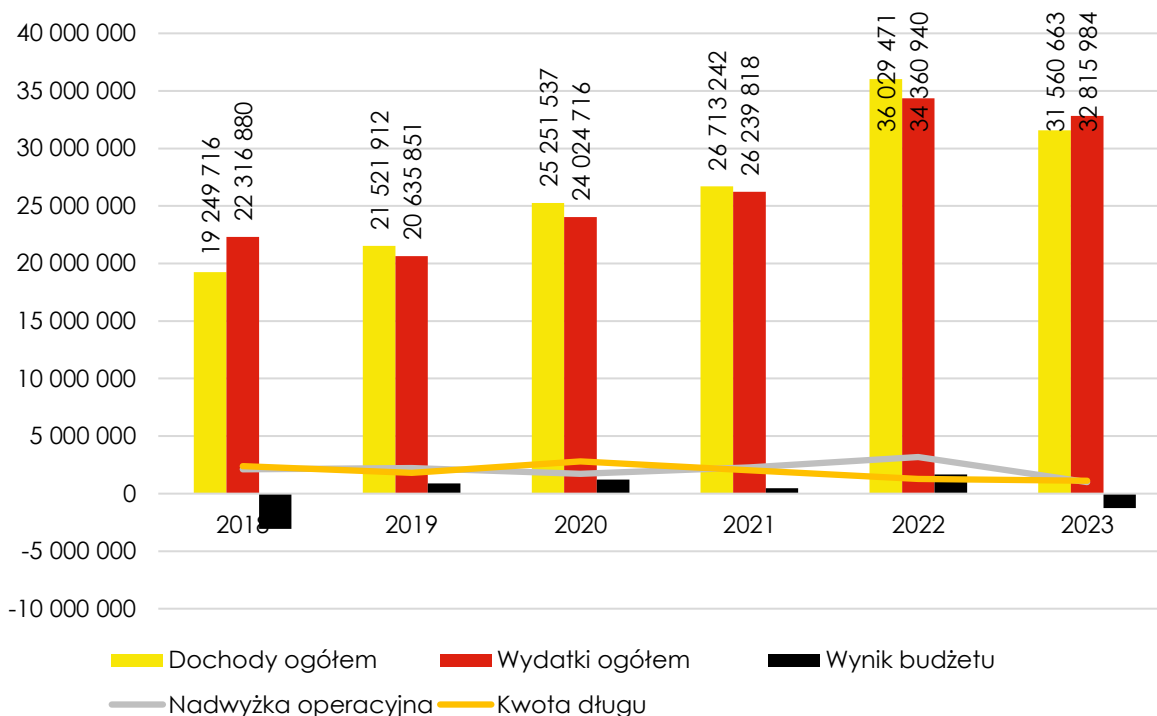
W latach 2018-2023 wydatki ogółem Gminy wzrosły o ponad 10 mln zł. W 2018 roku wyniosły one 22,3 mln zł, z czego ok. 76% stanowiły wydatki bieżące. W kolejnym roku udział ten wzrósł do 90%, a następnie corocznie się zmniejszał, aż do 68% w 2023 r. Sytuacja ta związana była ze wzrostem wydatków majątkowych Gminy finansowanych ze środków zewnętrznych, m.in. wspomnianego wcześniej Programu Polskiego Ładu.

Tab. 18 Wydatki ogółem i wydatki bieżące Gminy Bądkowo w latach 2018-2023 (zł)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wydatki ogółem	22 316 879,91	20 635 851,41	24 024 715,83	26 239 818,18	34 360 939,77	32 815 983,96
Wydatki bieżące	16 982 785,13	18 495 589,00	20 534 849,02	22 019 528,48	26 892 978,56	22 342 044,69

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

W 2018 i 2023 roku wydatki ogółem Gminy Bądkowo przewyższyły dochody ogółem o kolejno ok. 3,1 mln zł i ok. 1,3 mln zł. W pozostałych latach wynik budżetu był dodatni, a w 2022 roku osiągnął najwyższą wartość – ok. 1,7 mln zł. W analizowanym okresie kwota zadłużenia Gminy zmniejszyła się o ponad 50% – w 2018 roku wyniosła 2,4 mln zł, a w 2023 roku – 1,1 mln zł. Przez cały badany okres wartość nadwyżki operacyjnej wynosiła co roku co najmniej 1 mln zł.



Ryc. 29. Wykonanie budżetu Gminy Bądkowo w latach 2018-2023

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

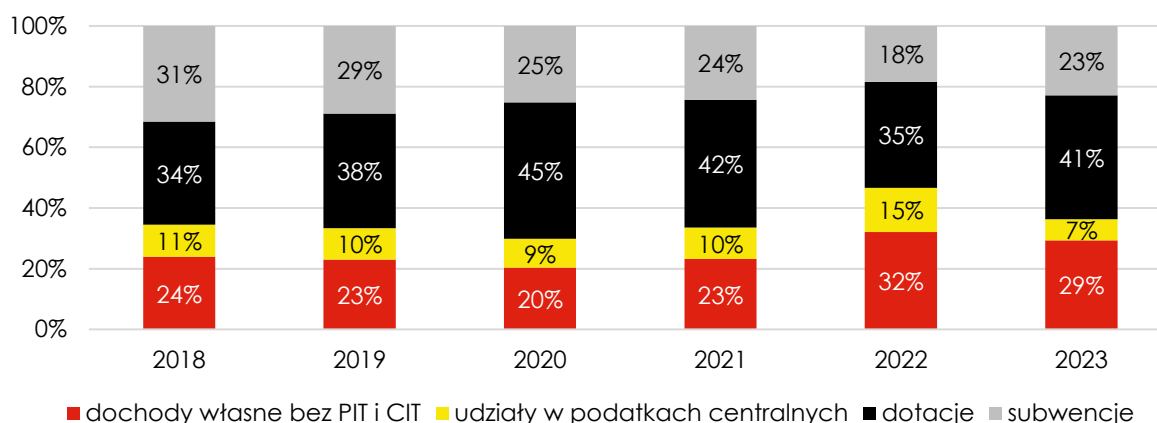
2.3.2. Struktura dochodów i wydatków

Najważniejszą rolę wśród dochodów budżetowych odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Do dochodów własnych zaliczają się przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Dochody te są kluczowe dla gmin, które mogą wpływać na ich wysokość, m.in. poprzez określanie stawek podatkowych, wprowadzanie ulg, zwolnień i umarzanie należności. Dzięki temu gminy mogą oddziaływać m.in. na lokalne podmioty gospodarcze, a tym samym kreować lokalną gospodarkę.

W latach 2018-2023 największy udział w dochodach gminy miały dotacje, które stanowiły średnio ok. 39% dochodów ogółem. Średnie udziały dochodów własnych bez PIT i CIT wyniosły 25%, wpływów z subwencji – 25%, a wpływów z udziału w podatkach centralnych – 10%. Kształtująca się w ten sposób struktura dochodów świadczy o bardzo niskiej samodzielności finansowej Gminy, a w rezultacie jej niewielkich możliwościach wpływania na kształt i strukturę swoich dochodów.

Warto zwrócić uwagę, że jednym z kluczowych czynników wpływających na relatywnie niski udział dochodów własnych (bez PIT i CIT) w strukturze budżetu Gminy jest fakt, że od dłuższego czasu Rada Gminy nie podejmuje decyzji o podwyższeniu lokalnych stawek podatkowych, takich jak podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny czy od środków transportowych. Choć takie podejście może wynikać z troski o mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców – zwłaszcza w kontekście inflacji lub trudności gospodarczych – w dłuższej perspektywie ogranicza ono możliwości zwiększenia bazy dochodowej Gminy. Brak dostosowania stawek do poziomu inflacji powoduje realny spadek wartości dochodów własnych, co skutkuje koniecznością

większego uzależnienia od środków zewnętrznych, takich jak dotacje i subwencje. Konsekwencją takiej polityki fiskalnej jest mniejsza elastyczność budżetowa oraz ograniczona zdolność do finansowania inwestycji z własnych środków. W sytuacji spadku transferów z budżetu państwa lub konieczności realizacji kosztownych zadań własnych, Gmina może napotkać trudności w zabezpieczeniu środków bez konieczności zaciągania zobowiązań.



Ryc. 30. Struktura dochodów Gminy Bądkowo w latach 2018-2023

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

W latach 2018-2023 zdecydowanie największy udział w bazie podatkowej miały wpływy z PIT oraz podatku od nieruchomości. Średnio wyniosły one odpowiednio ok. 2,8 mln zł oraz ok. 2,1 mln zł. Uwagę zwraca też wyjątkowo duża kwota dot. PIT w 2022 roku – wynikała ona jednak przede wszystkim ze zmian wprowadzonych nowelizacją ustawy o dochodach JST¹⁹. W analizowanym okresie Gmina odnotowywała również względnie wysokie wpływy budżetowe z tytułu podatku rolnego (średnio ok. 900 tys. zł). Warto jednak podkreślić, że mimo wysokiego udziału powierzchni gruntów rolnych, w tym gleb wysokiej jakości, osoby pracujące poza rolnictwem przynoszą Gminie ponad dwukrotnie większy dochód niż ten z tytułu podatku rolnego.

Tab. 19. Dochody podatkowe Gminy Bądkowo w latach 2018-2023 (zł)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
PIT	2 019 172,00	2 208 851,00	2 372 224,00	2 755 995,00	5 214 544,57	2 195 637,00
CIT	13 519,81	16 044,01	15 488,79	21 927,65	21 264,00	31 835,00
podatek rolny	844 227,51	862 364,30	888 273,09	922 125,10	906 914,90	969 347,50
podatek od nieruchomości	2 065 446,27	2 025 752,10	2 052 173,29	2 073 913,88	2 215 318,71	2 298 293,34
podatek leśny	3 041,00	3 030,00	2 769,00	2 806,00	2 897,00	3 688,00
podatek od środków transportowych	71 137,70	64 839,00	58 830,00	101 896,66	98 245,00	118 416,00
karta podatkowa	2 390,87	2 282,00	1 830,00	1 824,00	4 182,00	4 844,65

¹⁹ <https://samorząd.pap.pl/kategoria/finanse/ustawa-pozwalajaca-przekazac-samorzadom-blisko-137-mln-zl-w-2022-r-opublikowana-w> (dostęp: 20.12.2024 r.)

podatek od czynności cywilnoprawnych	123 737,00	93 631,88	107 542,54	126 723,36	114 302,95	162 808,46
wpływy z opłaty skarbowej	15 405,29	13 595,00	14 937,00	18 499,00	15 826,00	16 980,00
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

Największy średni udział wydatków Gminy w latach 2018-2023 dotyczył następujących działów: 801 – Oświata i wychowanie (ok. 24% wszystkich wydatków), 855 – Rodzina (ok. 20%), 600 – Transport i łączność (ok. 16%), 750 – Administracja publiczna (ok. 11% oraz 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (ok. 9%). Wydatki w pozostałych działach średnio nie przekraczały 6% całkowitych wydatków Gminy Bądkowo, choć w przypadku działów 900 i 921 ich udziały znacznie zwiększyły się w latach 2021-2023 dzięki wysokim dotacjom z Polskiego Ładu. Należy także podkreślić, że znaczne zmniejszenie się ilości wydatków w Dziale 855 – Rodzina po 2021 r. było spowodowane przede wszystkim przejściem obsługi programu 500+ (800+) przez ZUS²⁰.

Tab. 20. Wydatki Gminy Bądkowo wg działów klasyfikacji budżetowej w latach 2018-2023 (zł)

Dział	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Udział
010	625 291,48	758 439,61	725 247,05	734 797,27	805 228,75	1 268 722,22	3,07%
020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
400	412 329,81	305 133,70	333 027,52	507 339,47	1 230 956,70	1 054 889,27	2,40%
500	367 791,35	0,00	1 207,92	510,11	1 309,65	1 019,50	0,23%
600	5 056 530,91	1 994 457,53	3 139 456,96	2 165 532,63	5 911 620,95	7 127 844,16	15,83%
630	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
700	335 206,63	237 005,07	325 521,07	238 382,96	217 919,34	294 231,15	1,03%
710	7 038,88	8 477,19	13 367,50	7 398,20	11 159,87	19 309,70	0,04%
720	18 775,95	73 885,83	38 598,61	16 858,25	36 155,02	0,00	0,11%
750	1 911 835,62	1 939 877,51	2 114 053,75	2 208 819,66	3 471 998,14	5 719 914,04	10,83%
751	49 180,32	44 040,57	43 075,04	1 000,00	1 000,00	52 393,00	0,12%
752	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
754	179 927,71	389 690,10	137 163,86	103 760,79	205 173,88	808 721,58	1,14%
755	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
757	23 011,60	47 299,18	23 199,99	26 996,32	79 999,88	91 182,28	0,18%
758	97 519,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00	0,00	0,06%
801	5 437 153,60	5 551 758,75	6 033 969,76	6 139 334,78	7 090 939,56	8 870 588,33	24,39%
803	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
851	47 917,90	53 480,03	33 715,90	88 071,72	138 513,71	133 546,23	0,31%
852	987 703,91	1 357 044,33	1 406 172,42	1 540 898,19	2 320 504,22	1 645 011,48	5,77%
853	0,00	0,00	60 311,50	0,00	3 625 080,00	3 978,00	2,30%
854	210 043,97	203 431,98	201 035,88	191 261,39	70 960,00	77 560,00	0,59%
855	4 831 504,97	5 619 795,26	7 109 247,81	6 921 915,81	4 334 924,45	2 771 329,83	19,69%
900	1 160 716,67	1 491 740,45	1 873 023,30	3 622 984,68	4 178 193,12	1 509 596,89	8,63%

²⁰ <https://www.zus.pl/-/zus-przygotowany-do-obslugi-programu-rodzina-500-plus> (dostęp: 20.12.2024 r.)

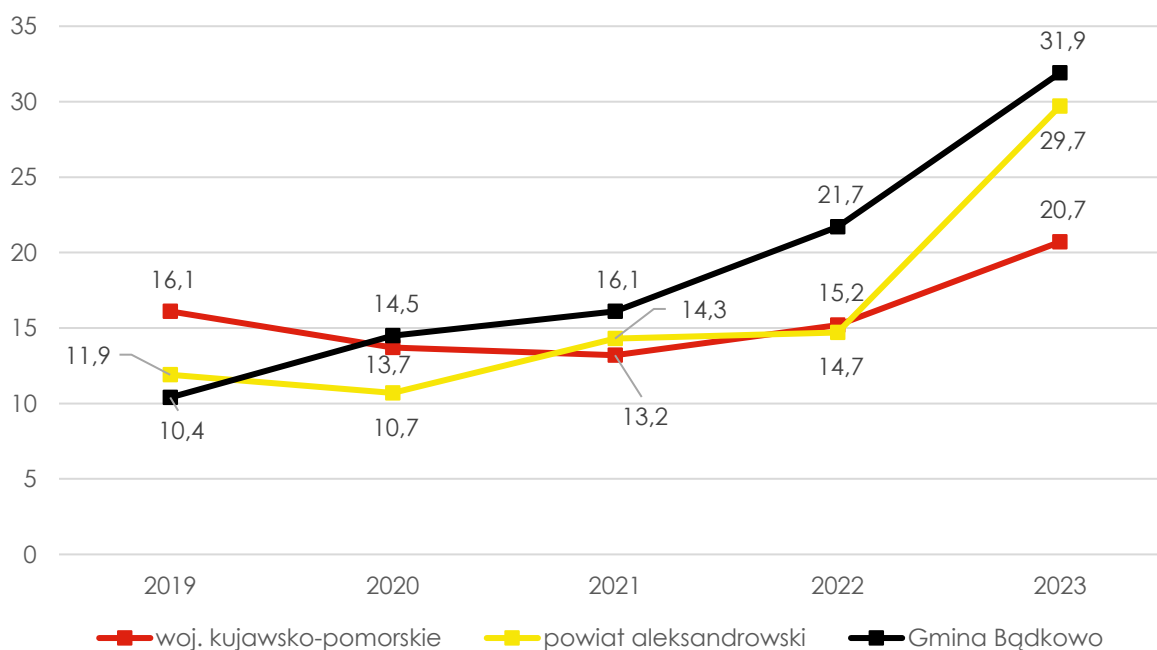
921	416 054,46	427 222,66	322 176,75	1 034 292,83	502 336,71	1 232 033,92	2,45%
926	141 345,17	133 071,66	91 143,24	689 663,12	124 965,82	134 112,38	0,82%
SUMA	22 316 879,91	20 635 851,41	24 024 715,83	26 239 818,18	34 360 939,77	32 815 983,96	100,00%

Legenda:

010 – Rolnictwo i łowiectwo, 020 – Leśnictwo, 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę, 500 – Handel, 600 – Transport i łączność, 630 – Turystyka, 700 – Gospodarka mieszkaniowa, 710 – Działalność usługowa, 720 – Informatyka, 750 – Administracja publiczna, 751 – Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, 752 – Obrona narodowa, 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, 755 – Wymiar sprawiedliwości, 757 – Obsługa długu publicznego, 758 – Różne rozliczenia, 801 – Oświata i wychowanie, 803 – Szkolnictwo wyższe, 851 – Ochrona zdrowia, 852 – Pomoc społeczna, 853 – Pozostałe zadania w zakresie pomocy społecznej, 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza, 855 – Rodzina, 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, 926 – Kultura fizyczna i sport.

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Gminy Bądkowo w latach 2019-2022 był zbliżony do średnich wszystkich gmin powiatu i wszystkich gmin województwa i wyniósł między 10,4% a 14,5%. W kolejnych latach udział ten znacznie się zwiększał, aż do 31,9% w 2023 roku, co było związane przede wszystkim z dotacjami z Polskiego Ładu, które w wyjątkowy sposób zwiększyły gminne wydatki na inwestycje.



Ryc. 31. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Do najbardziej kapitałochłonnych inwestycji zrealizowanych w ostatnich latach na terenie Gminy zalicza się następujące przedsięwzięcia (w nawiasach koszty inwestycji):

- 2023: modernizacja dróg wraz z infrastrukturą drogową na terenie gminy Bądkowo (4 093 968,25 zł), zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii

w gminie Bądkowo (1 128 402,00 zł), poprawa jakości infrastruktury społecznej poprzez jej modernizację (3 075 956,04 zł);

- 2022: przebudowa dróg o nr 160747C, 160726C, 160727C i 160724C oraz drogi wewnętrznej dz. nr 215/1 Bądkowo (3 151 498,52 zł), modernizacja oczyszczalni ścieków wraz z zakupem zestawu asenizacyjnego (2 438 782,50 zł);
- 2021: modernizacja oczyszczalni ścieków w Kujawce - etap II (1 694 448,00 zł), modernizacja Stadionu Sportowego (539 865,43 zł), modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Bądkowie (491 354,25 zł).

2.3.3. Fundusze Europejskie 2014-2020

Gmina Bądkowo pozyskała dofinansowania z Funduszy Europejskich w perspektywie 2014-2020 w kwocie ponad 2,5 mln zł. Zrealizowane projekty dotyczyły przede wszystkim inwestycji zarówno infrastrukturalnych, jak i związanych z edukacją i rozwojem kompetencji.



Tab. 21 Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020 w Gminie Bądkowo

Tytuł projektu	Program/Fundusz	Wartość dofinansowania (zł)
Rozwój kompetencji kluczowych uczniów Szkoły Podstawowej w Gminie Bądkowo	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	481 718,25
Otwarcie Klubu Dziecięcego w gminie Bądkowo szansą powrotu rodzica na rynek pracy	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	541 864,27
Aktywni Bądkowianie	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	375 516,00
Nowoczesna edukacja kluczem do sukcesu	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	189 045,25
Przebudowa drogi gminnej nr 160736C Wójtówka - Łówkowice od km 1+253,00 do km 3+113,00	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	478 005,00
Przebudowa targowiska stałego „Mój Rynek” wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Bądkowie	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	202 624,00
Otwarta Strefa Aktywności zlokalizowana w miejscowości Toporzyszczewo Stare	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	21 914,00
Podniesienie kompetencji cyfrowych mieszkańców województw: kujawsko-pomorskiego i łódzkiego	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	61 800,00
Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach ZDALNA SZKOŁA	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	114 810,00
Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	120 546,15
Cyfrowa Gmina	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	125 610,00

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

2.3.4. Rządowy Fundusz Polski Ład i Rządowy Programy Odbudowy Zabytków

Rządowy Fundusz Polski Ład to Program Inwestycji Strategicznych, który miał na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK). Rządowy Program Odbudowy Zabytków, także realizowany przez promesy BGK, ma z kolei na celu odbudować blask zabytków w całej Polsce. Gmina Bądkowo pozyskała w ten sposób dotacje na inwestycje na łączną kwotę ponad 26 mln zł.

Tab. 22. Inwestycje w Gminie Bądkowo zrealizowane przy dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych i Rządowego Programu Odbudowy Zabytków

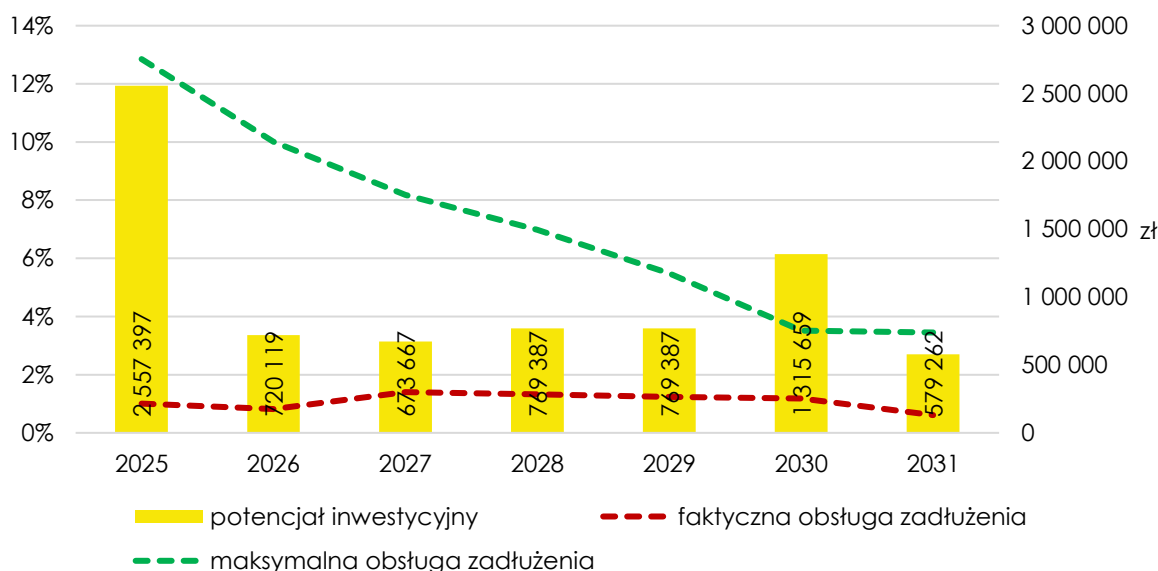
Inwestycja	Program/Fundusz	Wartość dofinansowania (zł)
Przebudowa dróg 160747 C Toporzyszczewo 1710 m; 160726 C Żabieniec 998 m; 160727 C Kol. Łowiczek 600 m; 160724 C Kol. Łowiczek - Łowiczek, dz. nr 215/1 Bądkowo 921 m	RZĄDOWY FUNDUSZ POLSKI ŁAD: PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH (Edycja 1)	2 993 923,59
Modernizacja oczyszczalni ścieków w Kujawce wraz z zakupem zestawu asenizacyjnego	RZĄDOWY FUNDUSZ POLSKI ŁAD: PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH (Edycja 1)	2 280 00,00
Modernizacja dróg wraz z infrastrukturą drogową na terenie gminy Bądkowo	RZĄDOWY FUNDUSZ POLSKI ŁAD: PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH (Edycja 2)	3 704 066,52
Poprawa jakości infrastruktury społecznej poprzez jej modernizację	RZĄDOWY FUNDUSZ POLSKI ŁAD: PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH (Edycja 2)	2 550 000,00
Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w gminie Bądkowo	RZĄDOWY FUNDUSZ POLSKI ŁAD: PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH (Edycja 2)	1 176 562,65
Modernizacja dróg wraz z infrastrukturą drogową na terenie gminy Bądkowo	RZĄDOWY FUNDUSZ POLSKI ŁAD: PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH (Edycja 8)	4 831 047,05
Modernizacja infrastruktury społecznej znajdującej się w gminie Bądkowo	RZĄDOWY FUNDUSZ POLSKI ŁAD: PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH (Edycja 8)	1 085 950,81
Remont wnętrza zabytkowego drewnianego kościoła pw. Świętego Krzyża w Łowiczku z 1711 roku	RZĄDOWY PROGRAM ODBUDOWY ZABYTKÓW	500 000,00
Remont zabytkowej drewnianej dzwonnicy w zespole kościoła parafialnego pw. Świętego Krzyża w Łowiczku	RZĄDOWY PROGRAM ODBUDOWY ZABYTKÓW	150 000,00
Rewitalizacja parku dworskiego w Bądkowie	RZĄDOWY PROGRAM ODBUDOWY ZABYTKÓW	500 000,00
Remont zabytkowego kościoła parafialnego rzymskokatolickiego pw. św. Mateusza w Bądkowie	RZĄDOWY PROGRAM ODBUDOWY ZABYTKÓW	500 000,00

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

W ostatnich latach Gmina Bądkowo otrzymała także dofinansowania z wielu innych funduszy/programów krajowych, takich jak: Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych, Fundusz Dróg Samorządowych/Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025, Resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch +” 2020 czy Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

2.3.5. Potencjał inwestycyjny

Zgodnie z treścią art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, 1572, 1717, 1756), dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć maksymalnej wartości indywidualnie liczonego wskaźnika obsługi zadłużenia. Zgodnie z treścią Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2025-2031 (WPF) Gmina Bądkowo w kolejnych latach będzie miała zdolność do obsługi dodatkowych zobowiązań, a jej potencjał inwestycyjny wyniesie łącznie ok. 7,4 mln zł, z czego największa część, ok. 1/3, przypada na 2025 rok. Należy mieć jednak na uwadze, że dane zawarte w WPF najbardziej precyzyjnie odnoszą się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny Gminy przedstawia również szacunkowe wartości.



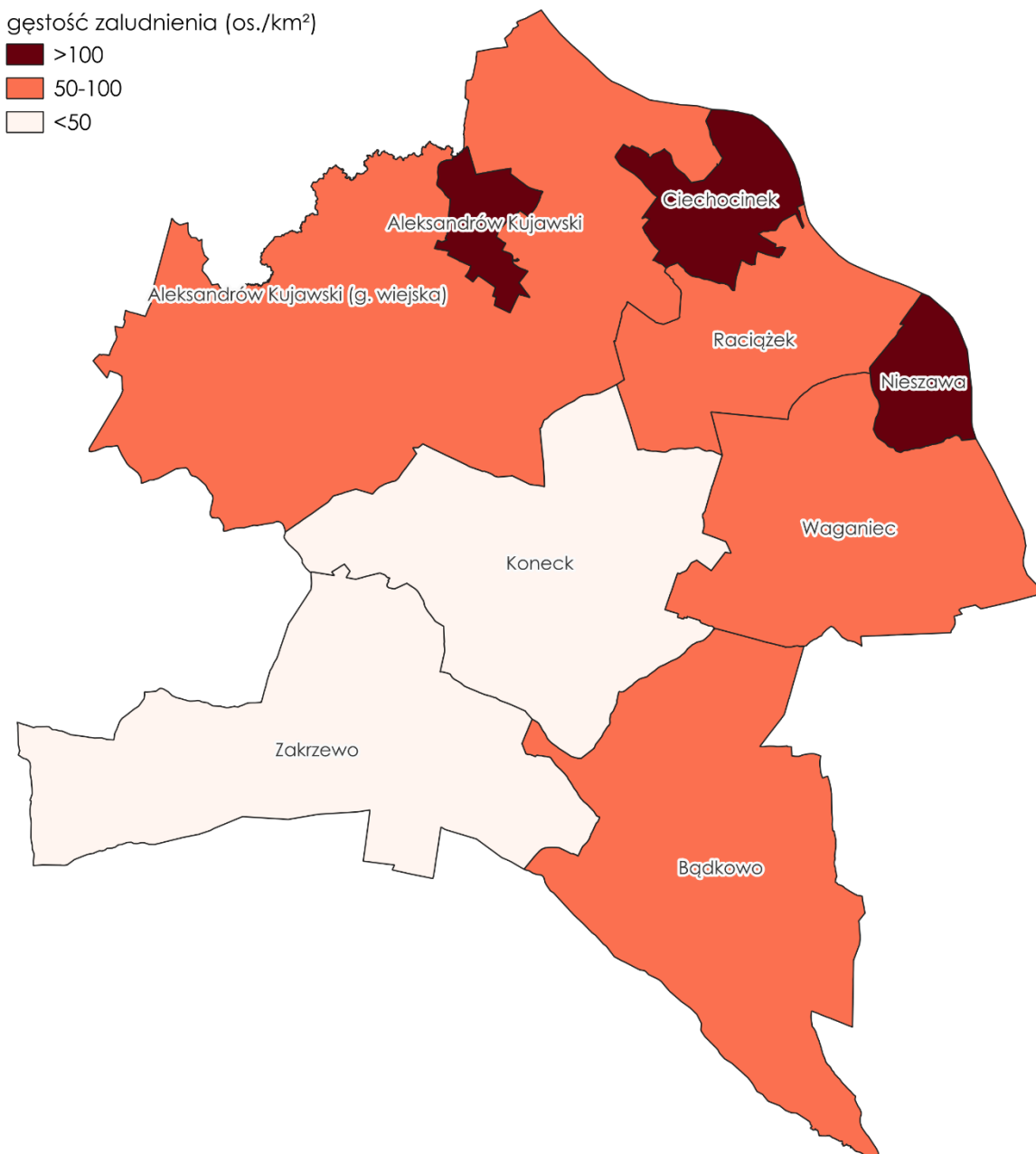
Ryc. 32. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Bądkowo w latach 2025-2031

Źródło: opracowanie własne na podstawie treści Uchwały nr IX/41/2024 Rady Gminy Bądkowo z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bądkowo na lata 2025-2031.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY BĄDKOWO

3.1. Demografia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 roku Gminę Bądkowo zamieszkiwało 4 049 osób, co stanowiło 8% ludności powiatu aleksandrowskiego. W tym samym roku gęstość zaludnienia na jej terenie wyniosła 50,6 os./km², co stanowiło niski wynik wśród gmin w powiecie. Największą gęstość zaludnienia odnotowano w gminie miejskiej Aleksandrów Kujawski (1 639,1 os./km²), z kolei najniższą – w gminie Zakrzewo (44,0 os./km²).



Ryc. 33. Gęstość zaludnienia w powiecie aleksandrowskim w 2023 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz GUGiK.

W latach 2019-2023 liczba ludności w powiecie aleksandrowskim zmniejszyła się z 55 066 do 53 458 (o ok. 3%). W tym okresie w 7 gminach na 9 nastąpił spadek liczby mieszkańców; jedynie w gminie wiejskiej Aleksandrów Kujawski oraz gminie Raciążek ludności przybyło. Populacja Gminy Bądkowo w 2019 r. wyniosła 4 222 osoby i do 2023 zmniejszyła się do 4 049 osób (zmiana wynosząca ok. -4%).

Tab. 23. Zmiany liczby ludności w powiecie aleksandrowskim 2019-2023

JST	2019	2020	2021	2022	2023	udział w 2023	średnia dynamika
powiat aleksandrowski	55 066	54 334	54 003	53 736	53 458	100%	99,3%
Aleksandrów Kujawski	12 102	11 770	11 627	11 536	11 474	21%	98,7%
Ciechocinek	10 618	10 445	10 349	10 266	10 153	19%	98,9%
Nieszawa	1 843	1 775	1 762	1 753	1 740	3%	98,6%
Aleksandrów Kujawski (g. wiejska)	11 943	11 911	11 954	11 995	12 023	22%	100,2%
Bądkowo	4 222	4 156	4 114	4 081	4 049	8%	99,0%
Koneck	3 125	3 144	3 147	3 115	3 101	6%	99,8%
Raciążek	3 138	3 227	3 202	3 179	3 160	6%	100,2%
Waganiec	4 566	4 496	4 446	4 436	4 415	8%	99,2%
Zakrzewo	3 509	3 410	3 402	3 375	3 343	6%	98,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba ludności w jednostkach samorządu terytorialnego kształtowana jest przez dwie zmienne: przyrost naturalny oraz saldo migracji. Przyrost naturalny to różnica pomiędzy liczbą żywych urodzeń a liczbą zgonów, natomiast saldo migracji to różnica między liczbą zameldowanych a liczbą wymeldowanych na danym obszarze.

Wartość przyrostu naturalnego w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców w 2023 roku była ujemna we wszystkich gminach powiatu aleksandrowskiego. W Gminie Bądkowo wyniosła ona -5,89 i była niższa od średniej dla gmin powiatu (-5,34) oraz całego województwa (-4,40). Średnia zmiana wskaźnika od 2019 roku w Gminie wyniosła -0,83, co świadczy o pogłębianiu się niekorzystnego trendu demograficznego.

Wartość salda migracji w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców była z kolei ujemna w 6 na 9 gmin powiatu. Jedynie w Ciechocinku, gminie wiejskiej Aleksandrów Kujawski oraz Raciążku różnica między liczbą zameldowanych a wymeldowanych w 2023 roku była dodatnia. Wartość wskaźnika dla Gminy Bądkowo wyniosła -1,47, a średnia zmiana tej wartości od 2019 r.: 1,33.

Tab. 24. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2023 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2019 r.	2023 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2019 r.
woj. kujawsko-pomorskie	-4,40	-0,77	-1,01	0,07
powiat aleksandrowski	-5,34	-0,48	0,39	0,19

Aleksandrów Kujawski	-6,02	-0,87	-0,96	1,45
Ciechocinek	-8,52	-0,53	1,37	-1,64
Nieszawa	-6,88	1,65	-5,16	2,49
Aleksandrów Kujawski (g. wiejska)	-2,09	-0,50	4,59	-0,70
Bądkowo	-5,89	-0,83	-1,47	1,33
Koneck	-1,61	0,16	-4,50	0,94
Raciążek	-11,35	-1,50	1,58	1,58
Waganiec	-2,04	-0,18	-2,04	-0,57
Zakrzewo	-5,65	0,23	-1,19	0,63

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Osoby w wieku 25-34 stanowią grupę, która w znaczący sposób wpływa na kształt lokalnej sytuacji demograficznej – osoby znajdujące się w tym przedziale wiekowym są najbardziej skłonne do założenia rodziny, wyboru „miejsca do życia”, kupna mieszkania oraz podjęcia stałej pracy – a co za tym idzie zapewnienia zastępowalności pokoleń. Wysoki odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w danej społeczności wiąże się z kolei z koniecznością zwiększenia wydatków w takich obszarach jak zdrowie i usługi społeczne oraz dostosowania infrastruktury do ich potrzeb.

W 2019 roku udział mieszkańców w wieku 25-34 lata na terenie Gminy wyniósł 14,47%, a do 2023 roku zmniejszył się do 11,40%. W 2019 była to wartość wyższa niż średnia dla gmin powiatu (14,35%) oraz województwa (13,96%), natomiast w 2023 r. – niższa (powiat: 11,83%, województwo: 12,71%). Przedstawione zmiany, zarówno na poziomie Gminy, powiatu, jak i województwa są niekorzystne, ponieważ wskazują na odpływ ludzi młodych z tych terenów.

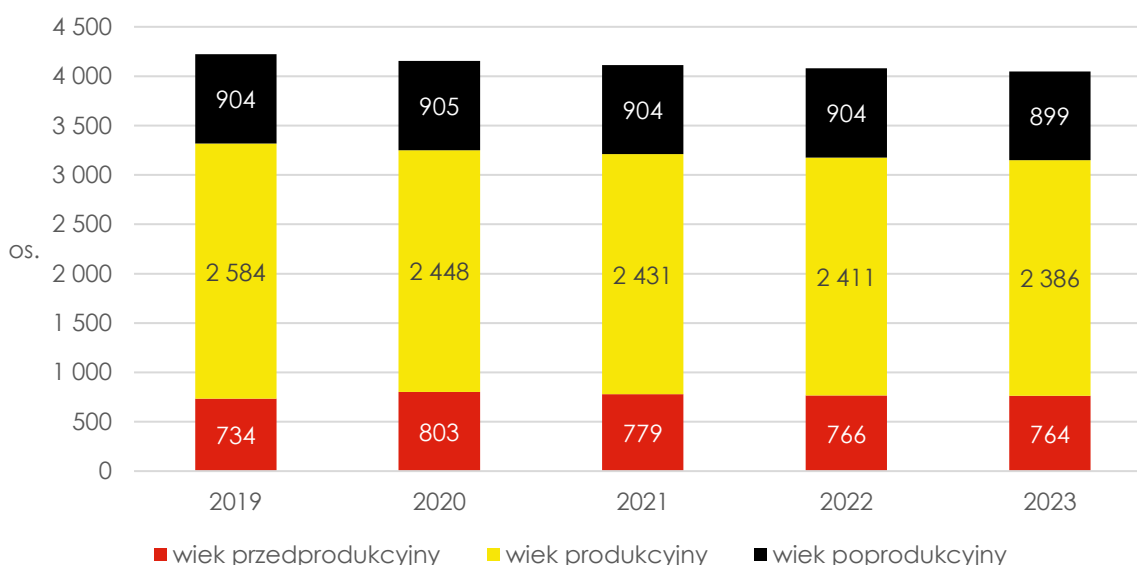
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w Gminie w 2019 roku stanowiła 26,20% liczby ludności w wieku produkcyjnym (przy średnich: 27,50% w powiecie i 26,40% w województwie). Do 2023 r. wartość ta wzrosła do 29,50% (przy 32,80% w powiecie i 31,10% w województwie). Oznacza to, że w Gminie Bądkowo negatywne zmiany demograficzne następują dwutorowo: spada udział ludności w wieku kreatywnym i jednocześnie wzrasta tzw. senioralne obciążenie demograficzne.

Tab. 25. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Bądkowo w 2019 i 2023 roku na tle powiatu i województwa

JST	udział mieszkańców w wieku 25-34 lat w ludności ogółem (%)			ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2019	2023	dynamika	2019	2023	dynamika
woj. kujawsko-pomorskie	13,96	12,71	91%	26,40	31,10	118%
powiat aleksandrowski	14,35	11,83	82%	27,50	32,80	119%
Gmina Bądkowo	14,47	11,40	79%	26,20	29,50	113%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przedstawione powyżej dane znajdują swoje odzwierciedlenie w strukturze ludności wg grup produkcyjnych. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym co prawda wzrosła w latach 2019-2020 z 734 do 803, natomiast od 2020 r. corocznie malała. Liczba osób w wieku produkcyjnym każdego roku w badanym okresie malała, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym utrzymywała się na niemal stałym poziomie w latach 2019-2022, a następnie nieznacznie zmalała. W całym badanym okresie liczba osób w wieku poprodukcyjnym przewyższała już liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Z przedstawionych danych wynika, iż w przyszłości konieczne może okazać się zwiększenie nakładów finansowych przez Gminę na świadczenia społeczne oraz usługi opiekuńcze dla osób starszych oraz utrzymanie aktywności społecznej tej grupy mieszkańców.



Ryc. 34. Struktura ludności w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2. Kapitał społeczny

3.2.1. Żłobki i przedszkola

W Gminie Bądkowo funkcjonuje jedna placówka świadcząca opiekę nad dziećmi do lat 3 – Klub Dziecięcy „Chatka Puchatka” w miejscowości Bądkowo, prowadzony przez Gminę, oferujący 20 miejsc opieki dla najmłodszych dzieci. Na terenie Gminy działa ponadto Przedszkole Samorządowe w Zespole Szkolno-Przedszkolnym (ZSP) w Bądkowie oraz oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w ZSP w Bądkowie. W roku szkolnym 2023/2024 z opieki przedszkolnej w Gminie Bądkowo korzystało łącznie 118 dzieci.

Tab. 26. Przedszkola w Gminie Bądkowo w roku szkolnym 2023/2024

Nazwa przedszkola/oddziału/punktu przedszkolnego	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Przedszkole Samorządowe w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bądkowie	46	2	23	7:00-15:30
Szkoła Podstawowa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bądkowie - oddziały przedszkolne	72	4	18	7:00-15:30

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

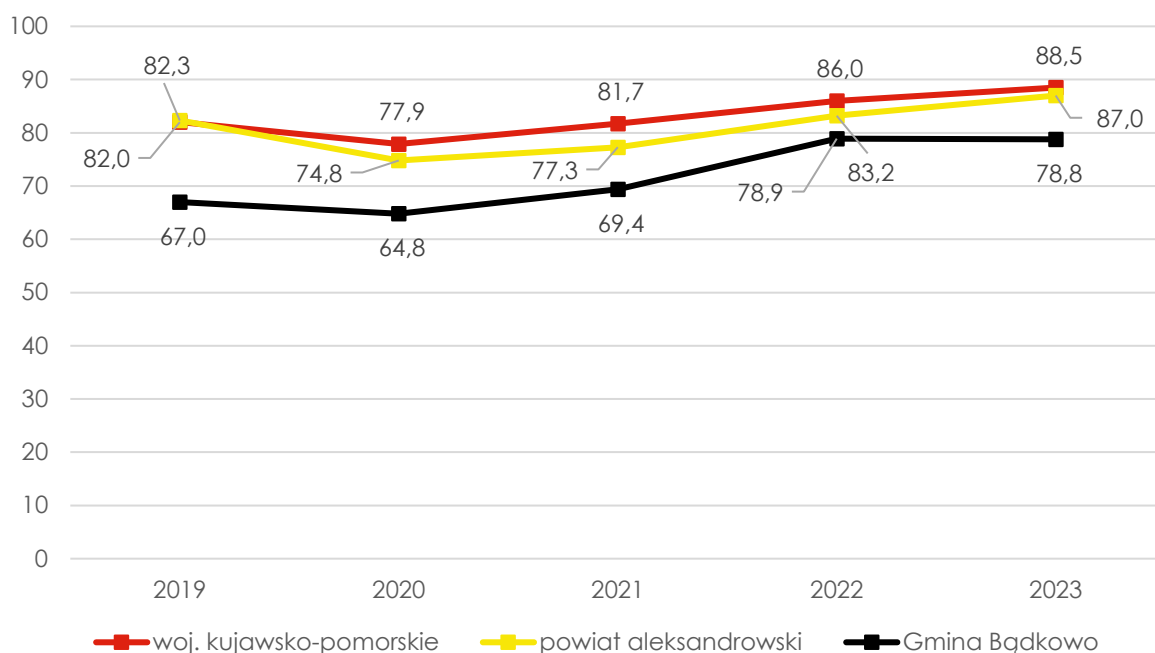
Liczba dzieci z terenu innych gmin, uczęszczających do przedszkoli w Gminie Bądkowo, wzrosła z 4 w roku szkolnym 2019/20 do 10 w roku 2023/24. Miesięczny koszt utrzymania dziecka w przedszkolu w Gminie wzrósł z ok. 1 127 zł w roku szkolnym 2019/2020 do ok. 1 715 zł w roku 2021/22, by później zmaleć do ok. 841 zł w roku szkolnym 2023/24.

Tab. 27 Opieka przedszkolna w Gminie Bądkowo

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie gminy	4	5	8	10	10
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym (zł)	1 126,68	1 629,95	1 714,62	1 301,78	840,63

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

Według danych GUS udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Bądkowo w 2019 roku wyniósł 67% i był zdecydowanie niższy niż średnie dla wszystkich gmin w powiecie (82,3%) i województwie (82,0%). W 2020 r. odsetek ten zmalał na wszystkich badanych poziomach odniesienia, a następnie corocznie wzrastał. W 2023 r. udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wyniósł w Gminie 78,8%, wciąż był jednak znacznie niższy niż średni w powiecie (87,0%) i w województwie 88,5%).



Ryc. 35. Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Bądkowo na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2.2. Szkoły

W roku szkolnym 2023/24 na terenie Gminy Bądkowo funkcjonowała jedna szkoła podstawowa, działająca w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bądkowie. Kształciło się w niej 317 uczniów.

Tab. 28. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Bądkowo w 2023 roku

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli	Zmianowy system pracy
Szkoła Podstawowa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bądkowie	317	16	20	41,6	nie

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

Szkoła ta zapewniała swoim uczniom 21 sal lekcyjnych, 30 komputerów i 24 projektory multimedialne oraz szafki dla każdego ucznia. Uczniom zapewnione było wsparcie psychologiczne i opieka pielęgniarki. Świetlica szkolna działała w godzinach 6:30-16:30.

Tab. 29. Stan bazy dydaktycznej w szkole na terenie Gminy Bądkowo

	SP w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bądkowie
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	21
Stan obiektów sportowych/sal gimnastycznych	dobry
Pracownie językowe	nie
Klasy dwujęzyczne/sportowe/integracyjne	nie
Komputery do użytku uczniów (szt.)	30
Projektory multimedialne (szt.)	24
Kamery - monitoring szkolny	nie
Szafki dla każdego ucznia	tak
Świetlice (godziny otwarcia)	6:30-16:30
Parkingi dla kadry/rodziców	tak
Gabinet pielęgniarki	tak
Wsparcie psychologiczne	tak

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

W roku szkolnym 2019/20 łączna liczba uczniów uczęszczających do szkoły na terenie Gminy Bądkowo wraz z klasami „0” wyniosła 391. Od roku szkolnego 2021/22, gdy osiągnęła maksymalną wartość w badanym okresie (398), zaczęła spadać, do 352 uczniów w roku szkolnym 2023/24. Zmiany tej liczby w części spowodowane były reformą oświatową (m.in. półtora rocznika opuszczające szkołę w latach 2021/2022 i 2022/2023 oraz tzw. pusty rocznik w ósmych klasach w roku 2023/24). Liczba uczniów z terenu Gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin, wyniosła 47 w roku szkolnym 2019/20, a do 2023/24 wzrosła do 69.

Tab. 30. Liczba uczniów zamieszkujących Gminę Bądkowo uczęszczająca do szkół na terenie Gminy

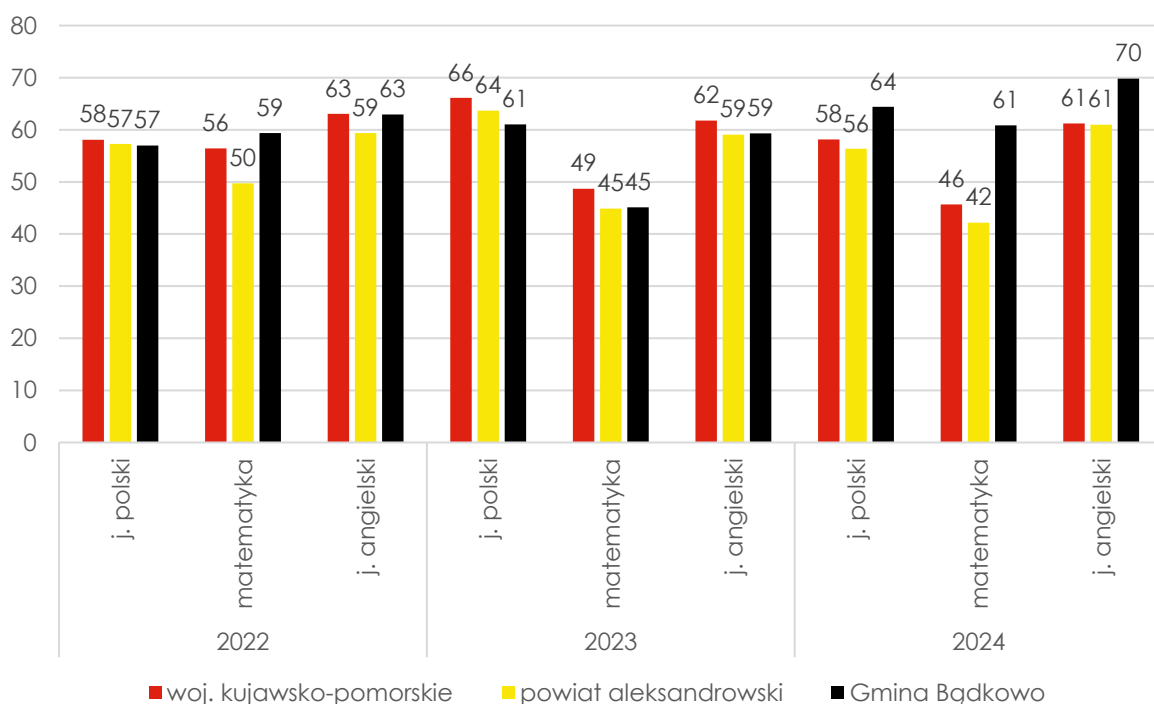
Rok szkolny	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Bądkowo wraz z klasami „0” (os.)	391	377	398	381	352

Liczba uczniów z terenu Gminy Bądkowo, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin (os.)	50	47	58	56	69
---	----	----	----	----	----

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

Badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów może przybierać różne formy. Jednym z wykorzystywanych do tego celu narzędzi są wyniki egzaminów. W celu przeanalizowania poziomu nauczania w na terenie Gminy Bądkowo porównano średnie wyniki uczniów szkoły podstawowej z egzaminu ósmoklasisty ze średnimi wynikami uczniów wszystkich gmin powiatu oraz województwa.

W latach 2022-2023 średni wyniki uczniów SP w Bądkowie były zbliżone do średnich powiatowych i wojewódzkich, natomiast w 2024 roku nastąpiła pod tym względem znaczna poprawa, jednak należy pamiętać o wspomnianym wcześniej tzw. pustym roczniku, który zmniejsza reprezentatywność danych dla tego roku.



Ryc. 36. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Bądkowo w latach 2022-2024 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MEN:

<https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/> (dostęp: 20.12.2024 r.).

W ostatnich latach w szkole podstawowej realizowano/organizowano m.in. następujące:

- **projekty edukacyjne:** „Umiem pływać”, „Poznaj Polskę”, „Edukacja z wojskiem”, „Rozwój kompetencji kluczowych uczniów Szkoły Podstawowej w Gminie Bądkowo”;

- **zawody sportowe/turnieje:** mistrzostwa szkoły w biegach przełajowych, Mikołajkowy Turniej Tenisa Stołowego, rozgrywki sportowe z okazji obchodów Dnia Dziecka, turniej piłki siatkowej wspierający WOŚP;
- **formy wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami:** zajęcia: emocjonalno-społeczne, rewalidacyjne, korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, rozwijające zainteresowania, logopedyczne, z psychologiem, z pedagogiem i pedagogiem specjalnym.

Uczniowie szkoły brali ponadto udział w następujących konkursach:

- **wojewódzkie:** konkursy przedmiotowe Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty; Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy "KASPER"; XII. edycja Wojewódzkiego Konkursu Interdyscyplinarnego o Wielkich Polakach; XVI Wojewódzki Konkurs im. gen. bryg. prof. Elżbiety Zawackiej „Oni tworzyli naszą historię”; XIII Wojewódzki Przegląd Muzyczny „King of the stage”; Mistrzostwa Województwa w piłce siatkowej chłopców; VIII Wojewódzki Konkurs Krasomówczy pt. „Tu jestem”;
- **krajowe:** XIII Ogólnopolski Konkurs Historyczno-Literacki „Polskie więźniarki w Ravensbruck” pod patronatem Stowarzyszenia Rodzin Więźniarek Niemieckiego Obozu Koncentracyjnego Ravensbruck; Ogólnopolski konkurs „Wyrok na ziemiaństwo – 80 lat od komunistycznej reformy rolnej”; Ogólnopolski Konkurs Plastyczny dla Dzieci „Bezpiecznie na wsi mamy, bo o zdrowie dbamy”; Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Turystyczno-Krajoznawczy „Poznajemy Ojcowiznę”; Ogólnopolski Konkurs Przedmiotowy Leon; Ogólnopolski konkurs wokalny „Od serca”; Ogólnopolski festiwal „Muzyczne talenty – edycja zimowa 2024”; Ogólnopolski Konkurs Piosenki Online „Pod choinką”; Ogólnopolski festiwal „Śpiewaj razem z nami”; Ogólnopolski konkurs „Zaśpiewaj to” Zima 2023; Ogólnopolski festiwal kolęd i pastorałek w Rzeszowie „Świąteczne spotkanie”; XI Ogólnopolski Festiwal Kolęd i Pastorałek GLORIA w Kielcach; I Ogólnopolski Festiwal Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „Krok do sławy” oraz XVIII Ogólnopolska Franciszkańska Olimpiada Wiedzy o św. Maksymilianie.

W latach szkolnych 2019/20-2023/24 uczniowie szkoły otrzymywali stypendia naukowe, sportowe oraz artystyczne w kwocie 1 000 zł na osobę na rok.

Tab. 31. Stypendium dla uczniów Szkoły Podstawowej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bądkowie

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
liczba uczniów otrzymujących stypendium	23	22	19	30	21
łączna kwota przyznanego stypendium (zł)	23 000	22 000	19 000	30 000	21 000

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

W 2023 r. Gmina Bądkowo przeznaczyła na wydatki związane z oświatą i wychowaniem ok. 8,87 mln zł, czyli kwotę zdecydowanie wyższą niż w pozostałych analizowanych latach, co wynikało jednak w dużej mierze ze zwiększonych wydatków

inwestycyjnych, przeznaczonych na zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii, tj. montaż instalacji fotowoltaicznej oraz pomp ciepła w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bądkowie. Wydatki majątkowe we wcześniejszych latach były zazwyczaj dużo mniejsze. Stopień pokrycia wydatków oświatowych przez subwencję oświatową corocznie malał, z 76% w 2019 roku do 50% w 2023 (55% bez wyjątkowo wysokich wydatków majątkowych). Biorąc pod uwagę nominalne wartości subwencji – na przestrzeni badanego okresu odnotowano ich nieznaczny wzrost z ok. 4,10 mln zł w 2019 roku do ok. 4,45 mln zł w 2023 roku.

Tab. 32. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
WYDATKI OGÓŁEM	5 437 153,60	5 551 758,75	6 033 969,76	6 139 334,78	7 090 939,56	8 870 588,33
Wydatki bieżące, w tym:	5 146 553,60	5 551 758,75	5 884 789,86	6 057 304,78	7 068 869,57	8 012 716,67
Wynagrodzenia i pochodne	4 237 448,72	4 618 753,90	4 834 725,85	5 193 376,32	5 799 552,79	6 472 668,44
Pozostałe wydatki bieżące	909 104,88	933 004,85	1 050 064,01	863 928,46	1 269 316,78	2 397 919,89
Wydatki majątkowe	290 600,00	0,00	149 179,90	82 030,00	22 069,99	857 871,66
SUBWENCJA OŚWIATOWA	4 101 394,00	4 230 205,00	4 041 169,00	3 923 511,00	4 229 472,00	4 454 898,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	1 335 759,60	1 321 553,75	1 992 800,76	2 215 823,78	2 861 467,56	4 415 690,33
Stopień pokrycia	75%	76%	67%	64%	60%	50%

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

3.2.3. Kultura i sport

Wysoka jakość życia i zadowolenie mieszkańców wiążą się z możliwościami zaspokojenia ich potrzeb w zakresie kultury, sportu i rekreacji. W związku z tym na terenie Gminy funkcjonują instytucje kulturalne, a także organizowane są imprezy i różne wydarzenia o charakterze kulturalno-sportowym.

Podmiotami realizującymi zadania w zakresie kultury w Gminie Bądkowo, których organem prowadzącym jest Gmina, są:

- Gminny Ośrodek Kultury w Bądkowie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Bądkowie,

Gminny Ośrodek Kultury w Bądkowie zajmuje się m.in. organizacją imprez kulturalnych i konkursów, takich jak: finał WOŚP, plastyczny konkurs wielkanocny, konkurs recytatorski, impreza z okazji Dnia Dziecka, uroczystość z okazji rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości oraz dożynki gminno-parafialne.

Podstawowe zadania Gminnej Biblioteki Publicznej to z kolei gromadzenie, przechowywanie i udostępnianie księgozbioru oraz działalność informacyjna. GBP prowadzi również działalność kulturalno-oświatową akcentując i uwzględniając przypadające święta i rocznice kulturalne oraz państwowe, mając na uwadze pozyskanie nowych czytelników i aktywowanie czytelników już istniejących. W 2023 r. w Bibliotece zarejestrowano 217 czytelników, którzy dokonali 5 298 wypożyczeń na zewnątrz.

Na terenie Gminy Bądkowo znajduje się 9 obiektów infrastruktury kulturalno-sportowej: gminny stadion sportowy, boisko sportowe, siedziby klubu piłkarskiego Piast, świetlice wiejskie, a także budynki GOK i GBP.

Tab. 33. Stan infrastruktury kulturalno-sportowej w Gminie Bądkowo w 2023 roku

Nazwa obiektu i lokalizacja	Charakterystyka obiektu	Zajęcia organizowane dla mieszkańców
Stadion gminny	po remoncie	sportowe
Boisko wielozadaniowe	nowe	sportowe
siedziba Gminnego Ludowego Klubu Sportowego "PIAST"	po remoncie	sportowe (treningi piłki nożnej różnych grup wiekowych)
Jaranowo Duże (świetlica wiejska)	po remoncie	spotkania integrujące mieszkańców (andrzejki, sylwester, spotkania opłatkowe, obchody Dnia Kobiet, Dnia Dziecka)
Jaranowo (świetlica wiejska)	po remoncie	spotkania integrujące mieszkańców (andrzejki, sylwester, spotkania opłatkowe, obchody Dnia Kobiet, Dnia Dziecka)
Kalinowiec (świetlica wiejska)	nowa	spotkania integrujące mieszkańców (andrzejki, sylwester, spotkania opłatkowe, obchody Dnia Kobiet, Dnia Dziecka)
Łowiczek (świetlica wiejska)	do remontu	spotkania integrujące mieszkańców (andrzejki, sylwester, spotkania opłatkowe, obchody Dnia Kobiet, Dnia Dziecka)
Gminny Ośrodek Kultury	po remoncie	wydarzenia kulturalne, sportowe, artystyczne, dodatkowe zajęcia dla dzieci (taniec, plastyka, akrobatyka)
Gminna Biblioteka Publiczna	po remoncie	wydarzenia kulturalne, artystyczne (wieczory poetyckie, wywiady z autorami książek)

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

Do najważniejszych cyklicznych imprez kulturalno-sportowych organizowanych na terenie Gminy zalicza się: dożynki gminno-parafialne w Bądkowie, turnieje darta, tenisa stołowego, siatkówki plażowej i koszykówki. Aspektami historyczno-kulturalnymi, które wyróżniają Gminę, są kujawskie zapusty, czyli obchodzenie domów przez grupy przebierańców pod koniec karnawału, nazywane też „chodzenie w kozie”, oraz poświęcona dziejom Gminy i zasługom jej mieszkańców twórczość Józefa Nowakowskiego, miejscowego historyka, autora m.in. książki pt. „Bądkowo. 800 lat dziejów wsi, parafii i gminy. Część pierwsza do rozbiorów”, która w 2023 r. uzyskała wyróżnienie w konkursie na najlepszą książkę o tematyce regionalnej, organizowanym

przez Książnicę Kopernikańską oraz toruński oddział Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego²¹.

3.2.4. Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych Gminy.

Na terenie Gminy Bądkowo nie funkcjonuje komisariat, posterunek Policji ani straż gminna. Za bezpieczeństwo mieszkańców odpowiadają funkcjonariusze z posterunku w Konecku. W Gminie nie znajdują się punkty monitoringu wizyjnego, a najczęściej popełnianym przestępstwem na jej terenie jest kradzież.

Na obszarze Gminy Bądkowo działa 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, z których jedna – OSP Żabieniec, ujęta jest w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Poza wykonywaniem swoich podstawowych zadań, tj. uczestniczeniu w akcjach ratowniczo-gaśniczych, biorą one udział m.in. w organizacji gminnych zawodów sportowo-pożarniczych, pokazów pożarniczych, festynów, zabezpieczania rajdu rowerowego oraz pokazów udzielania pierwszej pomocy.

Tab. 34. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy Bądkowo

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym
Ochotnicza Straż Pożarna Żabieniec	Toporzyszczewo 45; 87-704 Bądkowo	tak
Ochotnicza Straż Pożarna w Kujawce	Kujawka 15; 87-704 Bądkowo	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Łowiczku	Łowiczek 15; 87-704 Bądkowo	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Łówkowicach	Łówkowice 56; 87-704 Bądkowo	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Słupach Dużych	Słupy Duże 40; 87-704 Bądkowo	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Wysocinie	Wysocin 42; 87-704 Bądkowo	nie

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

3.2.5. Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne

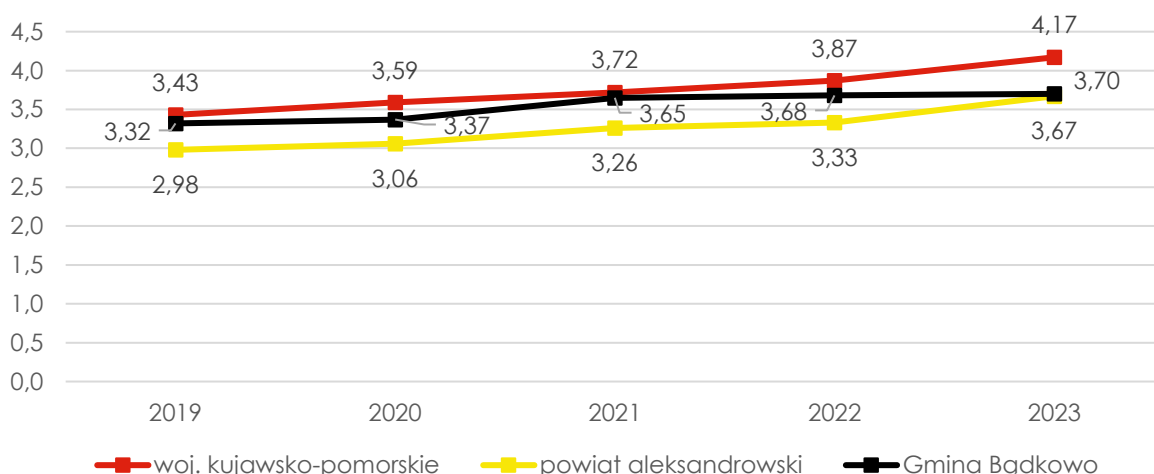
Na terenie Gminy Bądkowo funkcjonują organizacje pozarządowe, które mają służyć diagnozowaniu i zaspakajaniu potrzeb mieszkańców. Prężnie działające organizacje zwiększają wpływ sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej, wpływają na zaangażowanie mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów oraz oddziałują na poprawę jakości życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych.

Gmina Bądkowo współpracuje z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego oraz wolontariat na podstawie rocznych programów współpracy. Program na 2025 rok „ma służyć rozwojowi demokracji lokalnej, pogłębianiu podmiotowości obywateli i konsekwentnemu

²¹ Źródło: <https://kujawsko-pomorskie.pl/aktualnosci/najlepsza-ksiazka-o-tematyce-regionalnej> (dostęp: 19.12.2024 r.)

uspołecznieniu życia zbiorowego". Wskazane w jego treści zadania priorytetowe Gminy to: w zakresie kultury fizycznej i sportu: upowszechnianie kultury fizycznej wśród mieszkańców Gminy w zakresie sportu i rekreacji oraz organizacja imprez, rozgrywek sportowych i zawodów sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców Gminy; w zakresie promocji ochrony zdrowia: organizacja pikników ratowniczych oraz organizacja i przeprowadzanie szkoleń w zakresie pierwszej pomocy przedmedycznej dla mieszkańców Gminy; w zakresie edukacji i wychowania: organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, rozwijanie zainteresowań i zdolności dzieci i młodzieży z terenu Gminy, organizowanie warsztatów i konkursów wiedzy oraz wspieranie działań na rzecz zwiększenia uczestnictwa w życiu społecznym i aktywności zawodowej seniorów poprzez kursy, konferencje i warsztaty. Na realizację Programu na 2025 rok zaplanowano środki w wysokości 30 000 zł brutto²².

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023 wzrosła z 3,32 do 3,70. Stopniowy wzrost wartości wskaźnika można interpretować pozytywnie, jako dowód na wzrastającą aktywność społeczną mieszkańców. Przez cały badany okres wartości dla Gminy były większe niż średnie dla wszystkich gmin powiatu, a jednocześnie niższe niż średnie wszystkich gmin województwa. Należy jednak zwrócić uwagę na to, że w 2019 r. wartość dla powiatu wyniosła 2,98, a dla województwa 3,43, z kolei w 2023 r. były to odpowiednio: 3,67 i 4,17, co oznacza zwiększanie się różnicy między średnią liczbą fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców w gminach województwa, a tą w Gminie oraz znaczenie „zbliżenie się” średniej dla gmin powiatu do wartości dla Gminy.



Ryc. 37. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Gminie Bądkowo na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

²² Treść Rocznego Programu Współpracy Gminy Bądkowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na rok 2025: <https://www.bip.badkowo.ug.gov.pl/plik,8322,uchwala-nr-viii-30-2024-rady-gminy-badkowo-z-dnia-28-listopada-2024-w-sprawie-uchwalenia-rocznego-programu-wspolpracy-gminy-badkowo-z-organizacjami-pozarządowymi-oraz-podmiotami-wymienionymi-w-art-3-ust-3-ustawy-pdf.pdf> (dostęp: 19.12.2024 r.)

Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Bądkowo to m.in.: koła gospodyń wiejskich (m.in. „Czarownice” i „Gospochy Bony”), jednostki OSP, Gminny Związek OSP, Fundacja Kujawska Kolej Wąskotorowa Dobrze-Waganiem” Kujawska Sekcja Ratownicza, Stowarzyszenie Producentów Trzody Chlewnej „Bądkowo”, Stowarzyszenie Producentów Rolnych „Łowiczek” z siedzibą w Łówkowicach i Zrzeszenie Producentów zbóż i rzepaku „Elita”.

Gmina Bądkowo jest członkiem Stowarzyszenia Metropolia Toruńska, które pełni funkcję Związku ZIT²³, dzięki czemu na terenie Gminy mogą być realizowane projekty uwzględnione w Strategii ZIT MOF Torunia, finansowane ze funduszy europejskich. Gmina należy też do Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie "Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej" (LGD), Związku Gmin Ziemi Kujawskiej z siedzibą w Aleksandrowie Kujawskim (ZGZK) oraz Kujawsko-Pomorskiego Stowarzyszenia Samorządowego „Salutaris” (KPSSS).

Zgodnie z treścią statutu LGD jej głównym celem jest „działanie na rzecz zrównoważonego, wielofunkcyjnego rozwoju obszaru gmin powiatu aleksandrowskiego, oparte na trwałych podstawach trójsektorowej współpracy (sektorów: społecznego – niedochodowego, gospodarczego – komercyjnego i publicznego oraz mieszkańców) poprzez bardziej efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych oraz potencjału społeczno-gospodarczego powiatu przy uwzględnieniu należytej ochrony oraz promocji środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych oraz równości szans”²⁴. W grudniu 2024 r. Zarząd Stowarzyszenia uchwalił Strategię Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2023-2027²⁵.

Główne zadania ZGZK to z kolei: prowadzenie międzygminnego składowiska odpadów, podejmowanie wspólnych przedsięwzięć, w tym o charakterze inwestycyjnym, których wspólna realizacja w ramach Związku jest uzasadniona z powodów organizacyjnych, technicznych lub finansowych oraz dotyczy co najmniej dwóch gmin członków Związku, którzy pokryją koszty ich realizacji, a także wspieranie działań na rzecz kaskadyzacji rzeki Wisły²⁶.

Celem KPSSS jest natomiast „wspieranie idei samorządu terytorialnego i obrona wspólnych interesów jego Członków realizowane poprzez stworzenie, pielęgnowanie i wzmacnianie więzi solidarnościowych pomiędzy Członkami w dziedzinie wzajemnego udzielania sobie pomocy w zakresie likwidowania skutków zdarzeń kryzysowych oraz zapobiegania im w przyszłości, w szczególności jeżeli skutki tych

²³ Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) – forma współpracy samorządów współfinansowana ze środków Funduszy Europejskich. Partnerstwa miast wojewódzkich lub regionalnych i otaczających je gmin oraz władze województw wspólnie ustalają cele i wskazują inwestycje niezbędne do ich osiągnięcia.

²⁴ Pełna treść Statutu: <https://drive.google.com/file/d/1rCsXpPrxqvPwA4Hhu9ifVX0qxOXS0xAp/view> (dostęp: 20.12.2024 r.)

²⁵ Treść Strategii: https://drive.google.com/file/d/1OIMh_6avzUJHR4USOmnL-DIb7UB4kPul/view (dostęp: 20.12.2024 r.)

²⁶ Treść Statutu ZGZK: https://www.biuletyn.abip.pl/zalacznik.php?domena=zgzk.a.k&id_kom=87783&id=173416 (dostęp: 20.12.2024 r.)

zdarzeń zagrażających życiu lub zdrowiu mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego będącej Członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia"²⁷.

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

W Gminie Bądkowo znajduje się jedna stacja pogotowia ratunkowego, jedna publiczna przychodnia rodzinna oraz jedna apteka. Najbliższy szpital zlokalizowany jest natomiast we Włocławku (w odległości ok. 20 km od centrum Gminy) oraz w Aleksandrowie Kujawskim (ok. 25 km).

Gmina, realizując swoje własne programy profilaktyczne, dofinansowuje szczepienia przeciw pneumokokom oraz współpracuje z prywatnymi podmiotami w zakresie przeprowadzania badań mammograficznych.

Polityka społeczna Gminy Bądkowo prowadzona jest w oparciu o treść następujących dokumentów:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bądkowo na lata 2022-2025²⁸ (którego główny cel to „ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, używania innych środków psychoaktywnych oraz z uzależnień behawioralnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Bądkowo oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych”),
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Bądkowo na lata 2024-2030 (mający przede wszystkim na celu „zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska wśród mieszkańców gminy Bądkowo”)²⁹.
- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026³⁰ – jego główny celem jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny, zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji i rozwiązywania problemów już istniejących.

Podmiotami świadczącym usługi społeczne na terenie Gminy są Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) oraz Klub Senior+ w Toporzyszczewie Starym. GOPS realizuje przede wszystkim następujące zadania:

²⁷ Pełna treść Statutu KPSS: <https://salutaris.kujawsko-pomorskie.pl/images/dokumenty/statut.pdf> (dostęp: 20.12.2024 r.)

²⁸ Treść dokumentu: <https://www.bip.badkowo.ug.gov.pl/plik,5570,uchwala-nr-xxxvi-234-2022-rady-gminy-badkowo-z-dnia-31-marca-2022-roku-w-sprawie-przyjecia-gminnego-programu-pro-laktyki-i-rozwiazywania-problemow-alkoholowych-oraz-przeciwdzialania-narkomanii-w-gminie-badkowo-na-lata-2022-2025.pdf> (dostęp: 20.12.2024 r.)

²⁹ Treść dokumentu: <https://www.bip.badkowo.ug.gov.pl/plik,8152,uchwala-nr-vii-22-2024-rady-gminy-badkowo-z-dnia-26-wrzesnia-2024-r-w-sprawie-przyjecia-gminnego-programu-przeciwdzialania-przemocy-domowej-oraz-ochrony-osob-doznajacych-przemocy-domowej-w-gminie-badkowo-na-lata-2024-2030.pdf> (dostęp: 20.12.2024 r.)

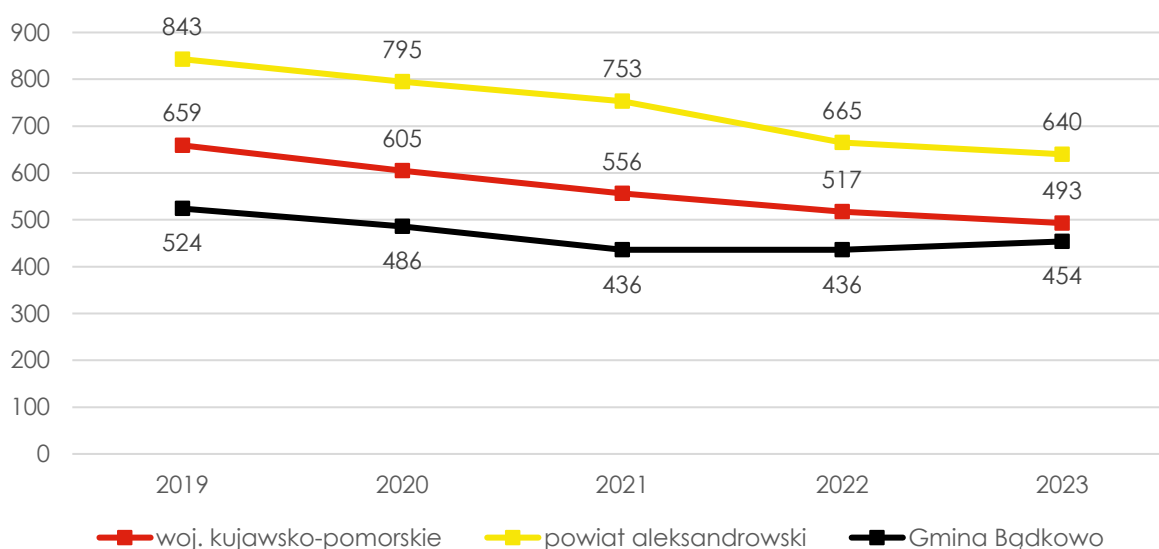
³⁰ Treść dokumentu: <https://www.bip.badkowo.ug.gov.pl/plik,7579,zalacznik-nr-1-do-uchwaly-nr-lv-410-2024.pdf> (dostęp: 22.04.2025 r.)

- udzielanie pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osobom i rodzinom oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- doprowadzenie do możliwie pełnego życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji,
- umożliwienie osobom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym, w tym osobom niepełnosprawnym, uczestnictwa w życiu społecznym,
- wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz organizowanie pieczy zastępczej.

W 2023 roku pomoc i wsparcie z pomocy społecznej w Gminie Bądkowo otrzymało 188 osób. Najczęściej występującym powodem ubiegania się o pomoc była długotrwała i ciężka choroba.

Klub Seniora zapewnia z kolei aktywizację osób starszych i organizuje okolicznościowe uroczystości, np. na Dzień Kobiet i Wigilię. W celu integracji różnych grup wiekowych mieszkańców Gmina realizuje wzajemne odwiedziny: z okazji Dnia Seniora w Klubie Seniora przez dzieci z Klubu Dziecięcego „Chatka Puchatka” oraz odwiedziny seniorów z okazji Dnia Dziecka/Dnia Przedszkolaka w Przedszkolu Samorządowym.

W 2023 roku w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców Gminę Bądkowo zamieszkiwało 454 beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej. W 2019 roku było ich 524, a następnie, do 2021 ta liczba się zmniejszała, by wzrosnąć w latach 2022-2023. W całym analizowanym okresie (2019-2023) średnie wartości wskaźnika dla wszystkich gmin powiatu i województwa były wyższe niż w Gminie, natomiast różnice te zmniejszały się.



Ryc. 38. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Bądkowo na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2019-2023 liczba osób objętych wsparciem w ramach usług opiekuńczych wynosiła między 11 a 14 rocznie. Z usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystało z kolei między 8 a 11 mieszkańców. W 2023 roku w Gminie funkcjonował 1 asystent rodziny, który objął opieką 4 rodziny.

Tab. 35. Liczba osób objętych wsparciem w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023

Rodzaj usługi	2019	2020	2021	2022	2023
opiekuńcze	12	12	13	11	14
specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	8	9	11	10	8

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bądkowie.

Podstawowe zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Bądkowo określa Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Bądkowo na lata 2021-2025, uchwalony na mocy uchwały nr XXXII/189/2021 Rady Gminy Bądkowo z dnia 26 października 2021 roku³¹. Zgodnie z jego treścią liczba mieszkań komunalnych, których właścicielem była Gmina, w 2021 r. wyniosła 50. Gmina nie posiadała natomiast lokali socjalnych.

³¹ Treść uchwały: <https://www.bip.badkowo.ug.gov.pl/plik,5209,uchwala-nr-xxxii-189-2021-rady-gminy-badkowo-z-dnia-26-pazdziernika-2021-roku-w-sprawie-przyjecia-wieloletniego-programu-gospodarowania-mieszkaniowym-zasobem-gminy-badkowo-na-lata-2021-2025.pdf> (dostęp: 20.12.2024 r.)

Spis rycin

Ryc. 11. Położenie Gminy Bądkowo na tle województwa i powiatu	69
Ryc. 12. Układ komunikacyjny Gminy Bądkowo	71
Ryc. 13. Pokrycie terenu Gminy Bądkowo	75
Ryc. 14. Zasięg MPZP w Gminie Bądkowo	77
Ryc. 15. Łączne zagrożenie suszą na obszarze Gminy Bądkowo	79
Ryc. 16. Formy ochrony przyrody oraz korytarze ekologiczne na terenie Gminy Bądkowo.....	80
Ryc. 17. Porównanie liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019-2023 działających na terenie Gminy Bądkowo	84
Ryc. 18. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Bądkowo na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023	84
Ryc. 19. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Bądkowo na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023 (%)	85
Ryc. 20. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie aleksandrowskim i województwie kujawsko-pomorskim na tle kraju w latach 2019-2023 (zł)	86
Ryc. 21. Użytkowanie gospodarstw rolnych oraz użytków rolnych na terenie Gminy Bądkowo w 2020 roku.....	87
Ryc. 22. Powierzchnia zasiewów upraw w Gminie Bądkowo w 2020 roku.....	87
Ryc. 23. Udział osób korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Bądkowo w 2022 roku na tle powiatu i województwa (%)	89
Ryc. 24. Energia wiatru w Polsce w kWh/(m ² /rok) na wysokości 10 i 30 metrów	92
Ryc. 25. Średnie roczne sumy ustonecznienia w Polsce	92
Ryc. 26. Mapa rozkładu gęstości ziemskiego strumienia ciepłego na obszarze Polski	93
Ryc. 27. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Bądkowo na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023 (zł)	97
Ryc. 28. Wykonanie budżetu Gminy Bądkowo w latach 2018-2023.....	98
Ryc. 29. Struktura dochodów Gminy Bądkowo w latach 2018-2023.....	99
Ryc. 30. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa (%)	101
Ryc. 31. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Bądkowo w latach 2025-2031	105
Ryc. 32. Gęstość zaludnienia w powiecie aleksandrowskim w 2023 roku.....	106
Ryc. 33. Struktura ludności w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023.....	109
Ryc. 34. Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Bądkowo na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023 (%)..	111
Ryc. 35. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Bądkowo w latach 2022-2024 na tle powiatu i województwa	113
Ryc. 36. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Gminie Bądkowo na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023	118

Ryc. 37. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Bądkowo na tle powiatu i województwa121

Spis tabel

Tab. 9. Wydatki w dziale 600 Transport i łączność w latach 2018-2023 w Gminie Bądkowo (zł).....	72
Tab. 10. Ruch budowlany w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023 na tle średniej gmin powiatu.....	78
Tab. 11. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie aleksandrowskim w latach 2019-2023.....	82
Tab. 12. Podmioty działające na terenie Gminy Bądkowo na koniec 2023 r. według sekcji PKD.....	82
Tab. 13 Struktura bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim w 2024 roku	85
Tab. 14. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Bądkowo na tle powiatu	88
Tab. 15. Źródła energii w Gminie Bądkowo w 2023 roku	91
Tab. 16. Stan gospodarki odpadami w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023.....	95
Tab. 17 Dochody ogółem i dochody bieżące Gminy Bądkowo w latach 2018-2023 (zł)	96
Tab. 18 Wydatki ogółem i wydatki bieżące Gminy Bądkowo w latach 2018-2023 (zł)	97
Tab. 19. Dochody podatkowe Gminy Bądkowo w latach 2018-2023 (zł).....	99
Tab. 20. Wydatki Gminy Bądkowo wg działów klasyfikacji budżetowej w latach 2018-2023 (zł)	100
Tab. 21. Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020 w Gminie Bądkowo.....	103
Tab. 22. Inwestycje w Gminie Bądkowo zrealizowane przy dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Polski Ład	104
Tab. 23. Zmiany liczby ludności w powiecie aleksandrowskim 2019-2023.....	107
Tab. 24. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa.....	107
Tab. 25. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Bądkowo w 2019 i 2023 roku na tle powiatu i województwa	108
Tab. 26. Przedszkola w Gminie Bądkowo w roku szkolnym 2023/2024.....	110
Tab. 27 Opieka przedszkolna w Gminie Bądkowo	110
Tab. 28. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Bądkowo w 2023 roku	111
Tab. 29. Stan bazy dydaktycznej w szkole na terenie Gminy Bądkowo.....	112
Tab. 30. Liczba uczniów zamieszkujących Gminę Bądkowo uczęszczająca do szkół na terenie Gminy.....	112
Tab. 31. Stypendium dla uczniów Szkoły Podstawowej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bądkowie	114
Tab. 32. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023	115

Tab. 33. Stan infrastruktury kulturalno-sportowej w Gminie Bądkowo w 2023 roku	116
Tab. 34. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy Bądkowo	117
Tab. 35. Liczba osób objętych wsparciem w Gminie Bądkowo w latach 2019-2023	122

Załącznik 2: Kwestionariusz ankiety

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035

Szanowni Państwo,

w związku z podjęciem prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Bądkowo na lata 2025-2035, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę, *nie dotyczy/nie mam zdania* nie jest zaliczane do średniej.

OBSZAR: SPOŁECZEŃSTWO						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)?						
skuteczność działania pomocy społecznej?						
dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy?						
dostęp do żłobków/klubów malucha?						
jakość opieki żłobkowej?						
wsparcie osób starszych (np. Dom Opieki, Klub Seniora)?						
wsparcie osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)?						
zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy?						

bezpieczeństwo publiczne?						
dostępność budynków administracji publicznej?						
OBSZAR: GOSPODARKA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
atrakcyjność inwestycyjną?						
możliwość uzyskania zatrudnienia?						
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem?						
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej?						
funkcjonowanie transportu zbiorowego?						
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)?						
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej?						
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						
OBSZAR: ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
estetykę (czystość na obszarach publicznych)?						
jakość powietrza?						
oferę w działaniach wspierających ochronę środowiska, np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła?						
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)?						
dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?						
czystość terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?						

świadomość ekologiczną mieszkańców?						
system odbioru odpadów?						
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
walory środowiska przyrodniczego?						
rozwój odnawialnych źródeł energii?						
OBSZAR: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
stan dróg?						
małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
dostępność sieci wodociągowej?						
dostępność sieci kanalizacyjnej?						
dostępność sieci gazowej?						
dostępność szerokopasmowego Internetu?						
OBSZAR: TURYSTYKA I REKREACJA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
atrakcyjność turystyczną?						
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej?						
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)?						
poziom bazy gastronomicznej?						
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych?						
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwości traktowania ich jako alternatywę dla transportu samochodowego)?						
jakość istniejących ścieżek pieszo-rowerowych?						
oferę spędzania wolnego czasu dla dzieci?						

oferę spędzania wolnego czasu dla młodzieży?						
oferę spędzania wolnego czasu dla dorosłych?						
oferę spędzania wolnego czasu dla seniorów?						
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						
OBSZAR: EDUKACJA I KULTURY						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
dostęp do edukacji przedszkolnej?						
jakość edukacji przedszkolnej?						
jakość infrastruktury przedszkolnej?						
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
jakość edukacji w szkołach podstawowych?						
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)?						
jakość edukacji w szkołach ponadpodstawowych?						
jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach?						
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach?						
dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia, itp.) w szkołach?						
organizację dowozu dzieci do szkół?						
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych?						
dostęp do obiektów kulturalnych? (godziny i dni otwarcia, itp.)?						
działalność gminnego ośrodka kultury i biblioteki?						

działalność świetlic wiejskich?						
---------------------------------	--	--	--	--	--	--

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w Gminie w ciągu najbliższych lat:

- ☐ poprawa stanu infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- ☐ poprawa funkcjonowania/zapewnienie transportu zbiorowego
- ☐ rozbudowa ciągów pieszo-rowerowych
- ☐ rozbudowa oświetlenia ulicznego
- ☐ rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej
- ☐ rozwój infrastruktury kulturalnej
- ☐ rozwój terenów zieleni (parki, skwery, zieleńce, zadrzewienia uliczne)
- ☐ renowacja zabytków
- ☐ poprawa jakości obsługi mieszkańców i komunikacji z mieszkańcami
- ☐ budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- ☐ budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- ☐ rozwój sieci gazowej
- ☐ budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- ☐ rozwój przedsiębiorczości - ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (w tym: ulgi)
- ☐ rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego
- ☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- ☐ poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami
- ☐ zwiększenie dostępu do Internetu
- ☐ wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- ☐ zwiększenie dostępu do/stworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- ☐ poprawa dostępu do usług medycznych

- ☐ zmniejszenie bezrobocia
- ☐ zwiększenie ilości/natężenia działań promocyjnych Gminy
- ☐ inwestycje w rozwój turystyki
- ☐ budowa obwodnicy
- ☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- ☐ zwiększenie dostępności przedszkoli
- ☐ zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- ☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego
- ☐ rozwój oferty kulturalnej i sportowej (impres, wydarzeń sportowych)
- ☐ aktywizacja osób starszych
- ☐ inne (jakie?)

Część III:

1. Proszę wymienić kluczowe elementy, z których Gmina może być dumna (maksymalnie 3).

2. Proszę podać, co mogłoby stać się wizytówką Gminy.

3. Proszę uporządkować (według ważności) poszczególne profile rozwoju, na których Gmina według Państwa powinna się skupić do 2030 roku (od 1 – najważniejsza do 5 – najmniej ważna).

Gmina turystyczna	
Gmina produkcyjno-przemysłowa	
Gmina rolnicza	
Gmina prospołeczna	
Gmina mieszkaniowa („sypialnia” np. osób pracujących we Włocławku)	

Metryczka

Płeć:

- ☐ kobieta
- ☐ mężczyzna

Wiek:

- ☐ poniżej 18 lat
- ☐ 18-25 lat
- ☐ 26-35 lat
- ☐ 36-45 lat
- ☐ 46-55 lat
- ☐ 56-65 lat
- ☐ powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

- ☐ uczeń/nnica lub student/ka
- ☐ rolnik
- ☐ przedsiębiorca
- ☐ osoba pracująca (niebędąca rolnikiem ani przedsiębiorcą)
- ☐ bezrobotny/a
- ☐ emeryt/ka lub rencista/ka
- ☐ inne (jakie?)

Zamieszkanie:

- ☐ jestem mieszkańcem Gminy
- ☐ nie jestem mieszkańcem Gminy

Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna

CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK/NIE)
CEL STRATEGICZNY 1: Rozwój Gminy oparty na nowoczesnej i uporządkowanej przestrzeni					
1.1. Uporządkowana i bezpieczna przestrzeń podstawą działalności i rozwoju Gminy	Przyjęcie planu ogólnego stanowiącego podstawę pod zagospodarowanie przestrzeni Gminy z poszanowaniem ładu przestrzennego i zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.				
	Dążenie do jak największego pokrycia powierzchni Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (MPZP).				
	Prowadzenie działań konserwatorskich i restauratorskich na zabytkach wpisanych do rejestru zabytków i/lub gminnej ewidencji zabytków, w tym kolejny etap rewitalizacji cmentarza ewangelickiego w Kryńsku.				
	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców: stworzenie systemu monitoringu wizyjnego w kluczowych miejscach Gminy.				
1.2. Rozwój infrastruktury transportowej i komunikacyjnej katalizatorem mobilności mieszkańców	Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej i jej rozbudowa, zwiększająca spójność komunikacyjną, wydajność i przepustowość dróg, oraz poprawiająca bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego, poprzez m.in. utwardzenie wymagających tego dróg gruntowych, poprawę jakości poboczy, budowę chodników i modernizację oświetlenia wzdłuż dróg.				
	Współpraca z zarządcami dróg wyższych kategorii (powiatowych i wojewódzkich) w zakresie modernizacji, rozbudowy i podniesienia standardu dróg będących w ich utrzymaniu.				
	Zwiększenie komfortu użytkowników transportu zbiorowego, np. poprzez montaż wiat przystankowych w miejscach, gdzie ich brakuje.				
	Rozwój infrastruktury alternatywnych środków transportu, np. poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych na kluczowych odcinkach.				
CEL STRATEGICZNY 2: Nowoczesna infrastruktura i środowisko przyrodnicze podstawą rozwoju gospodarczego					
2.1. Aktywizacja gospodarcza i szerokie wykorzystanie potencjału kulturowego	Opracowanie kalendarza stałych i sezonowych wydarzeń kulturalnych jako wizytówki Gminy i narzędzie jej promocji, a także dotarcie z ofertą kulturalną do szerokiego grona odbiorców.				
	Opracowanie strategii promocji Gminy.				

	Dążenie do wypracowania produktu lokalnego (np. utworzenie wioski tematycznej: chlebowej, miodowej lub kwiatowej).				
	Aktywizacja społeczności lokalnej poprzez szeroką współpracę z KGW i OSP w zakresie realizacji przedsięwzięć lokalnych dot. bezpieczeństwa, kultury i integracji społecznej				
2.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna podstawą rozwoju gospodarczego Gminy	Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej, w tym rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej oraz działania wspierające mieszkańców niemających możliwości podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.				
	Bieżące prace modernizacyjne w zakresie sieci wodociągowej w celu zapewnienia niezawodności dostaw wody.				
	Tworzenie warunków do rozwoju szerokopasmowego internetu na terenie Gminy.				
2.3. Aktywna polityka ochrony środowiska i ograniczania skutków zmian klimatu	Utrzymanie i poprawa przyrodniczych walorów przestrzeni rolniczej ze względu na znaczenie sektora rolniczego w gospodarce regionu i Gminy, m.in. poprzez ograniczenie erozji gleb oraz budowę, konserwację i właściwą eksploatację urządzeń melioracyjnych oraz nasadzenia śródpolne oraz przy drogach, drzew i krzewów miododajnych.				
	Zwiększanie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości i zwiększenie retencji wodnej.				
	Kompleksowe działania w zakresie efektywności energetycznej, m.in. termomodernizacja budynków mienia komunalnego, świetlic wiejskich i remiz OSP.				
	Rozwój odnawialnych źródeł energii i wykorzystanie instalacji wykorzystujących OZE w budynkach użyteczności publicznej.				
	Wsparcie mieszkańców (poprzez lokalne programy) w wymianie źródeł ciepła na energooszczędne.				
	Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, np. poprzez działania edukacyjne dedykowane dla poszczególnych grup mieszkańców oraz trwałe działania edukacyjne w przestrzeni publicznej (np. montaż tablic edukacyjnych).				
	Rozwój i podniesienie efektywności systemu gospodarki odpadami, m.in. poprzez stosowanie nowoczesnych technologii w procesie odbioru odpadów komunalnych.				

	Zachowanie występujących na terenie Gminy cennych elementów środowiska przyrodniczego oraz korytarza ekologicznego, m.in. w celu ochrony i wspierania rozwoju bioróżnorodności oraz zapewnienia trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego.				
CEL STRATEGICZNY 3: Rozwój społeczny dzięki rozsądnej polityce demograficznej, edukacyjnej i wysokiej jakości kapitałowi społecznemu					
3.1. Długofalowa i skuteczna polityka demograficzna i społeczna	Polityka prorodzinna podstawowym narzędziem wzmacniania potencjału demograficznego: udoskonalenie oferty opieki nad dziećmi w wieku 0-6 lat dostosowanej do potrzeb, oczekiwań i możliwości rodziców, np. poprzez: dążenie do zwiększenia liczby dostępnych miejsc w przedszkolach, wspieranie nabywania przez dzieci umiejętności kluczowych w zakresie komunikacji, współpracy, uczenia się oraz wspieranie rodziców w zakresie poszukiwania właściwej drogi wsparcia dziecka ze szczególnymi potrzebami.				
	Kształtowanie polityki senioralnej Gminy uwzględniające aktywizację seniorów, włączenie ich w sprawy lokalnej społeczności, wykorzystanie ich doświadczenia oraz zachęcające do jak najdłuższej aktywności zawodowej i społecznej.				
	Rozwój oferty usług społecznych i środowiskowych, np. poprzez dążenie do utworzenia dziennego domu pomocy lub domu pomocy społecznej.				
	Działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz aktywizacja społeczności na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.				
	Poprawa dostępności gminnych obiektów użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami.				
	Aktualizacja i rozwój baz danych i systemów informatycznych wspomagających komunikację społeczną.				
	Wdrażanie rozwiązań w zakresie dostępności informacyjnej i cyfrowej, zwiększających dostępność oferty działań samorządowych dla osób ze szczególnymi potrzebami.				
	Dążenie do zwiększenia dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki medycznej poprzez np. rozwój lokalnych punktów konsultacyjnych oraz dalszą realizację programów profilaktyki zdrowotnej.				
3.2. Nowoczesna	Rozwój infrastruktury edukacyjnej, np. poprzez utworzenie pracowni językowej,				

edukacja i aktywna współpraca Gminy z podmiotami wewnętrznymi i zewnętrznymi	wykorzystywanie nowoczesnych technologii i utworzenie systemu infrastruktury wspierającej zwiększenie bezpieczeństwa uczniów w placówkach oświatowych (np. monitoring wizyjny).				
	Realizacja programów profilaktycznych i wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży.				
	Wsparcie rozwoju nauczycieli poprzez szkolenia, kursy oraz wsparcie psychologiczne.				
	Działania sprzyjające zwiększeniu udziału mieszkańców Gminy w działaniach związanych z zarządzaniem i planowaniem jej rozwoju.				
	Rozwój współpracy między samorządem gminnym a organizacjami pozarządowymi.				
	Rozwój współpracy z partnerami zewnętrznymi, m.in. w ramach związków i stowarzyszeń międzygminnych, w tym Stowarzyszenia Metropolia Toruńska i Lokalnej Grupy Działania.				
3.3. Wysokiej jakości infrastruktura sportowo-rekreacyjna	Rozwój i modernizacja istniejącej infrastruktury sportowej, w tym zwiększenie jej dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, podniesienie efektywności energetycznej, zwiększenie komfortu pracy i bezpieczeństwa jej użytkowników.				
	Budowa hali sportowo-widowiskowej.				
	Rozwój oferty rekreacyjno-wypoczynkowej, np. poprzez utworzenie wysokiej jakości terenu rekreacyjnego i wypoczynkowego z uwzględnieniem potrzeb osób z różnych grup wiekowych.				
	Wspieranie i promocja klubów sportowych z terenu Gminy.				